

จิตรกรรมศิลปะลวงตา : กรณีศึกษากลวิธีการสร้างงานศิลปะลวงตา
ของบริดเจ็ท ไรลีย์ ในช่วงปีค.ศ. 1960-2013

ศรจิตตรา ชูอินทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาศิลปกรรม

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

**OPTICAL PAINTING: A CASE STUDY OF
BRIDGET RILEY DURING 1960-2013 A.D.**

SORNJITTRA CHOO-IN

A thesis submitted in partial fulfillment of the requirements for

Master Arts in Fine and Applied Arts

Academic Year 2016

Copyright of Bansomdejchaopraya Rajabhat University

ชื่อเรื่อง จิตรกรรมศิลปะดวงตา:กรณีศึกษาทวิวิธีการสร้างงานศิลปะดวงตา
ของบริดเจ็ต ริดลีย์ (Bridget Riley) ในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013
ชื่อผู้วิจัย นางสาวศรจิตตรา ชูอินทร์
สาขาวิชา ศิลปกรรม
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์สมชาย พรหมสุวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์พีระพงษ์ กุลพิศาล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ประไพ วีระอมรกุล

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปกรรม

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาวีวรรณ เอี่ยมสะอาด)

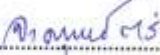
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.โกสุม สายใจ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สมชาย พรหมสุวรรณ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พีระพงษ์ กุลพิศาล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประไพ วีระอมรกุล)

..... กรรมการและเลขานุการ
(อาจารย์จตุรวรรณ โดเรื่อ)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ชื่อเรื่อง	จิตรกรรมศิลปะลวงตา : กรณีศึกษากรณีวิธีการสร้างงานศิลปะลวงตา ของบริดเจ็ท ไรลีย์ ในช่วงปีค.ศ. 1960-2013
ชื่อผู้วิจัย	ศรจิตตรา ชูอินทร์
สาขาวิชา	ศิลปกรรม
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์สมชาย พรหมสุวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์พีระพงษ์ กุลพิศาล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ประไพ วีระอมรกุล
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิเคราะห์จิตรกรรมศิลปะลวงตาของบริดเจ็ท ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 ในประเด็นต่อไปนี้ ชูคดี กลวิธี การจัดองค์ประกอบ และ 2) สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมศิลปะลวงตาด้วยเทคนิคสีน้ำมัน กับพู่กันลมบนผ้าใบ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผลงานจิตรกรรมของบริดเจ็ท ไรลีย์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์ตารางกริด แบบสังเกตแบบมีโครงสร้าง ผลงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัย แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาพร้อมทั้งร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาวิเคราะห์จิตรกรรมศิลปะลวงตาของบริดเจ็ท ไรลีย์ พบว่า ชูคดีที่ใช้ได้แก่ สีขาว สีชมพู สีฟ้า สีดำ และสีเขียว กลวิธีใช้เทคนิคการระบายสีขอบคม การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) จัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากันแต่ไม่เหมือนกัน มีจุดเด่นและการเน้นด้วยขนาดและเส้นนำสายตา

2. การสร้างสรรค์ผลงานผู้วิจัยใช้ชูคดี ประกอบด้วย สีขาว สีชมพู สีฟ้า สีดำ และสีเขียว กลวิธีใช้เทคนิคการระบายสีขอบคม การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) จัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากันแต่ไม่เหมือนกัน มีจุดเด่นและการเน้นด้วยขนาดและเส้นนำสายตา

คำสำคัญ : ศิลปะลวงตา ชูคดี การจัดองค์ประกอบ

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the optical arts paintings of Bridget Riley During 1960-2013 A.D. particularly the works with line and shapes repetition in terms of colour set, methods of painting and composition and 2) to create the optical arts paintings with oil paints and air brush on canvas. The sample included paintings of Bridget Riley. The research instruments involved Grid Table Analysis, structured observation checklist, the researcher's paintings, structured interview and painting's quality assessment form. Data were statistically analyzed in percentage, MEAN and standard deviation with content analysis.

The findings revealed as follows.

1. To study the optical arts paintings of Bridget Riley employed sets of colours, i.e., white, pink, blue, black and green. The painting methods referred to hard edge painting. Symmetry was used as the composition for balance with emphasis of related shape scales and projection of line.
2. The optical arts paintings created by the researcher in the present study employed sets of colours, i.e., white, pink, blue, black and green. The painting methods referred to hard edge painting. Symmetry was used as the composition for balance with emphasis of related shape scales and projection of line.

Keywords: Optical Arts, Colour Set, Composition

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ด้วยได้รับความอนุเคราะห์ในการให้คำปรึกษาแนะนำเป็นอย่างดีจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์สมชาย พรหมสุวรรณ รองศาสตราจารย์พีระพงษ์ กุลพิศาลและรองศาสตราจารย์ประไพ วิระอมรกุล รวมทั้งคณาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ทุกท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ญาณวิทย์ กุญแจทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์นภดล เนตรดีและอาจารย์ไมตรี หอมทอง ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์เครื่องมือในการวิจัย ข้อเสนอแนะต่อการศึกษาและพัฒนาผลงาน

ขอขอบคุณพี่ๆ ในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ที่ให้คำปรึกษาแนะนำ ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณครอบครัวสวนมี/ชูอินทร์ ที่เป็นกำลังใจ กำลังทรัพย์ในความสำเร็จทางการศึกษาอันคุณประโยชน์ในการวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแต่บิดา มารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สรจิตตรา ชูอินทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	2
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	2
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
ศิลปะลวงตา (Op Art).....	5
บริดเจ็ต ไรลีย์ (Bridget Riley).....	11
การจัดองค์ประกอบ (Composition).....	25
กลวิธีในการสร้างสรรค์และสี.....	29
ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
ขั้นตอนการวิจัย.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์.....	70
สรุปผลการวิจัย.....	71
การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมครั้งที่ 1.....	82
การประเมินความสอดคล้องผลการวิจัยกับผลงานสร้างสรรค์ ครั้งที่ 1.....	87
การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมครั้งที่ 2.....	91
การประเมินความสอดคล้องผลการวิจัยกับผลงานสร้างสรรค์ และประเมิน คุณภาพผลงานสร้างสรรค์ ครั้งที่ 2.....	94
สรุปผลการสร้างสรรค์.....	98
บทที่ 5	
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	100
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	100
การดำเนินการวิจัยและสร้างสรรค์.....	100
สรุปผลการวิจัยและการสร้างสรรค์.....	101
อภิปรายผลการวิจัย.....	102
ข้อเสนอแนะ.....	105
บรรณานุกรม.....	106
ภาคผนวก.....	108
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	109
ภาคผนวก ข หนังสือราชการ.....	111
ภาคผนวก ค การวิเคราะห์เครื่องมือ.....	115
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	118
ภาคผนวก จ ตัวอย่างการบันทึกข้อมูล และรวบรวมข้อมูล.....	141
ภาคผนวก ฉ หนังสือตอบรับลงบทความ.....	157
ประวัติผู้วิจัย.....	159

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางบันทึกผลการสังเกตเรื่องชุดสี.....	47
2	ตารางบันทึกผลการสังเกตเรื่องกลวิธี.....	48
3	ตารางบันทึกผลการสังเกตเรื่องการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล).....	51
4	ตารางบันทึกผลการสังเกตเรื่องการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น).....	51
5	สรุปผลการสังเกตเรื่องชุดสี.....	57
6	สรุปผลการสังเกตเรื่องกลวิธี.....	58
7	สรุปผลการสังเกตเรื่องการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล).....	61
8	สรุปผลการสังเกตเรื่องการจัดองค์ประกอบ(จุดเด่นและการเน้น).....	61
9	สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ครั้งที่ 1.....	62
10	สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ครั้งที่ 1.....	63
11	สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ครั้งที่ 2 แบบสัมภาษณ์ตามความสอดคล้องผล วิจัยกับผลงานสร้างสรรค์.....	64
12	สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ครั้งที่ 2 แบบประเมินคุณภาพผลงาน สร้างสรรค์.....	65
13	สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ครั้งที่ 2.....	66
14	สรุปผลการประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์จากผู้เชี่ยวชาญ ครั้งที่ 2 ทั้ง 3 ท่าน.....	67
15	สรุปผลการสังเกตเรื่องชุดสี.....	72
16	สรุปผลการสังเกตเรื่องกลวิธี.....	73
17	สรุปผลการสังเกตเรื่องการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล).....	78
18	สรุปผลการสังเกตเรื่องการจัดองค์ประกอบ(จุดเด่นและการเน้น).....	80
19	สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านครั้งที่ 1.....	87
20	สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ครั้งที่ 2.....	94
21	แบบสรุปผลการประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์จากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน ครั้งที่ 2.....	97

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2	บริดเจ็ต ไรลีย์ (Bridget Riley).....	11
3	การเคลื่อนไหวในสี่เหลี่ยมจัตุรัส (Movement in Squares).....	14
4	ลูกโชน หมายเลข 1 (Blaze 1).....	14
5	การร้องเพลงในศาสนา หมายเลข 2 (Chant 2).....	15
6	ตะวันออก หมายเลข 4 (Orient 4).....	16
7	ทอง (Aurulum).....	16
8	บาห์ลี (Bali).....	17
9	จัสตินเนีย (Justinian).....	18
10	การแวววับ (Shimmered).....	18
11	ทะเลสาบ 1 (Lagoon 1).....	19
12	ประกอบรวมกลุ่ม 1 (Composition with Circles 1).....	19
13	อีโวค หมายเลข 3 (Evoë 3).....	20
14	ภาพวาดที่มีพัฒนาในแนวลึก หมายเลข 1 (Painting with Verticals 1).....	21
15	สีแดงกับสีแดง หมายเลข 1 (Red with Red 1).....	21
16	อาร์เคเดีย หมายเลข 3 (Arcadia 3).....	22
17	ความหรูหรา (Lux).....	22
18	สองสีเหลือง, ส่วนประกอบกับกลุ่ม หมายเลข 3 (Two Yellows, Composition- with Circles 3).....	23
19	กุหลาบแดง (Rose Red).....	23
20	สิ้น หมายเลข 2 (Quiver 2).....	24
21	ภาพผลงานจิตรกรรมฝาผนัง ณ โรงพยาบาลสมเด็จพระราชินีเอลิซาเบท ชั้น 10.....	24
22	ขั้นตอนการวิจัย.....	45
23	แบบวิเคราะห์ตารางกริด.....	46
24	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 1, “ลวง หมายเลข 1”.....	83

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
25	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2, “ลวง หมายเลข 2”.....	84
26	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 3, “ลวง หมายเลข 3”.....	85
27	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 4, “ลวง หมายเลข 4”.....	86
28	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 5, “ลวง หมายเลข 5”.....	91
29	ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 6, “ลวง หมายเลข 6”.....	93

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผู้วิจัยได้พบเห็นงานจิตรกรรมในอินเทอร์เน็ต เป็นงานจิตรกรรมรูปแบบนามธรรมที่มีความทันสมัยเกี่ยวกับการนำเสนอผลงาน โดยผลงานเหล่านั้นเป็นของศิลปินชื่อบริดเจ็ต ไรลีย์ (Bridget Riley) ผลงานที่ผู้วิจัยเห็นมีลักษณะการสร้างงานด้วยเส้นที่มีการซ้ำกันของเส้นในทิศทางเดียวกัน ในแต่ละเส้นนั้นมีสีที่แตกต่างกันไป มีการจัดวางองค์ประกอบของสีที่ดูสนุกสนาน ซึ่งผลงานที่ผู้วิจัยสนใจเป็นงานในลักษณะชุดในชุดมีงานจิตรกรรม 2 กลุ่มสี คือ กลุ่มสีแดงและกลุ่มสีม่วง ลักษณะของผลงานมีขนาดใหญ่เท่ากับฝาผนังห้องเกือบครึ่งห้อง โดยงานจิตรกรรมโทนสีนี้ผู้วิจัยมีความชอบโดยส่วนตัวอยู่ก่อนหน้า และความที่ผลงานของศิลปินผู้นี้สร้างมาในยุคปลายศตวรรษที่ 19 ทำให้ผู้วิจัยเกิดความประทับใจในแนวความคิดของศิลปินผู้นี้ ที่ผลงานได้สร้างจากความคิดที่เรียบง่าย สร้างจุดเด่นของภาพด้วยเส้นและสี ภายในภาพได้แสดงความเคลื่อนไหว ความไม่หยุดนิ่งและความพลิ้วไหว ทำให้ผู้วิจัยสัมผัสกับสิ่งแปลกใหม่ที่เกิดขึ้นมาแล้วเกือบร้อยปีแล้ว ส่งผลมาถึงยุคปัจจุบัน

จากประสบการณ์ดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเกิดแรงบันดาลใจที่อยากจะเรียนรู้ผลงานชิ้นนั้น ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาพบว่า เป็นของศิลปินชาวอังกฤษชื่อบริดเจ็ต ไรลีย์ ศิลปินลัทธิศิลปะลวงตาหรือออปอาร์ต (Op Art or Optical Art) ซึ่งได้สร้างผลงานในช่วงปี ค.ศ.1960 จนถึงปัจจุบัน ลักษณะผลงานของลัทธิศิลปะลวงตาเป็นแผ่นภาพสี่เหลี่ยมจัตุรัสพื้นแบนราบ และหยุดนิ่งกับที่เหมือนภาพทั่วๆ ไป แต่ผลของภาพทำให้ผู้ชมบังเกิดอาการพลาแนลลาคีย์กับภาพในภาพนั้นมีความเคลื่อนไหวได้ หลักการสร้างงานนอกจากเส้นและสีที่ทำให้เกิดรูปเรขาคณิตแล้วยังทำให้เกิดที่ว่างที่ลดหล่นเป็นจังหวะและความเคลื่อนไหวในชิ้นงานนั้นๆ งานศิลปะลวงตาเป็นที่นิยมในช่วงปี ค.ศ. 1920 เป็นต้น และมีศิลปินอีกหลายท่านที่โด่งดังในยุคนั้นๆ

ผู้วิจัยจึงเกิดแนวความคิดที่จะนำเอารูปแบบการนำเสนอผลงานของศิลปินชื่อบริดเจ็ต ไรลีย์ที่ โดยผลงานของผู้วิจัยมีแนวความคิดเกี่ยวกับภาพลวงตาที่มีผลต่อการมองเห็น เช่น ทำให้พลิ้วไหว ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวของภาพ ผู้วิจัยได้นำมาดัดแปลงสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นผลงานของผู้วิจัยที่มีความลวงตาในผลงาน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์จิตรกรรมศิลปะลวดตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 ในประเด็นต่อไปนี้

- 1.1 ชุดสี
- 1.2 กลวิธี
- 1.3 การจัดองค์ประกอบ

2. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษานำมาสังเคราะห์สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมศิลปะลวดตา: กรณีศึกษากลวิธีการสร้างงานศิลปะลวดตาด้วยเทคนิคสีน้ำมันกับพู่กันลมบนผ้าใบ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผลงานจิตรกรรมศิลปะลวดตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ที่สร้างขึ้นระหว่างปี ค.ศ. 1960-2013 จำนวน 50 ภาพ ใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและที่ปรึกษาร่วมเป็นผู้พิจารณารับรอง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผลงานจิตรกรรมศิลปะลวดตาของบริดเจ็ต ไรลีย์เลือกจากประชากรจำนวน 50 ภาพ เฉพาะผลงานที่มีการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างภายในผลงาน โดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง เหลือจำนวน 15 ภาพเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปรที่ศึกษา

ลักษณะผลงานจิตรกรรมศิลปะลวดตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ ในประเด็นชุดสี กลวิธีและการจัดองค์ประกอบ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับการสร้างภาพลวดตา ชุดสี กลวิธีและการจัดองค์ประกอบในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมของบริดเจ็ต ไรลีย์เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 ซึ่งเน้นประโยชน์ต่อผู้สร้างงานศิลปะในแนวนี้ต่อไป

2. ได้ผลงานจิตรกรรมสร้างสรรค์เกี่ยวกับศิลปะลวดตาของผู้วิจัยเป็นผลงานที่สมบูรณ์มีคุณค่า

นิยามศัพท์เฉพาะ

จิตรกรรม หมายถึง งานศิลปะที่แสดงออกด้วยการวาด การระบายสีและการจัดองค์ประกอบความงามอื่น เพื่อให้เกิดภาพในลักษณะสองมิติ

ศิลปะลวงตา หมายถึง ศิลปะนามธรรมที่เน้นขอบตัดคมกริบ มีการจัดวางทิศทางและลีลาของเส้น รูปร่างหรือจุดบนพื้นระนาบให้เกิดการลวงตา

จิตรกรรมศิลปะลวงตา หมายถึง การวาด การระบายสีและการจัดองค์ประกอบที่แสดงให้เห็นระหว่างความเข้าใจและการมองเห็น เป็นงานศิลปะแบบนามธรรมที่มีความเคลื่อนไหวในภาพหรือเป็นลวดลาย

บริดเจ็ท ไรลีย์ หมายถึง ศิลปินชาวอังกฤษที่มีชื่อเสียงจากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะลวงตา ผลงานเป็นที่ยอมรับในยุคสมัยศิลปะสมัยใหม่และวงการการออกแบบเชิงอุตสาหกรรม และมีนิทรรศการในต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง

ชุดสี หมายถึง สี 2-5 สีที่ปรากฏในการเขียนภาพจิตรกรรมนามธรรมที่มีความเคลื่อนไหวจากผลงาน 15 ภาพ

กลวิธีการสร้างงาน หมายถึง วิธีการของศิลปินในการใช้สีและการใช้วัสดุหรือวัตถุในการทำงานศิลปะที่มีรายละเอียดต่างๆ ในการสร้างผลงานด้วยขอบคม เทปขาวและการใช้กาสิ

การจัดองค์ประกอบ หมายถึง การใช้หลักการจัดภาพโดยใช้กฎเกณฑ์หรือกลวิธีที่จะนำองค์ประกอบศิลป์มาจัดวาง เพื่อสร้างงานศิลปะให้เกิดความงดงามน่าสนใจ ได้แก่ ความสมดุล และจุดเด่นและการเน้น เป็นต้น

ความสมดุล หมายถึง การจัดวางรูปทรงที่สมดุลกัน มี 2 ลักษณะ คือ การจัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากันและเหมือนกันและการจัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากัน แต่ไม่เหมือนกัน โดยทั้งสองมีปริมาณเท่ากัน แต่สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีรูปร่างขนาดใหญ่กว่าจำนวนน้อยกว่า ส่วนอีกสิ่งหนึ่งมีขนาดเล็กแต่มีจำนวนมากกว่า

จุดเด่นและการเน้น หมายถึง ส่วนที่สำคัญในภาพมีความชัดเจนสะดุดตาเป็นแห่งแรก รับรู้ได้ด้วยการมองผลงานที่สำเร็จแล้ว

การพล่านัยตา หมายถึง การรับรู้การเคลื่อนไหวด้วยการมองเห็น ด้วยการเคลื่อนไหวนั้นเกิดจากการสร้างขึ้นจากการจัดองค์ประกอบศิลป์ การสร้างบรรยากาศและการจัดลีลาของเส้น และรูปทรงหรือการจัดลำดับการมองเห็นที่ทำให้เกิดภาพลวงตา โดยมีวิธีการแสดงออกด้วยขนาด ความเข้มของสี ตำแหน่ง

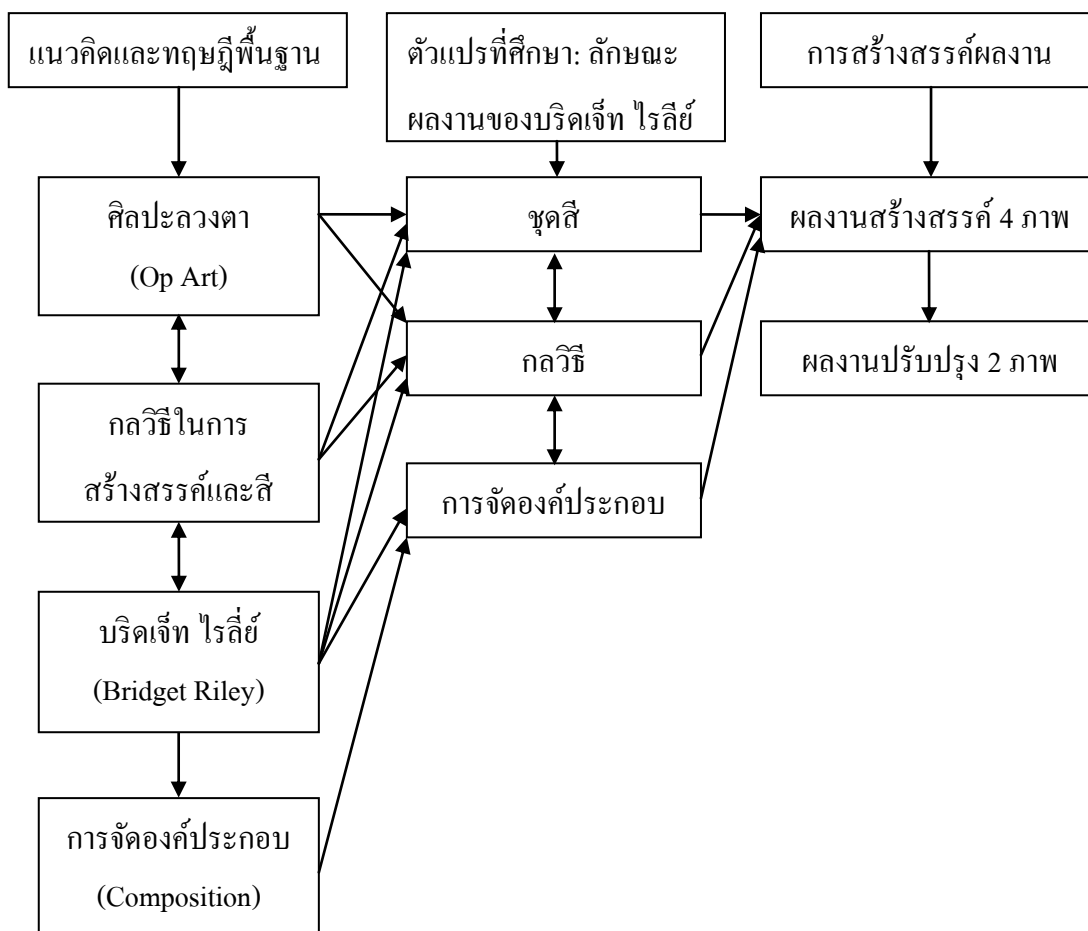
ไม่ปรากฏจุดเด่น หมายถึง การไม่เน้นส่วนหนึ่งส่วนใดเป็นจุดเด่นอย่างชัดเจน แต่ให้ความสำคัญของรูปทรงทั้งหมดในผลงาน

ความคมชัด หมายถึง ความคมชัดของรอยต่อของรูปร่าง เส้นหรือแถบสี

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

การศึกษากลวิธีการสร้างผลงานจิตรกรรมศิลปะดวงตา กรณีศึกษากลวิธีการสร้างงานศิลปะดวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ ในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 ข้อมูลที่นำมาศึกษาได้นำมาจากภาพในหนังสือผลงานศิลปะและเว็บไซต์ต่างๆ ในอินเทอร์เน็ต ซึ่งถือได้ว่าเป็นข้อมูลชั้นรอง แต่ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบภาพเดียวกันจากหลายๆ แหล่งข้อมูล ผลปรากฏว่าภาพมีความแตกต่างกันน้อยมาก ผู้วิจัยเชื่อว่าภาพใกล้เคียงกับภาพจริงมากที่สุด และในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยจะสร้างสรรค์ผลงานเพียง 2 ครั้งเท่านั้น โดยใช้สีน้ำมัน และพู่กันลมในการสร้างสรรค์ผลงาน

กรอบความคิดในการทำวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอหัวข้อต่างๆ ตามขอบเขตการศึกษาที่กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

1. ศิลปะลวงตา (Op Art)
2. บริดเจ็ต ไรลีย์ (Bridget Riley)
3. การจัดองค์ประกอบ (Composition)
4. กลวิธีในการสร้างสรรค์และสี
5. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิลปะลวงตา (Op Art)

ประวัติคตินิยมอ็อป อาร์ต (Op Art)

คตินิยมหรือศิลปะอ็อป อาร์ต มีประวัติการพัฒนาดตนเองมายาวนานพอสมควรมีอิทธิพลทั้งแนวความคิดและการปฏิบัติอย่างชัดเจน ต้องนับว่าศิลปินในกลุ่มอิมเพรสชันนิสต์ (Impressionism) นั้นเป็นผู้บุกเบิกแนวทางก่อนผู้อื่น ตั้งแต่พวกเขาได้ประกาศถือเอาจังหวะประสาทและความประทับใจต่อโลกภายนอกเป็นจุดมุ่งหมายในการทำงาน การจับความเคลื่อนไหวที่สั้นสะเทือนของแสงสีในบรรยากาศ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกที่ตลอดเวลา การคิดประดิษฐ์กล้องถ่ายภาพมีส่วนช่วยทำให้เห็นภาพเคลื่อนไหวอย่างฉับพลันได้ชัดเจน การพัฒนาแนวความคิดในเรื่องของสายตาเกิดขึ้นต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง แต่ทว่าโดยทั่วไปมีการผลิตเปลี่ยนกันทางศิลปะอยู่สามแนวใหญ่ๆ คือ

1. ภาพความเคลื่อนไหวในธรรมชาติด้วยการนำความสำคัญของโลกภายนอกเป็นปัจจัยสำคัญในการประทับใจในความงามของธรรมชาติ ตัวอย่างเช่นในผลงานของโมนี (Claude Monet)
2. ภาพความเคลื่อนไหวในธรรมชาติเป็นการนำความสำคัญของโลกภายนอกมาเป็นปัจจัยสำคัญต่ออารมณ์รับรู้ภายใน ตัวอย่างเช่นในผลงานของฟานก็อก (Vincent Willem Van Gogh)
3. ภาพความเคลื่อนไหวในธรรมชาติ เป็นการนำโลกภายนอกและภายในประสานกัน ตัวอย่างเช่นในผลงานของโกแก็ง (Paul Gauguin)

สำหรับศิลปินในกลุ่มนี้ โกแก็ง นับว่าเป็นผู้บุกเบิกและเน้นความรู้สึกในคุณสมบัติพิเศษของสี เขาเขียนจดหมายถึงฟองเตนว่า ลองคิดดูถึงกฎของดนตรี ซึ่งก็เช่นเดียวกับกฎของสี คือ

สามารถนำมาใช้ในจิตรกรรมสมัยใหม่ได้ สีความสั่นสะเทือนคล้ายกับเสียงดนตรี สามารถนำมาใช้ได้ในทุกๆ ไป และในต้นกำเนิดของมันเป็นสิ่งที่ไม่ชัดเจนในธรรมชาติ มันเป็นพลังที่ถูกซ่อนเร้นจากแนวคิดเรื่องสีก่อให้เกิดคตินิยมทางศิลปะที่ผูกพันในแนวคิดนี้มากมาย ดังเช่น พวกโฟวิสต์, เอ็ชเพรสชันนิสต์, ฟิวเจอริสต์, นามธรรม โดยเฉพาะอ็อพ อาร์ตนำมาใช้โดยตรง

ช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง บทบาททางศิลปะที่เกิดขึ้นในช่วงนั้นนับว่ามีไม่มากนัก เนื่องจากสงครามเป็นอุปสรรคกีดขวางถึงกระนั้นก็ยังมียุโรปผู้ไม่ยอมหยุดนิ่งในการค้นคว้าบทบาทที่เด่นและควรกล่าวถึงในช่วงระยะเวลานั้น คือ ศิลปินผู้ปฏิบัติงานในแนวทางคตินิยม ศิลปะนามธรรมที่ใช้เส้นเรขาคณิตมาสร้างงาน (Geometrical abstract) ศิลปินกลุ่มนี้เป็นปฏิปักษ์ต่อแนวความคิดของคิวบิสม์ ซึ่งคิดแต่เรื่องคงนิ่งอยู่กับที่มากเกินไป ศิลปินที่เด่นในแนวคิดก็มีแม็กเนลลี (Magnelli), ฟรอยดลิช (Freundlich), เฮอร์บิน (Herbin), เบาไมสเตอร์ (Baumeister), ชวิทเตอร์ (Schwitters), และอัลเบอ์ส (Albers)

ศิลปินกลุ่มนี้ได้ใช้เส้นในวิชาเรขาคณิต ได้แก่ เส้นตรง โค้ง วงกลม สามเหลี่ยม ฯลฯ มาใช้ในงานแบบนามธรรม เฮอร์บินได้นำสีและรูปทรงต่างๆ มาประกอบเข้าด้วยกัน เขากล่าวว่า เวลาและอากาศถูกกำหนดโดยความเคลื่อนไหว... ทุกสิ่งทุกอย่างมีความสมบูรณ์ทุกสิ่งทุกอย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน พลังไฟฟ้าและจุดชีวิตได้มีอยู่ก่อนการค้นคว้าแล้ว โลกหมุนอยู่แล้วก่อนที่มนุษย์จะมีความเข้าใจเรียนรู้ สัจธรรมของวันพรุ่งนี้ประกอบอยู่ในสัจธรรมวันนี้ ความไม่อยู่หนึ่งกับที่ได้เกิดขึ้นในทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่มีสิ่งใดสะบัดปลิกตัวเองออกจากสิ่งทั้งหมดได้ ไม่มีสิ่งใดตั้งตนเองเป็นอิสระภาพอย่างโดดเดี่ยว ในเรื่องของปริมาตร เส้น พื้นราบ และสีก็เช่นเดียวกัน

สีเป็นความหมายของจิตรกรรม จิตรกรรมจะมองเห็นเป็นรูปร่างสองมิติ เป็นที่รวมของการแสดงออก จิตรกรรมไม่มีความต้องการมิติที่สาม (ความนูนและลึก) ทั้งในความจริงหรือในแนวทางใดๆ นับตั้งแต่สีได้กลายเป็นเครื่องถ่ายทออย่างกว้างขวางในจิตรกรรม เพื่อแสดงถึงพลังของอากาศ สีบางสีแสดงออกถึงความลึก (เช่น สีน้ำเงิน) บางสีให้ความรู้สึกลึกดำขลับขึ้นมา (เช่น สีแดง) บางสีแสดงให้เห็นถึงความเคลื่อนไหว (เช่น สีแดง สีเหลือง สีน้ำเงิน) และสีที่ไม่เคลื่อนไหว (เช่น สีขาว สีดำ สีเขียว) บางสีสามารถเคลื่อนไหวได้ และไม่ได้ขึ้นอยู่กับส่วนตัด (เช่น สีชมพู สีม่วง) คุณสมบัติต่างๆ เหล่านี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้โดยความสัมพันธ์ระหว่างตัวของสีแต่ละชนิด

แนวคตินิยมอ็อพ อาร์ต นับได้ว่าเป็นหนึ่งบุญคุณต่อการค้นคิดของสถาบันเบาเฮาส์ (Bauhaus) ไม่น้อย จากหลักทฤษฎีในการใช้เส้นซึ่งพอล เคล (Paul Klee) และคันดินสกี (Wassily Kandinsky) ผู้เคยสอนสถาบันนี้ คิดขึ้นมาขณะที่ อิตเตน (Itten) อาจารย์คนสำคัญอีกคนหนึ่งเป็นผู้นำทฤษฎีไปปฏิบัติ ค้นคว้าต่อจนได้รับผลสำเร็จอย่างน่าภาคภูมิใจ ต่อมา โมโฮลลี-นากี้ก็ได้นำทฤษฎีเหล่านี้ไปทดลองค้นคว้าในสหรัฐอเมริกา ก่อความเคลื่อนไหวสำคัญต่อวงการศิลปะในแนวเดียวกับอ็อพ อาร์ต แต่ทว่าขยาย

ขอบเขตการสร้างงานทั้งทางเทคนิคและวัสดุให้กว้างขวางออกไปมากกว่า ซึ่งเรียกชื่อศิลปะชนิดใหม่นี้ว่า คินเนติก (Kinetic Art) (กัจจกร สุนพงษ์ศรี, 2554, น. 559-561)

สรุปได้ว่า ประวัติคตินิยมอ็อพ อาร์ตมีความคล้ายคลึงกับลัทธิอิมเพรสชันนิสในการแสดงออกเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวอย่างฉับพลัน และการสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้รูปร่าง-รูปทรงที่คล้ายคลึงกับลัทธิคิวบิสต์ แต่ต่างกันตรงที่ศิลปะแบบอ็อพ อาร์ตคือ การเคลื่อนไหวผ่านการรับรู้มากกว่า ศิลปินกลุ่มนี้รวมทั้งบริดเจ็ต ไรลีย์ ได้ใช้เส้นที่ทำให้เกิดรูปทรงเรขาคณิต ได้แก่ เส้นตรง โค้ง วงกลม สามเหลี่ยม ฯลฯ มาใช้ในงานแบบนามธรรม และใช้สีแสดงออกทางความรู้สึกผ่านคุณสมบัติและความสัมพันธ์ของสีต่างๆ

ความหมายอ็อพ อาร์ต

อ็อพอาร์ต ย่อมาจากคำว่า Optical Art เป็นการเคลื่อนไหวของการพัฒนาวงการศิลปะนามธรรมในช่วงปี ค.ศ. 1966 ซึ่งอ็อพอาร์ตเป็นศิลปะที่เกิดจากการมองเห็นของสายตา (Optical) หรือศิลปะที่แสดงออกแล้วมีผลต่อการรับรู้ด้วยสายตาโดยตรง เช่น ให้ความรู้สึกต่อเนื่อง มีความเคลื่อนไหว มีความใกล้-ไกล มีความซับซ้อน และลวงตา เป็นต้น

ทั้งนี้อ็อพอาร์ต คือ ชื่อเรียกกระบวนการศิลปะแบบหนึ่ง ซึ่งมีอุดมคติอยู่บนพื้นฐานในทางมีผลต่อดวงตาโดยที่การลวงตานี้มีการสร้างให้เกิดขึ้นได้หลายวิธีด้วยกัน ดังผลงานของวิกเตอร์ วาซาร์เรลี (Victor Vasarely) และบริดเจ็ต ไรลีย์ (Bridget Riley) ที่ได้วาดลงบนแผ่นภาพสี่เหลี่ยมวางอยู่บนพื้นราบ แต่ผลของภาพทำให้ผู้ชมบังเกิดอาการนัยตาพร่าคล้ายกับภายในภาพนั้นมีการเคลื่อนไหว

รองศาสตราจารย์วุฒิ วัฒนสิน ได้กล่าวถึงประวัติ วิกเตอร์ วาซาร์เรลี ไว้ในหนังสือประวัติศาสตร์ศิลปะว่า วิกเตอร์ วาซาร์เรลี เป็นศิลปินลูกครึ่งฮังการี-ฝรั่งเศสเป็นผู้ที่ได้รับสมญานามว่า “บิดาแห่งอ็อพอาร์ต (Father of Op-Art)” เป็นศิลปินที่เริ่มทำงานศิลปะที่ได้รับอิทธิพลจากแคนดินสกี ซึ่งในตอนมีชีวิตอยู่ได้อาศัยในกรุงปารีสและทำงานกับสถาบันศิลปะบาวเฮาส์ สำหรับผลงาน Optical Abstraction ของวาซาร์เรลี ส่วนใหญ่จะใช้สีตัดกันและรูปทรงเรขาคณิตในฐานะศิลปินทางกราฟิก เขาได้สร้างงานที่มีลักษณะภาพลวงตา ที่บางครั้งมีแถบเส้น โค้งสีขาวและสีดำเท่านั้น ต่อมาจึงได้พัฒนาผลงานของเขาให้มีการใช้รูปทรงเรขาคณิตที่เป็นรูปทรงนามธรรมบริสุทธิ์มากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังได้ใช้สีที่เรียบตัดกันอย่างรุนแรง ทั้งนี้เพื่อให้มีผลต่อการพิจารณาดูในที่สุด ผลงานของวิกเตอร์ วาซาร์เรลี เป็นที่ยอมรับในวงการศิลปะอย่างมาก จนได้รับรางวัลเกียรติยศทางศิลปะระดับนานาชาติ (วุฒิ วัฒนสิน, 2552, น. 146-147)

ในขณะที่วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับศิลปะลวงตาไว้สอดคล้องกันว่า ศิลปะลวงตา ภาษาอังกฤษรู้จักกันในชื่อ อ็อพอาร์ต ซึ่งมาจากชื่อเต็ม คือ Optical Art เป็นทัศนศิลป์โดยเฉพาะจิตรกรรมในการสร้างภาพลวงตา ซึ่งศิลปะลวงตานี้ เป็นวิธีการเขียนที่คำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างความลวงตาและพื้นผิวของภาพ ระหว่างความเข้าใจและการมองเห็น ทั้งนี้ศิลปะลวงตานับเป็นงานศิลปะแบบนามธรรม โดยที่งานส่วนใหญ่จะสร้างขึ้นมาให้เป็นที่ขำขันและเมื่อผู้ชมมองภาพอาจจะมีความรู้สึกว่ามีความเคลื่อนไหวในภาพ มีภาพซ่อนอยู่ในภาพ มีแสงวาบหรือความไหว, เป็นลายหรือมีความโค้งหรือบิดเบี้ยวหลับไหล (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, ออนไลน์, <http://th.wikipedia.org/wiki/ศิลปะลวงตา>)

จากบทความดังกล่าวสรุปได้ว่า ศิลปะลวงตา เป็นศิลปะที่เกิดจากการใช้สีตัดกันและใช้รูปทรงเรขาคณิตที่ส่งผลต่อการมองเห็นให้เกิดความรู้สึกต่อเนื่องเคลื่อนไหว มีความใกล้เคียง-ไกล มีความซับซ้อนและลวงตาเมื่อได้รับรู้ด้วยการมองเห็น

การพัฒนาทัศนศิลปะนามธรรมในรูปแบบใหม่ก่อนที่จะเข้าสู่ยุคสมัยอ็อป อาร์ต

กัจจกร สุนพงษ์ศรี ได้ให้ข้อมูลเรื่องราวเกี่ยวกับการพัฒนาทัศนศิลปะนามธรรมในรูปแบบใหม่ก่อนที่จะเข้าสู่ยุคสมัยอ็อป อาร์ต ไว้ในหนังสือศิลปะสมัยใหม่ ไว้ที่น่าสนใจว่า เหตุการณ์ทั่วไปในยุโรปในระหว่าง ค.ศ. 1930 ได้มีศิลปินกลุ่มศิลปะนามธรรมกลุ่มหนึ่งมีความเคลื่อนไหวอย่างชัดเจน โดยมีจุดศูนย์กลางอยู่ในกรุงปารีส โดยได้จัดตั้งเป็นรูปสมาคมขึ้นภายใต้ชื่อ แอ็บสแทรกท์ครีเอชัน (Abstract Creation) เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1931 และครั้งเมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่สองขึ้น สมาชิกของสมาคมบางส่วนได้อพยพลี้ภัยไปอยู่ในสหรัฐอเมริกาซึ่งช่วยทำให้คตินิยมศิลปะนามธรรมไปเจริญงอกงามขึ้นที่สหรัฐอเมริกาอีกและเมื่อย้อนกลับ ไปศึกษาข้อมูลช่วงระหว่างก่อน สงครามโลกครั้งที่สองแนวโน้มทางศิลปะนามธรรมของศิลปินยุโรปกลุ่มนี้แบ่งได้เป็นสองแนวใหญ่ๆ คือ กลุ่มที่กระทำตามแนวคิดของคันทินสกี ซึ่งเรียกว่า แอ็บสแทรกท์ เอ็กซ์เพรสชันนิสต์หรือพวกทาชีสต์ ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งได้ดำเนินตามแนวของมอนดริอัน (Piet Mondriaan) และกลุ่มเดอ สไตล์ (De Stijl) ซึ่งนิยมสร้างงานอย่างมีกฎเกณฑ์ ดังเห็นได้จากหลักการของธีโอ ฟาน ดอยส์เบิร์ก (Theo Van Doesburg) จิตรกรชาวดัตช์ ซึ่งเป็นผู้หนึ่งในการจัดตั้งกลุ่มศิลปะรูปธรรม (Concrete Art) ขึ้นในกรุงปารีสและต่อมาหลักการนี้เป็นพื้นฐานของศิลปะนามธรรมสำคัญหลังสงครามโลกครั้งที่สองด้วย ซึ่งหลักการกล่าวไว้ดังนี้

1. ลัทธิปัจเจกชนและวิญญานแห่งความรู้สึกแต่ละท้องถิ่นเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการสร้างศิลปะสากล เพราะเนื้อแท้ของศิลปะคือการสร้างสรรค์ภาษาสากล
2. ก่อนอื่นใด ผลงานศิลปะต้องเป็นการแสดงออกของวิญญานและวิญญานนั้นจะต้องไม่รับรู้ในสิ่งธรรมดาสามัญทั่วไป ไม่ว่าจะของธรรมชาติของอารมณ์และของจินตนาการ

3. ภาพจะต้องสร้างให้ถึงความมีรูปธรรมอันบริสุทธิ์ ภาพต้องไม่แสดงสิ่งใดเป็นพิเศษมากกว่าการเป็นภาพ (จิตรกรรมต้องเป็นจิตรกรรม)

4. โครงสร้างและส่วนต่างๆ ทั้งหมด ต้องมีความง่ายต่อการมองและสามารถควบคุมได้

5. กรรมวิธีต้องเป็นแบบจักรกล มีความแน่นอน ถูกต้องและเป็นปฏิบัติต่อลักษณะแบบอิมเพรสชันนิสต์ (คือ มีอารมณ์อันฉาบฉวย ไม่กระຈ้างชัด)

6. ความใสสะอาด บริสุทธิ์ ของผลงานต้องสมบูรณ์

นอกจากนี้ ในหลักการยังขยายความออกไปอีก คือ

1. ในการค้นหาความบริสุทธิ์ ศิลปินรุ่นก่อนต่างค้นหารูปทรงธรรมชาติซึ่งซ่อนเร้นอยู่ในสิ่งที่กินที่ในอากาศ ด้วยการทำลายรูปทรงตามธรรมชาตินั้นและสร้างรูปทรงทางศิลปะขึ้นแทนที่ ปัจจุบันรูปทรงทางศิลปะเหล่านั้นถูกเลิกใช้กันแล้ว ทั้งนี้เพราะมันก็คือ รูปทรงตามธรรมชาตินั่นเอง เราเข้ามาสู่ยุคของการสร้างงานจิตรกรรมอันบริสุทธิ์และกำลังสร้างรูปทรงของวิญญานใหม่ จิตรกรรมคือ รูปธรรมของการสร้างวิญญาน

2. จินตนาการอารมณ์อ่อนไหวและความรู้สึก ไม่ได้ช่วยทำให้ศิลปะก้าวหน้าไปสู่จุดสมบูรณ์ของศิลปะ การสร้างสรรค์ จังหวะลีลา การแสดงท่าทางราวกับนาฏลักษณะ ความฝัน และความคลั่งคลั่งใจจากสรรพสิ่งทั้งหลายต่างหากที่เข้ามามีบทบาทสร้างสรรค์ความคิด ในขบวนการเคลื่อนไหวทั้งหมดของมนุษยชาติ สิ่งสำคัญที่สุด คือ พุทธิปัญญา มีการกระทำโดยผ่านการสร้างสรรค์ของความคิด ซึ่งยังคงมีความยุ่งเหยิง ป่าเถื่อน เหลวไหลและอ่อนแอเกินไป มีแต่ความเพื่อเจ้อ ในทางตรงกันข้ามการแสดงของพุทธิปัญญาที่แท้จริงจะต้องมีความแน่นอน ความสมบูรณ์ ทุกสิ่งทุกอย่างสามารถวัดได้ แม้แต่ในเรื่องมิติของวิญญานซึ่งทั้งหมดมี 199 มิติ ซึ่งเราผู้เป็นจิตรกรเป็นผู้วัดและคิด

3. จิตรกรรมคือ สื่อแสดงออกของความคิด เป็นความจริงทางจักขุประสาท สีแต่ละสีคือความคิดแต่ละอย่าง

4. กลวิธีการสร้างต่างทำขึ้นแตกต่างกัน เช่น จากการจัดแจง (ตกแต่ง) หรือจากระสนิยมของการจัดองค์ประกอบ เมื่อพิจารณาโดยทั่วไปศิลปินส่วนใหญ่ทำงานคล้ายกับช่างทำขนมหรือช่างตัดเสื้อ เราต้องทำงานพร้อมกับข้อมูลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์นี้คือ ส่วนหนึ่งของพุทธิปัญญา

5. ก่อนที่ผลงานจะปรากฏเป็นรูปเป็นร่าง มันจะต้องมีเรื่องของวิญญานอันสมบูรณ์อย่างเต็มที่ก่อน ความเป็นจริงจะเกิดขึ้นได้ต้องประกอบทั้งการมีกรรมวิธีอันสมบูรณ์เท่าเทียมกับความสมบูรณ์ ไม่แน่นอน ไม่มีความไม่พอดี ไม่มีความแฉ่งแฉิว และไม่มีส่วนใดไม่สมบูรณ์ ถ้าหากมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่สามารถลากเป็นเส้นตรงด้วยมือได้ สิ่งนั้นต้องใช้ไม้บรรทัด ตัวอักษรจากเครื่อง

พิมพ์ดีดมีความงามมากกว่า สะอาดกว่า และยังอ่านได้ชัดเจนกว่าตัวอักษรที่เขียนด้วยมือ ถ้าสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่สามารถวาดให้กลมด้วยมือได้ สิ่งนั้นสามารถใช้วงเวียนทำแทนได้ เครื่องมือทางพุทธศิลป์ปัญหาทั้งหมดจะถูกนำมาเพื่อเป็นเครื่องช่วยให้เกิดความสมบูรณ์ เพราะว่ามันเป็นสิ่งที่ได้รับการรับรองว่าถูกต้องและดีแล้ว

6. งานศิลปกรรมต้องทำให้ถึงความใสกระจ่าง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำหรับวัฒนธรรมใหม่ (กัจจกร สุนพงษ์ศรี, 2554, น.555-557)

สรุปการพัฒนาทัศนศิลป์ปะนวมธรรมในรูปแบบใหม่ก่อนที่จะเข้าสู่ยุคคิมคิอ็อฟ อาร์ต ได้มุ่งค้นหาความง่าย ความบริสุทธิ์ และจิตรกรรมต้องเป็นการแสดงความสำคัญของจิตรกรรม มิใช่การกล่าวถึงสิ่งต่างๆ ดังเช่น เป็นแบบภาพประกอบเรื่องหรืออธิบายข้อความทางวรรณกรรม หรือเสนอเรื่องราวตามธรรมชาติ และมีความคิดทางจิตวิทยามากขึ้น นี่เป็นแนวคิดส่วนหนึ่งของคตินามธรรมที่เกิดขึ้นในยุโรปยุคก่อนสงคราม ซึ่งได้รับการปฏิบัติและค้นคว้าเพิ่มเติมโดยศิลปินคนสำคัญหลายคน อาทิเช่น โจเซฟ อัลเบอร์ส, แม็กเนลลีและแมกซ์ บิลล์ เป็นต้น ซึ่งเป็นผลให้เกิดการขยายแนวสืบทอดจนกลายเป็นขบวนการที่สำคัญมากต่อวงการศิลปะสมัยใหม่

ศิลปะกับวิทยาศาสตร์ อ็อฟ อาร์ต

ภายหลังจากความเคลื่อนไหวของอ็อฟ อาร์ต ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1962 กัจจกร สุนพงษ์ศรี ให้ข้อมูลเกี่ยวกับศิลปะกับวิทยาศาสตร์ ในนาม อ็อฟ อาร์ต ที่น่าสนใจอีกว่ามีการแสดงนิทรรศการศิลปกรรมชื่อ “การตอบสนองของดวงตา” (The Responsive Eye) ที่พิพิธภัณฑ์ศิลปะสมัยใหม่ของนครนิวยอร์ก ผลงานทั้งหมดมีจำนวน 123 ชิ้น มีทั้งจิตรกรรมและประติมากรรมของศิลปิน 106 คน จาก 15 ประเทศ นับว่าการแสดงครั้งนี้เป็นการเปิดเผยตัวศิลปินและผลงานตามอุดมคติที่มีชื่อว่า อ็อฟ อาร์ตอย่างสมบูรณ์แบบก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ทั้งในด้านบวกและลบของประชาชนผู้เข้าชมอย่างมาก นักวิจารณ์ต่างก็ได้ตั้งนามศิลปะแนวนี้แตกต่างกันหลายชื่อ บางคนก็เรียกว่า ทอเชอเรอ เรตินา (Torturer Retina) หรือไม่ก็วิซวล ซาดิสม์ (Visual Sadism) หรือแอบสแทรกท์ อิลลูชันนิสต์ (Abstract Illusionist) แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ชื่อที่ยังคงนิยมเรียก และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปก็คือ อ็อฟ อาร์ต

ขณะที่พจนานุกรมศัพท์ศิลปะ อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้บัญญัติชื่อ อ็อฟ อาร์ต ไว้เป็นภาษาไทยว่า ศิลปะดวงตาและอ็อฟ อาร์ตคือ ชื่อเรียกขบวนการศิลปะแบบหนึ่ง ซึ่งมีอุดมคติอยู่บนพื้นฐานให้งานมีผลต่อดวงตา ชักนำให้ผู้ชมเห็นภาพดวงตาและการลวงตานี้มีการสร้างให้เกิดได้หลายวิธีการด้วยกัน ดังเช่น ผลงานของวาซาลีและบริดเจ็ต ไรลีย์ ที่ได้วาดบนแผ่นภาพสี่เหลี่ยมจัตุรัส พื้นแบนราบและอยู่หนึ่งกับที่เหมือนภาพต่างๆ ไป แต่ผลของภาพทำให้ผู้ชมบังเกิดอาการพร่ามัวคล้ายกับภายในภาพนั้นมีความเคลื่อนไหวได้หรือเฉกเช่น ผลงานของอริคคอลลเซนหรือฟราน

ซีสโก โชบริโนซึ่งได้ระบายสีใส่ๆ ทับกัน ไปมาหลายชั้น ทำให้ภาพบังเกิดความรู้สึกอย่างน่าพิศวง ทั้งๆ ที่ผลงานทั้งหมดที่กล่าวนี้มีลักษณะเหมือนภาพจิตรกรรมทั่วไปคือ มีความกว้างและยาว มีการนั่งอยู่กับที่ แต่ทว่าผลจากการออกแบบจากการใช้สีซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญ มีการใช้สีที่สดหลายสีหรือไม่ก็ขาวดำตัดกัน มีการใช้เส้นที่ประสานกลมกลืนกัน ไม่ลอกเลียนรูปทรงในธรรมชาติ ส่วนประกอบทั้งหมดเหล่านี้ต้องการผลลัพธ์ในขั้นสุดท้ายคือ ก่อให้เกิดผลแก่นัยตาของผู้ชมมากกว่า ก่อปฏิริยาทางอารมณ์ (กำจร สุนพงษ์ศรี, 2554, น.558-559)

จากบทความที่กล่าวถึงศิลปะกับวิทยาศาสตร์ อีอพ อาร์ต ศิลปะลงตา สรุปลงได้ว่าผลงานมีผลต่อดวงตาทำให้เกิดอาการพร่ามัวคล้ายกับภายในภาพนั้นมีความเคลื่อนไหวได้ การสร้างสรรค์ผลงานสามารถสร้างได้หลายวิธีการ โดยมีการใช้เส้น รูปร่าง-รูปทรงและสีด้วยการจัดองค์ประกอบ

บริดเจ็ต ไรลีย์ (Bridget Riley)

ประวัติส่วนตัวของบริดเจ็ต ไรลีย์

บริดเจ็ต ไรลีย์ เกิดเมื่อวันที่ 24 เดือนเมษายน ปี ค.ศ.1931 เมืองนอร์วูด ลอนดอน ประเทศอังกฤษ เธอถือสัญชาติอังกฤษและได้รับการศึกษาที่วิทยาลัย โทสมิธและวิทยาลัยช่างศิลป์รอยัล มีชื่อเสียงในเรื่องจิตรกรรม ปัจจุบันเธอเป็นจิตรกรที่ค้นคว้าเกี่ยวกับศิลปะลงตา อาศัยและทำงานอยู่ในเมืองลอนดอน เมืองคอร์นวอลล์ ประเทศอังกฤษและเมืองลูซ์ ประเทศฝรั่งเศส

ภาพที่ 2 บริดเจ็ต ไรลีย์ (Bridget Riley)

(Bridget Riley, 2015, ออนไลน์)

ไรลีย์ เกิดในลอนดอนเมื่อปี ค.ศ.1931 พ่อของเธอชื่อว่า จอห์น ฟิชเชอร์ ไรลีย์ (John Fisher Riley) ภูมิลำเนาจากเมืองยอร์เชอร์ มีอาชีพเป็นจิตรกรในปี ค.ศ.1938 เขาได้ย้ายธุรกิจโรงพิมพ์พร้อมกับครอบครัวของเขามาที่เมืองลินคอล์นเชอร์ในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง พ่อของไรลีย์ถูกเกณฑ์ทหารไปกองทัพ เธอจึงอพยพพร้อมกับแม่และน้องสาวไปอาศัยอยู่ที่กระท่อมในเมืองคอร์นวอลล์ ซึ่งกระท่อมอยู่ไม่ห่างจากทะเลใกล้กับเมืองแพสโซ โดยอาศัยอยู่กับป่าที่เคยเป็นศิษย์เก่าที่วิทยาลัยโกลด์สมิธ เมืองลอนดอน (Goldsmiths College, London) การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรูปแบบของการสอนและเขียนจากครูที่ไม่มีใบประกอบวิชาชีพหรือครูที่เกษียณแล้ว และได้ศึกษาต่อที่วิทยาลัยสตรีเชลเทนแฮม (Cheltenham Ladies' College) และในปี ค.ศ. 1949-1952 ได้ศึกษาต่อทางด้านศิลปะที่วิทยาลัยโกลด์สมิธและหลังจากนั้นในปี ค.ศ. 1952 - 1955 ได้มาเรียนต่อที่วิทยาลัยช่างศิลปะรอยัล (Royal College of Art) ซึ่งเธอมีเพื่อนรุ่นเดียวกับเธอ อาทิ ศิลปินปีเตอร์ เบลค (Peter Blake), เจฟฟรีย์ฮาร์คอร์ต (Geoffrey Harcourt) ที่เป็นจิตรกรผู้ออกแบบเก้าอี้ และแฟรงก์ อูวอแบท (Frank Auerbach) ในปี ค.ศ. 1955 ไรลีย์สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี

และระหว่างปี ค.ศ. 1956 และปี ค.ศ. 1958 เธอดูแลพ่อของเธอที่ได้รับอุบัติเหตุ หลังจากนั้นเธอทำงานอยู่ในร้านเครื่องแก้วและยังทำสอนเด็ก ในที่สุดเธอก็เข้าร่วมงานกับเจ วอลเตอร์ ทัมป์สัน (J. Walter Thompson) ในบริษัทโฆษณาตำแหน่งนักเขียนการ์ตูนแบบไม่ประจำจนถึงปี ค.ศ. 1962 ในช่วงฤดูหนาวปี ค.ศ. 1958 ก็มีการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญกับเธอ ในงานนิทรรศการขนาดใหญ่ที่ชาร์เพลกแลลอรี่ เมื่อเธอพบกับผลงานของแจ็กสัน พอลล็อก (Jackson Pollock)

ผลงานชิ้นแรกของเธอเป็นรูปแบบกึ่งประทับใจ (Semi-Impressionist style) ระหว่างปี ค.ศ. 1958-1959 ที่บริษัทโฆษณาได้ยอมรับการวาดภาพเทคนิคผสมจุดสี (Pointillist) ของเธอ ประมาณปี ค.ศ. 1960 เธอได้เริ่มที่จะพัฒนาในสิ่งที่เธอถนัดคือ ศิลปะดวงตาประกอบด้วยวาดลายเรขาคณิต สีขาว-ดำที่บ่งบอกถึงสิ่งที่ทำปฏิกริยากับสายตา ทำให้เห็นภาพเคลื่อนไหว ต่อมาในฤดูร้อนปี ค.ศ. 1960 เธอได้ท่องเที่ยวศึกษาดูงานและเข้าเยี่ยมชมนิทรรศการขนาดใหญ่สองที่ในประเทศอิตาลี เมืองเมอริซ ดิ ซอสเมเรซ (Maurice de Sausmarez) และ เวนิซ เบียนเนล (Venice Biennale) ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของเธอนอนาค

ในช่วงเริ่มต้นอาชีพของไรลีย์ เธอทำงานเป็นอาจารย์สอนศิลปะช่วงปี ค.ศ. 1957-1958 ที่โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ เมืองฮาร์โรว์ (The Convent of the Sacred Heart, Harrow) ในปัจจุบันรู้จักในชื่อวิทยาลัยภาษาพระหฤทัย (Sacred Heart Language College) หลังจากนั้นเธอได้ไปสอนที่โรงเรียนสอนศิลปะลาด์โบโรด์ (The Loughborough School of Art) ในปี ค.ศ. 1959 วิทยาลัยช่างศิลปะฮอร์นเซย์ (Homsey College of Art) และในปี ค.ศ. 1962-1964 วิทยาลัยช่างศิลปะครอยดอน (Croydon College of Art)

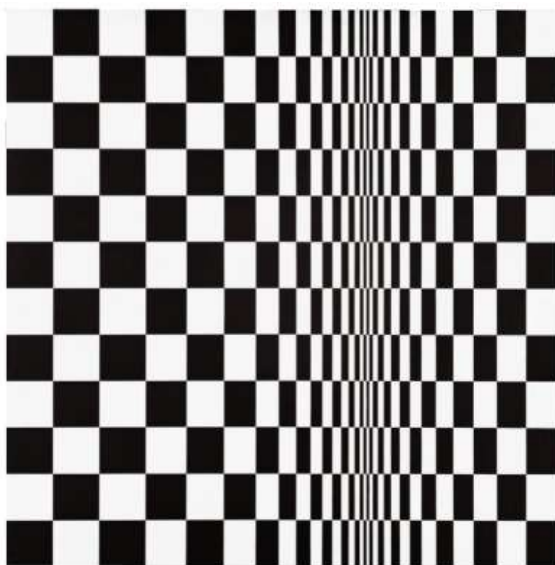
ในปี ค.ศ. 1961 เธอร่วมกับหุ้นส่วนชื่อปีเตอร์ เซดเกรย์ (Peter Sedgley) ได้ไปที่ที่ราบสูงวาคลูซ (Vaucluse) ทางใต้ของประเทศฝรั่งเศส ได้ปรับปรุงฟาร์มที่ถูกทิ้งร้าง ปรับเปลี่ยนเป็นห้องจัดแสดง และได้กลับมาที่ลอนดอนในฤดูใบไม้ผลิปี ค.ศ.1962 ไรลีย์ได้รับโอกาสให้จัดแสดงนิทรรศการเดี่ยวครั้งแรกของเธอ โดยวิกเตอร์ มุสเกรฟ (Victor Musgrave) จากสตูดิโอวัน (Studio One) ในปี ค.ศ. 1968 ไรลีย์กับปีเตอร์ เซดเกรย์และปีเตอร์ ทาวน์เซน (Peter Townsend) ที่เป็นนักข่าวได้จัดตั้งองค์กรศิลปิน SPACE (เพื่อศิลปะ วัฒนธรรมและการศึกษา) โดยมีเป้าหมายในการให้พื้นที่จัดแสดงขนาดใหญ่ราคาไม่แพงให้ศิลปิน

ในปี ค.ศ. 1968 เธอได้รับรางวัลระดับนานาชาติที่เวนิสไบแนล (Venice Biennale) ในปี ค.ศ. 1993 ได้รับปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยออกฟอร์ด (Oxford) ในปี ค.ศ. 1995 มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ (Cambridge) ในปี ค.ศ. 1998 เธอได้รับเลือกให้เป็น 1 ใน 65 บุคคลที่ได้รับการยกย่องในสหราชอาณาจักร ในฐานะที่เป็นสมาชิกของคณะกรรมการหอศิลป์แห่งชาติ และในปี ค.ศ. 2003 เธอได้รับรางวัล Praemium Imperiale ในปี ค.ศ. 2009 ได้รับรางวัลไกเซอร์ริงของเมืองกอสเลอร์ (The Kaiderring of the city of Goslar) และได้รับรางวัลที่ 12 Rubens Prize of Siegen และในปี ค.ศ. 2012 เธอเป็นผู้หญิงคนแรกที่ได้รับรางวัล Sikken รางวัลเกี่ยวกับการใช้สีของศิลปะคัตส์ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, Bridget Riley, 2015, ออนไลน์, [http://th.wikipedia.org/wiki/Bridget Riley](http://th.wikipedia.org/wiki/Bridget_Riley))

สรุปได้ว่า บริดเจ็ต ไรลีย์ เป็นศิลปินสัญชาติอังกฤษสร้างสรรค์ผลงานโดยมีแรงบันดาลใจจากผลงานของแจ็กสันพอลล็อก โดยในช่วงแรกมีผลงานรูปแบบกึ่งประทับใจ ต่อมาได้ปรับเปลี่ยนเป็นเทคนิคผสานจุดสี และได้พัฒนาผลงานมาเป็นรูปแบบศิลปะลวดตา ที่ประกอบด้วยลวดลายเรขาคณิตและการรับรู้จากการมอง โดยผลงานของเธอมีความโดดเด่น และเอกลักษณ์เฉพาะคน มีการจัดแสดงผลงานไว้อย่างมากมายและต่อเนื่อง และเป็นยอมรับในวงการศิลปะระดับสากล

การทำงานของบริดเจ็ต ไรลีย์

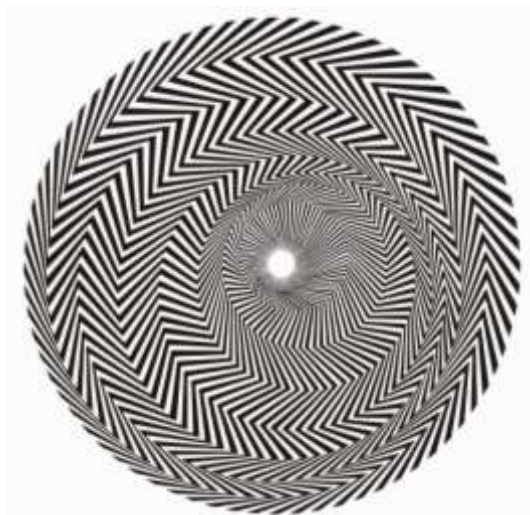
รูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานของไรลีย์ได้พัฒนาขึ้นในปีค.ศ. 1960 เป็นช่วงเวลาที่ไรลีย์เริ่มวาดภาพผลงานขาว-ดำ ซึ่งทำให้เธอเป็นที่รู้จัก มีความหลากหลายของรูปแบบทางเรขาคณิตให้ความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวของสี ในปี ค.ศ. 1961 ถึงปี ค.ศ. 1964 เธอได้ทำผลงานเกี่ยวกับความขัดแย้งของสีดำและสีขาว บางครั้งแสดงน้ำหนักของสีเทา ได้จากผลงานเดี่ยวครั้งแรกของเธอ ผลงานเหล่านี้เกี่ยวเนื่องกับสาเหตุหลากหลาย จำเป็นต้องรับรู้จากการมีส่วนร่วมของผู้ชม ทำทลายความคิดจิตใจ ร่างกาย ผลงานของเธอบ่งบอกถึงความรู้สึกเกาะและท้องฟ้าดังเช่น ผลงานการเคลื่อนไหวในสี่เหลี่ยมจัตุรัส (Movement in Squares) เทคนิคสีฝุ่นบนกระดาษ ขนาด 123.2x121.3 เซนติเมตร

ภาพที่ 3 การเคลื่อนไหวในสี่เหลี่ยมจัตุรัส (Movement in Squares)

(Davidzwirner, 2015, Online)

ในปี ค.ศ.1962 ที่แกลลอรีมัสเกรซ วัน (Musgrave's Gallery One) เช่นเดียวกับการแสดงผลงานอีกมากมายที่ตามมา ตัวอย่างเช่น ผลงานภาพลูกโซน หมายเลข 1 (Blaze 1) โดยมีเส้นโค้งในแนวตั้งฉากเส้นเดียว ซ้ำแล้วซ้ำอีก สร้างสนามที่แตกต่างแสดงความถี่ในสายตา อิมัลชันบนกระดาษขนาด 109x109 เซนติเมตร เป็นต้น

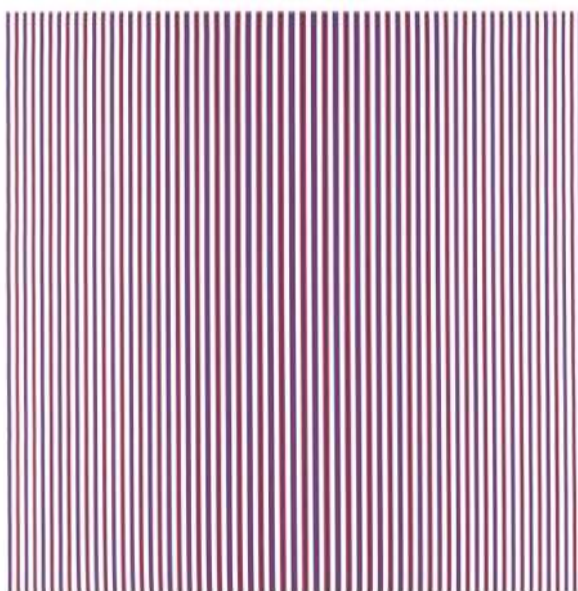
ภาพที่ 4 ลูกโซน หมายเลข 1 (Blaze 1)

(Davidzwirner, 2015, Online)

การจัดนิทรรศการในปี ค.ศ. 1965 นิทรรศการของโรลีย์จัดขึ้นที่พิพิธภัณฑสถานศิลปะสมัยใหม่ (Museum of Modern Art) เมืองนิวยอร์ก ซึ่งงานว่า “ตอบสนองต่อดวงตา” (The Responsive Eye) ออกแบบโดยผู้ดูแลวิลเลียม ซี เซ็ทซ์ (William C. Seitz) เป็นนิทรรศการครั้งแรกที่ดึงดูดความสนใจผู้คนที่ทั่วโลกเข้ามาชมผลงานของเธอในศิลปะที่เคลื่อนไหว ภาพผลงานของเธอในปี ค.ศ. 1964 ถูกทำซ้ำบนปกหนังสือและรายละเอียดการแสดงถึงผลงาน เธอไม่สนใจมากนัก แต่การใช้ประโยชน์จากผลงานของเธอเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า โดยเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกาที่ไม่มีการคุ้มครองลิขสิทธิ์ให้กับศิลปิน โดยความคิดริเริ่มของศิลปินอิสระชาวนิวยอร์กที่เรียกกร้องสิทธิ์ในการคุ้มครองลิขสิทธิ์ของศิลปินมีการออกกฎหมายคุ้มครองจึงเกิดขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ.1967 (วิกิพีเดีย, ออนไลน์, http://th.wikipedia.org/wiki/Bridget_Riley)

เธอได้เข้าร่วมในรางวัลสัญชาตศิลป์ที่ 4 ในปี ค.ศ.1968 โดยเป็นตัวแทนของสหราชอาณาจักรในเวนิซ เบเนล (Venice Biennale) ที่เธอเป็นจิตรกรร่วมสมัยชาวอังกฤษคนแรกและเป็นผู้หญิงคนแรกที่ได้รับรางวัลการวาดภาพนานาชาติ และรางวัลสัญชาตศิลป์ที่ 6 ในปี ค.ศ.1977 (วิกิพีเดีย, Bridget Riley, 2015, (ออนไลน์), http://th.wikipedia.org/wiki/Bridget_Riley)

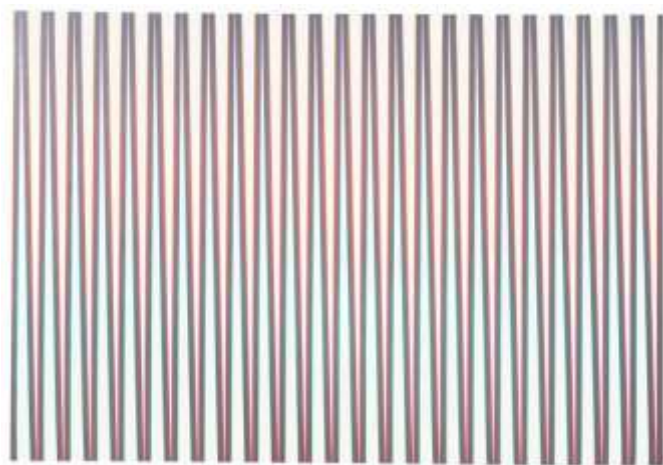
โรลีย์ เริ่มทดลองเกี่ยวกับสีในปี ค.ศ. 1967 เธอสร้างสรรค์ผลงานในลักษณะเส้นสีเป็นครั้งแรกของเธอ ในภาพผลงานการร้องเพลงในศาสนา หมายเลข 2 (Chant 2) เทคนิคอิมัลชันบนผ้าใบ ขนาด 231.1x228.6 เซนติเมตร

ภาพที่ 5 การร้องเพลงในศาสนา หมายเลข 2 (Chant 2)

(Davidzwirner, 2015, Online)

ช่วงต่อมาในต้นปี ค.ศ. 1970 เธอได้เริ่มต้นการเดินทางสู่โลกกว้างหลังจากเดินทางไปอียิปต์ ทำให้ได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานขึ้นมาอีก ดังภาพตะวันออกหมายเลข 4 (Orient 4) เทคนิค สีครีติกบนผ้าใบ ขนาด 223.5x322.6 เซนติเมตร และภาพทอง (Aurulum) เทคนิคสีครีติกบนผ้าลินิน ขนาด 132.1x121.9 เซนติเมตร เป็นต้น

ภาพที่ 6 ตะวันออก หมายเลข 4 (Orient 4)

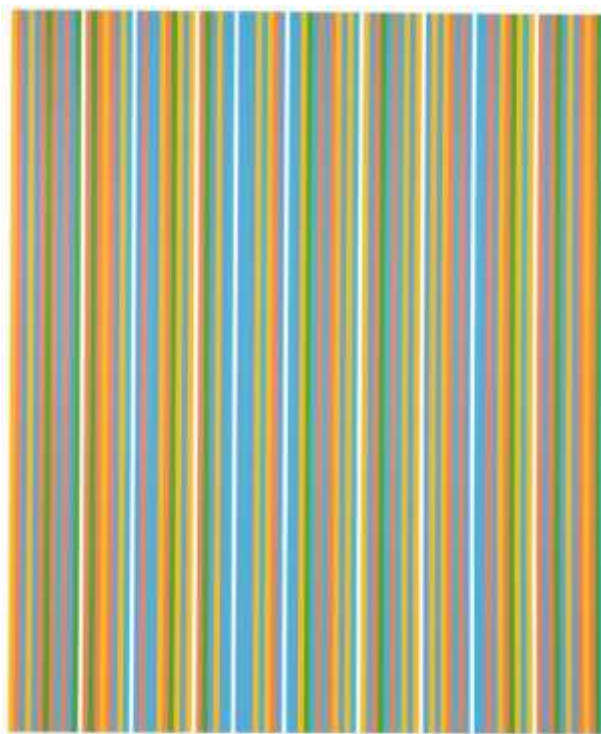
(Davidzwirner, 2015, Online)

ภาพที่ 7 ทอง (Aurulum)

(Davidzwirner, 2015, Online)

ในต้นปี ค.ศ. 1980 บริดเจ็ต ไรลีย์ได้เริ่มทดลองเกี่ยวกับสี และความคมชัดในการทำงาน โดยเส้นของสีที่ใช้ในการสร้างผลกระทบส่องแสง ในขณะที่ผลงานอื่นมีรูปแบบแบนราบที่เรียงติดต่อกันโดยไม่ทับเส้นกันหรือมีช่องว่าง (Tessellating Patterns) โดยทั่วไปของการทำงานที่มีสีสันเหล่านี้คือการเล่นเงา เธอได้สร้างสรรค์ผลงานระหว่างปี ค.ศ. 1980-1985 โดยได้รับแรงบันดาลใจจากการท่องเที่ยว บางผลงานมีชื่อเรียกตามวันสำคัญ บางผลงานมีชื่อเรียกตามสถานที่ เช่น ลิซเบสซาค (Les Bassacs) เป็นหมู่บ้านใกล้กับที่พักของเซนซาตู-นินเล (Saint-Satumin-les-Apt) ทางตอนใต้ของประเทศฝรั่งเศส, งานสีอียิปต์ (Egyptian palette) และยังสร้างสรรค์ผลงานอีกหลายชิ้นในผลงานชุด คาแอนด์รา (Ka and Ra) ที่แสดงให้เห็นถึงจิตวิญญาณของประเทศโบราณและสมัยใหม่ รวมทั้งสะท้อนถึงสีของภูมิประเทศอียิปต์, บาห์ลี (Bali) เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าลินิน ขนาด 237x195.1 เซนติเมตร, จัสตินเนีย (Justinian) เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าลินิน ขนาด 165x226 เซนติเมตร, การแวววับ (Shimmered) เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าลินิน ขนาด 164.7x215.6 เซนติเมตร, ทะเลสาบ หมายเลข 1 (Lagoon 1) เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าลินิน ขนาด 147x193 เซนติเมตร, ประกอบรวมกลุ่ม หมายเลข 1 (Composition with Circles 1) เทคนิคด้านคำ สีคริลิกและเครื่องหมาย นิทรรศการถาวรบนผนังฉาบปูน ขนาด 550x1000 เซนติเมตร เป็นต้น

ภาพที่ 8 บาห์ลี (Bali)

(Davidzwirner, 2015, Online)

ภาพที่ 9 จัสตินเนีย (Justinian)

(Davidzwirner, 2015, Online)

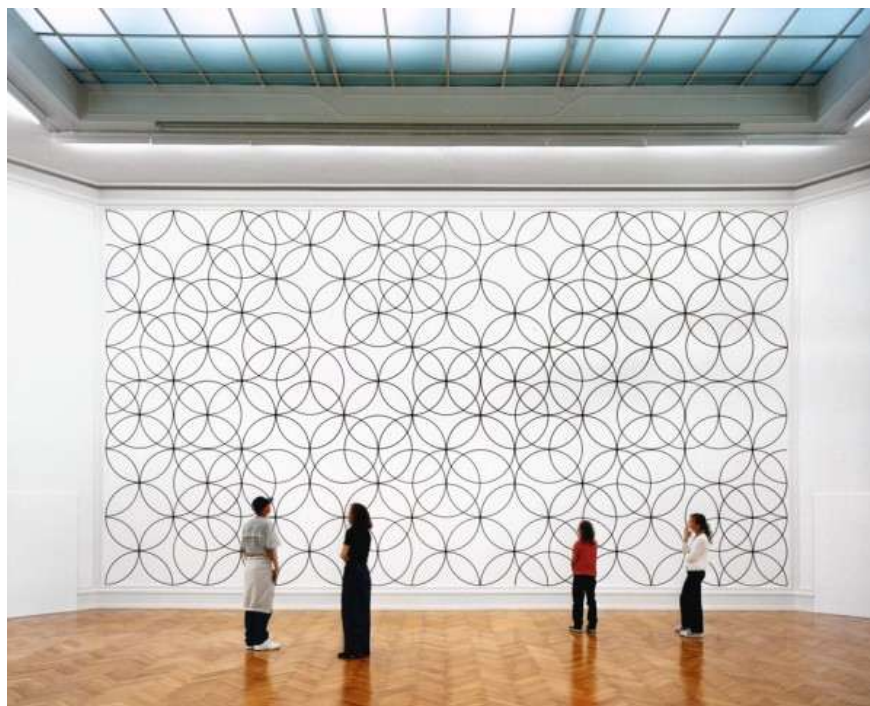
ภาพที่ 10 การแวววับ (Shimmered)

(Davidzwirner, 2015, Online)

ภาพที่ 11 ทะเลสาบ 1 (Lagoon 1)

(Davidzwirner, 2015, Online)

ภาพที่ 12 ประกอบรวมกลุ่ม 1 (Composition with Circles 1)

(Davidzwirner, 2015, Online)

และระยะต่อมาเกิดจุดเปลี่ยนอีกครั้งในการทำผลงานที่เกี่ยวกับเส้นทแยงมุมในรูปแบบการเรียงของสีเหลี่ยมด้านขนานที่ใช้ในการทำลวดลายและเกิดความเคลื่อนไหวจากลายเส้นแนวตั้ง โดยมีการทดลองกับโครงสร้างสีต่างๆ เช่น อีโวก หมายเลข 3 (Evoë3) เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าลินินทั้งสองแผ่น ขนาด 193.4x579.8 เซนติเมตร ภาพวาดที่มีการพัฒนาในแนวลึก หมายเลข 1 (Painting with Verticals 1) เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าลินิน ขนาด 194.4x388 เซนติเมตร สีแดงกับสีแดง หมายเลข 1 (Red with Red 1) เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าลินิน ขนาด 169x251 เซนติเมตร อาร์เคเดีย หมายเลข 3 (Arcadia 3) เทคนิคถ่านค้ำและสีครีติก บนผนังฉาบปูน (Wall Painting) ขนาด 172.2x373.7 เซนติเมตร ความหรูหรา (Lux) เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าลินิน ขนาด 211x167.5 เซนติเมตร สองสีเหลืองกับส่วนประกอบกับกลุ่มหมายเลข 3 (Two Yellows, Composition with Circles 3) เทคนิคสีครีติกบนผ้าใบ ขนาด 112x112 เซนติเมตร กุหลาบแดง (Rose Red) เทคนิคสีน้ำมันบนลินิน ขนาด 132x238 เซนติเมตร สัน หมายเลข 2 (Quiver 2) เทคนิคถ่านค้ำและสีครีติกบนผนังฉาบปูน ขนาด 330x634 เซนติเมตร เป็นต้น

ภาพที่ 13 อีโวก หมายเลข 3 (Evoë 3)

(Davidzwirner, 2015, Online)

ภาพที่ 14 ภาพวาดที่มีพัฒนาในแนวตั้ง หมายเลข 1 (Painting with Verticals 1)

(Davidzwirner, 2015, Online)

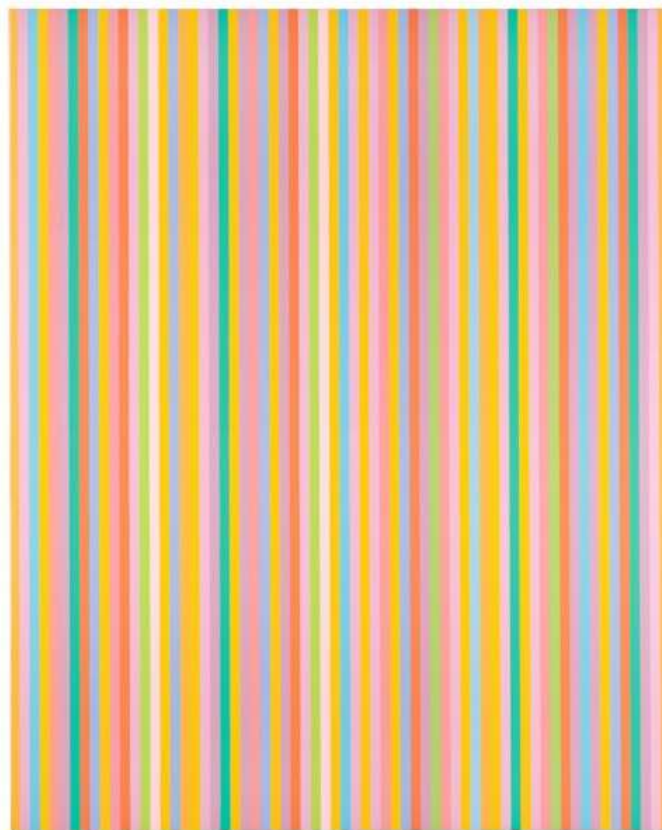
ภาพที่ 15 สีแดงกับสีแดง หมายเลข 1 (Red with Red 1)

(Davidzwirner, 2015, Online)

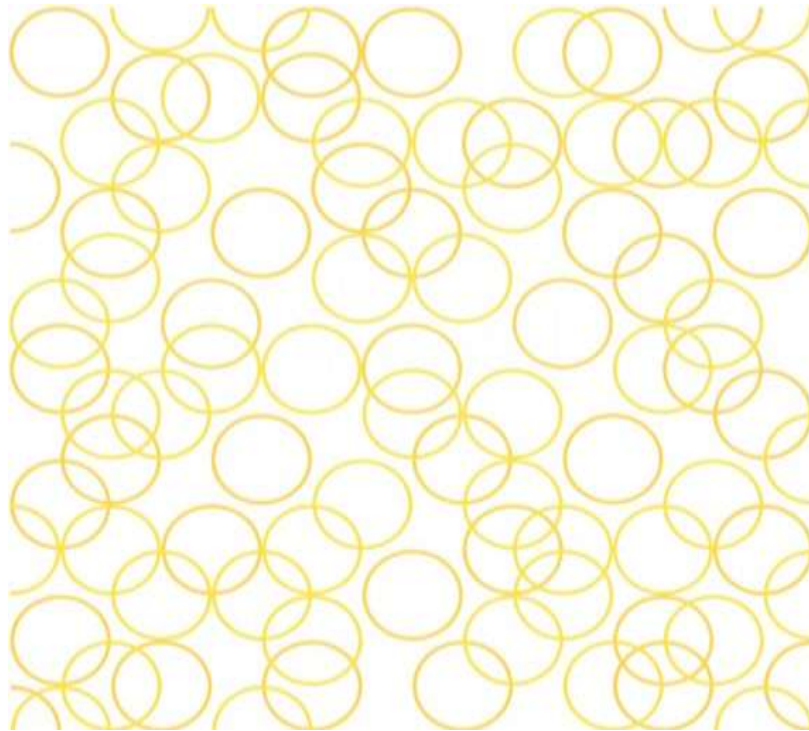
ภาพที่ 16 อาร์เคเดีย หมายเลข 3 (Arcadia 3)

(Davidzwirner, 2015, Online)

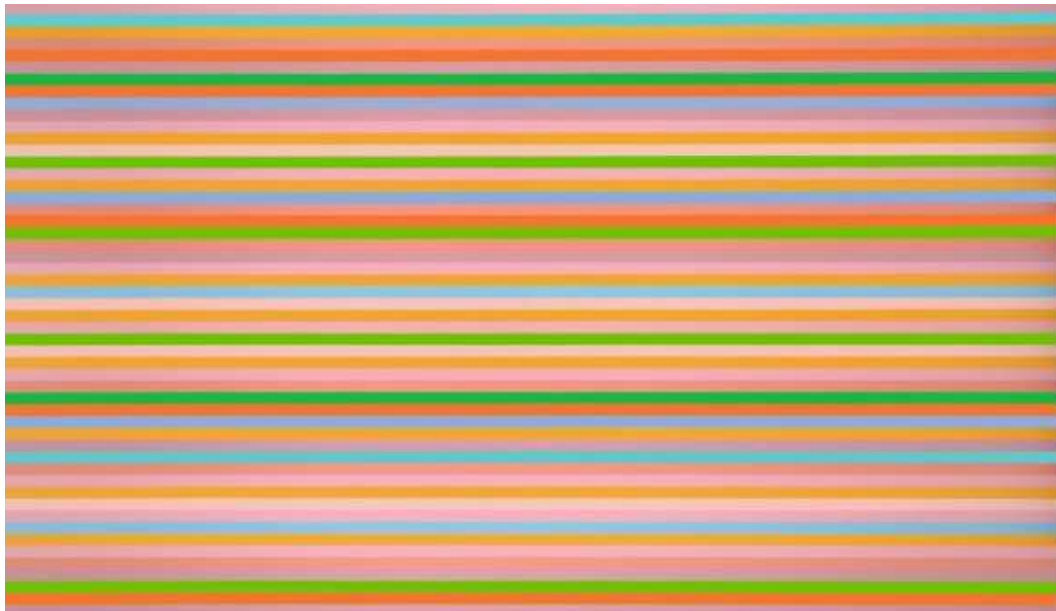

ภาพที่ 17 ความหรูหรา (Lux)

(Davidzwirner, 2015, Online)

ภาพที่ 18 สองสีเหลือง, ส่วนประกอบกับกลุ่ม หมายเลข 3 (Two Yellows, Composition with Circles 3)
(Davidzwirner, 2015, Online)

ภาพที่ 19 กุหลาบแดง (Rose Red)
(Davidzwirner, 2015, Online)

ภาพที่ 20 ล้วน หมายเลข 2 (Quiver 2)

(Davidzwiner, 2015, Online)

บริดเจ็ต ไรลีย์ ได้สร้างสรรค์ภาพจิตรกรรมฝาผนังหลายชิ้นในสถานที่ๆ สำคัญ รวมทั้งพิพิธภัณฑ์ศิลปะสมัยใหม่ของเมืองปารีส ประเทศฝรั่งเศส (The Tate, the Musee d'Art Moderne de la Ville de Paris) และหอศิลป์แห่งชาติแบบแสดงชั่วคราวในปี ค.ศ. 2014 อิมพีเรียลคอลเลจ (Imperial- College Healthcare Charity Art Collection) ได้ให้เธอสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมฝาผนังแบบถาวรโดยมีความยาว 56 เมตร ครั้งแรกในรอบ 27 ปีของเธอ ณ โรงพยาบาลเซนต์แมรี่ (St.Mary's Hospital) เมืองลอนดอน โดยผลงานนี้ได้ติดตั้งไว้ที่ชั้น 10 ของโรงพยาบาลสมเด็จพระราชินีเอลิซาเบท (Hospital's Queen Elizabeth Queen Mother Wing) ร่วมกับผลงานอีกสองชิ้นสำหรับชั้น 8 และชั้น 9 ที่เธอทำเสร็จไว้เมื่อ 20 ปีก่อน

ภาพที่ 21 ภาพผลงานจิตรกรรมฝาผนัง ณ โรงพยาบาลสมเด็จพระราชินีเอลิซาเบท ชั้น 10

(Theguardian, 2015, Online)

สรุปได้ว่าบรีดเจ็ท ไรลีย์ ในปี ค.ศ. 1960 เป็นช่วงแรกในการทำงานของเธอได้สร้างผลงานในรูปแบบเรขาคณิตสีขาว-สีดำที่ให้ความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวของสี ต่อมาผลงานของเธอได้มีสีเทาเข้าร่วมด้วย ทำผลงานของเธอมีกว้างไกลขึ้น และในปี ค.ศ. 1980 เธอได้รับแรงบันดาลใจจากสีส้มและการตกแต่งต่างๆ จากการท่องเที่ยวของเธอ เธอจึงได้ทำการทดลองเกี่ยวกับสีและความคมชัดในงานด้วยรูปแบบรูปแบบราบที่เรียงติดต่อกันโดยไม่มีช่องว่าง โดยมีเงาเป็นส่วนประกอบในผลงานและต่อมาเกิดจุดเปลี่ยนอีกครั้งในการทำผลงานที่เกี่ยวกับเส้นทแยงมุมในรูปแบบการเรียงของสีเหลี่ยมด้านขนานที่ใช้ในการทำลวดลายและการเคลื่อนไหวสายแนวตั้งที่ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวของสีจากการรับรู้จากการมองเห็น โดยมีการทดลองกับโครงสร้างสีต่างๆ ที่เธอได้สร้างสรรค์เป็นผลงาน

บรีดเจ็ท ไรลีย์ เป็นศิลปินที่พัฒนาการสร้างสรรค์งานอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ จัดแสดงผลงานในสาธารณะ หอศิลป์และพิพิธภัณฑ์ต่างๆ และเธอก็มุ่งมั่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะลงตาในรูปแบบของเธอมานานจนปัจจุบัน

การจัดองค์ประกอบ (Composition)

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจะต้องคำนึงถึงการจัดองค์ประกอบภาพ (Composition) เพราะการจัดภาพสามารถช่วยส่งเสริมส่วนประกอบต่างๆ สื่อสารกับผู้ชมได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ดังคำกล่าวที่ว่า การจัดองค์ประกอบศิลป์ หมายถึง การนำเอาองค์ประกอบของศิลปะ (Elements of Art) มาจัดวางในพื้นที่สร้างงานเพื่อให้ผลงานมีความงดงามน่าสนใจ (สมชาย พรหมสุวรรณ, 2548, น.261)

สมภพ จงจิตต์โพธา ได้กล่าวถึงหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ว่า หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ หรือการประสานองค์ประกอบนั้น เป็นกลวิธีสำคัญในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ โดยการนำมาจัดระเบียบให้เกิดการประสานกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและเกิดจุดเด่นน่าสนใจ (สมภพ จงจิตต์โพธา, 2554, น.144)

ในขณะที่ เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ ก็ยังได้กล่าวเกี่ยวกับเรื่องหลักขององค์ประกอบศิลป์ ไว้เช่นกัน ว่าเป็น หลักการจัดภาพถือว่ามีสำคัญ เพื่อใช้เป็นหลักในการจัดภาพให้ถูกต้อง ซึ่งประกอบด้วย เอกภาพ จุดเด่น การเน้นและดุลภาพ (เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ, 2555, น.8)

การจัดองค์ประกอบ ได้แก่ เอกภาพ (Unity) ฉัตรชัย อรรถปักษ์ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเอกภาพ ว่าเป็นหัวใจสำคัญในการออกแบบและสร้างสรรค์งานศิลปะ เอกภาพประกอบด้วย 3 สิ่งสำคัญ คือ ดุลยภาพ การรวมตัวและความเป็นระเบียบ เอกภาพ หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอัน

เดียวกันหรือความเป็นระเบียบของภาพ ความกลมกลืนขององค์ประกอบพื้นฐาน ความสมดุลของภาพ การรวมตัวกันของรูปในภาพเป็นจุดเด่น (ฉัตรชัย อรรถปักษ์, 2548, น.147)

ในขณะที่ทฤษฎีของ สมภพ จงจิตต์โพธา กล่าวไว้เช่นเดียวกันว่า เอกภาพนั้น นับว่า เป็นหัวใจสำคัญต่อกระบวนการสร้างสรรค์ ดังนั้น เอกภาพจึงถูกนำมาใช้เพื่อทำหน้าที่ในการประสานองค์ประกอบ เพื่อให้งานนั้นรวมเป็นหนึ่งเดียวอย่างลงตัว เอกภาพ หมายถึง การจัดองค์ประกอบหรือการประสานกันขององค์ประกอบส่วนต่างๆ ทางศิลปะ ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและมีความสมบูรณ์ในตัว โดยการถ่ายทอดเป็นผลงานทัศนศิลป์ ด้วยกระบวนการทางศิลปะหรือการออกแบบทุกสาขา (สมภพ จงจิตต์โพธา, 2554, น.144) สำหรับ เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ ก็ให้รายละเอียดถึงความสำคัญของคำว่า เอกภาพ ว่า ในงานทัศนศิลป์ทุกสาขา เอกภาพนับว่ามีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการสร้างให้เกิดขึ้นอาจเป็น เอกภาพของเนื้อหา เรื่องราว รูปแบบ ความคิด และเอกภาพของส่วนประกอบสำคัญของศิลปินหรือรูปร่าง รูปทรงก็ตาม (เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ, 2555, น.4)

ด้าน เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ ก็ได้กล่าวไว้ว่า คุณภาพ นั้น หมายถึง การจัดส่วนประกอบย่อยต่างๆ ได้แก่ จุด เส้น สี น้ำหนัก พื้นผิวและบริเวณว่างหรือรูปร่าง รูปทรง ภายในผลงานศิลปะให้เกิดความสมดุลหรือเทียบเท่ากัน โดยมีเส้นแกนสมมุติ 2 เส้นเป็นตัวกำหนดคุณภาพ เส้นแกนสมมุตินี้จะทำหน้าที่แบ่งภาพออกเป็นด้านซ้ายด้านขวา ด้านบนและด้านล่างเพื่อให้รูปร่างหรือรูปทรง ที่ปรากฏในภาพเกิดความสมดุลในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเช่น แบบซ้ายขวาเหมือนกันหรือแบบซ้ายขวาไม่เหมือนกัน

และจุดเด่นและการเน้น (Dominance & Emphasis) หากกล่าวเกี่ยวกับเรื่อง จุดเด่นและการเน้นนั้น เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ กล่าวไว้ว่า “จุดเด่น หมายถึง ส่วนที่สำคัญในภาพมีความชัดเจนสะดุดตาเป็นแห่งแรก รับรู้ได้ด้วยการมองผลงานที่สำเร็จแล้ว จุดเด่นจะมีลักษณะการมีอำนาจตระหง่าน เด่นชัดกว่าส่วนประกอบอื่นๆ ทั้งหมด” ส่วนการเน้น หมายถึง การกระทำ กำหนดหรือการจัดวางสร้างขึ้นให้เป็นจุดรวมของความสนใจ การเน้นเป็นกระบวนการสร้างที่ผู้ทำงานศิลปะเจตนาจะให้จุดเด่นมีความชัดเจนขึ้น (เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ, 2555, น.5)

ขณะที่ข้อมูลของ สมภพ จงจิตต์โพธา ยังได้กล่าวไปในทิศทางเดียวกันว่า “จุดเด่น หมายถึง ส่วนที่สำคัญมีความโดดเด่น ชัดเจน และสะดุดตาเป็นแห่งแรกในการรับรู้ด้วยการมองเห็น จุดเด่นอาจเกิดขึ้นจากการเน้น จากองค์ประกอบที่สำคัญของศิลปะเช่น รูปร่าง รูปทรง สี ขนาด พื้นผิวน้ำหนัก เป็นต้น” (สมภพ จงจิตต์โพธา, 2554, น.205)

การเน้นสำหรับ สมภพ จงจิตต์โพธา การเน้น หมายถึง การกระทำหรือการพยายามในการกำหนดให้ภาพหรือผลงานทางศิลปะ เกิดความเด่น เกิดความสง่างาม เป็นจุดรวมของความสนใจ มี

ความพิเศษ โดดเด่น และแตกต่างไปจากส่วนอื่น ได้กล่าวถึงลักษณะของการเน้นแบ่งออกเป็น 5 ลักษณะดังนี้

1. การเน้นด้วยการตัดกัน เป็นการสร้างความแตกต่างให้เกิดภายในองค์ประกอบ เพื่อเน้นให้เกิดจุดสนใจ เช่น ความแตกต่างของน้ำหนัก ความอ่อนแก่ สี ขนาดของรูปทรง พื้นผิว เป็นต้น
2. การเน้นด้วยเส้นนำสายตา เป็นการใช้หลักทัศนียภาพวิทยาแบบเส้นที่ใช้นำสายตาเข้าสู่ภาพ ในภาพเส้นจะทำหน้าที่เป็นโครงสร้างของการจัดภาพ เพื่อให้ส่วนต่างๆ ขององค์ประกอบพุ่งเข้าและพุ่งออกสลับกัน
3. การเน้นด้วยขนาด เป็นการเน้นด้วยรูปทรงหรือองค์ประกอบที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในภาพ
4. การเน้นด้วยกรอบ เป็นการเน้นจัดวางหรือเพิ่มกรอบให้เป็นฉากหน้าของภาพ จะช่วยสร้างความน่าสนใจและเน้นให้ภาพในกรอบดูเด่นขึ้น
5. การเน้นด้วยการแยกตัวออกไป เป็นการจัดวางให้ส่วนประกอบบางส่วนของภาพแยกตัวออกมา เพื่อให้ส่วนประกอบของส่วนนั้นมีความโดดเด่น (สมภพ จงจิตต์โพธา, 2554, น.210-212)

และในตอนหนึ่งของ ฉัตรชัย อรรถปักษ์ ก็กล่าวเกี่ยวกับเรื่อง การเน้น นั้น หมายถึง การทำให้ภาพผลงานเกิดความโดดเด่นขึ้นเป็นจุดสนใจของภาพ ซึ่งโดยปกติแล้วภาพควรมีจุดเด่นจุดสนใจหรือส่วนสำคัญที่สุด ลักษณะของการเน้นโดยทั่วไปนั้น สามารถแบ่งการเน้นออกไปได้ดังนี้

1. การเน้นด้วยการตัดกัน การตัดกันหรือความแตกต่างเป็นองค์ประกอบหลักสำคัญที่สุดในการส่งเสริมให้เกิดความเด่นหรือจุดสนใจขึ้น เช่น คนผิวขาวไปอยู่ท่ามกลางคนผิวดำ ผ้าสีแดงไปตากรวมกับผ้าสีเขียวจำนวนมาก เป็นต้น จุดเด่นที่เกิดจากการเน้นด้วยการตัดกันอย่างรุนแรงของน้ำหนักมืดจัดและสว่างจัด การใช้โครงสีร้อนและสีสดเน้นจุดเด่นให้ปรากฏชัดเจน โครงสีเย็นและสีหม่น การเน้นด้วยการตัดกันของลักษณะพื้นผิว การเน้นด้วยการตัดกันของรูปทรงและน้ำหนัก
2. การเน้นด้วยขนาด หมายถึง ความสำเร็จของรูปร่าง รูปทรง ตามปกติมนุษย์จะมองเห็นและรับรู้รูปทรงที่มีขนาดใหญ่ก่อนรูปทรงที่มีขนาดเล็ก
3. การเน้นด้วยความผิดสัดส่วนจากความจริง หากผลงานศิลปะหรืองานออกแบบใดที่จุดเด่นและพื้นหลังมีขนาดสัดส่วนขัดกับความเป็นจริงในธรรมชาติ จะช่วยดึงดูดความสนใจของผู้พบเห็นได้
4. การเน้นด้วยจุดรับสายตา วิธีการการเน้นกระทำโดยกำหนดรูปทรงที่ต้องการเน้นให้อยู่ห่างออกไปเกือบถึงจุดลับสายตาแล้วอาศัยเส้นที่เกิดขึ้นจริงหรือเส้นเชิงนัยเป็นตัวโยงหรือนำสายตาให้เคลื่อนเข้าไปหาจุดเด่นในบางครั้งศิลปินอาจใช้หลักการเน้นด้วยจุดรับสายตาร่วมกับการเน้นด้วยวิธีอื่นๆ เพื่อส่งเสริมความเด่นให้มากขึ้น

5. การเน้นด้วยกรอบ ในการเขียนภาพหรือการถ่ายภาพ หากให้มีจุดเด่นอยู่บนภาพคงจะรู้สึกธรรมดา ศิลปินจึงอาจนำเนื้อหาที่กลมกลืนกับจุดเด่นนั้นมาทำเป็นกรอบเพื่อให้จุดเด่นน่าสนใจมากขึ้น

6. การเน้นด้วยรูปทรงที่อยู่นอกกรอบ การเน้นด้วยวิธีนี้นิยมใช้กันมากในงานภาพโฆษณา หรือป้ายโฆษณา นักออกแบบจัดภาพให้จุดเด่นพุ่งออกมานอกกรอบหรือพุ่งออกมาจากพื้นระนาบจนกลายเป็นงานที่มีลักษณะ 3 มิติสามารถสร้างความสนใจให้แก่ผู้ดูได้อย่างดี

7. การเน้นด้วยวิธีผันแปร การเน้นด้วยวิธีผันแปร หมายถึง การจัดองค์ประกอบพื้นฐานที่มีลักษณะต่างกันมาเรียงลำดับไว้ด้วยกันแบบค่อยเป็นค่อยไป เช่น อ่อนไปหาเข้ม เล็กไปหาใหญ่ เรียบไปหาขรุขระ ละเอียดยไปหาหยาบ สีเย็นไปหาสีร้อน เป็นต้น

การเด่นด้วยการแยกตัวออกจากกลุ่ม เป็นการเน้นโดยทำให้ส่วนประกอบบางส่วนของภาพแยกตัวออกมาจากส่วนประกอบส่วนใหญ่เพื่อให้ส่วนประกอบนั้นเด่นชัดและเกิดความน่าสนใจกว่าส่วนอื่นๆ

การไม่ปรากฏจุดเด่น การไม่เน้นส่วนหนึ่งส่วนใดของภาพหรือผลงานให้เป็นจุดเด่นอย่างชัดเจน แต่ให้ความสำคัญของรูปทรงทั้งหมดของภาพ (ฉัตรชัย อรรถปักษ์, 2555, น.167-175) สรุปได้ว่า การจัดองค์ประกอบเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการสร้างสรรค์งานศิลปะ หลักการจัดองค์ประกอบประกอบด้วย เอกภาพ จุดเด่น การเน้นและดุลยภาพดังนี้

1. เอกภาพ หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของภาพ ความกลมกลืนขององค์ประกอบพื้นฐาน ความสมดุลของภาพ เอกภาพประกอบด้วย 3 สิ่ง คือ ดุลยภาพ การรวมตัวและความเป็นระเบียบ

2. ดุลยภาพ แบ่งเป็น 2 แบบ คือ

2.1 สมดุลแบบสองข้างเท่ากันและเหมือนกัน รูปร่าง รูปทรงเหมือนกัน

2.2 สมดุลแบบสองข้างเท่ากันแต่ไม่เหมือนกัน รูปร่าง รูปทรงไม่เหมือนกัน

3. จุดเด่นและการเน้น หมายถึง ส่วนที่สำคัญในภาพมีความชัดเจน สะดุดตาเป็นแห่งแรก ในการรับรู้ด้วยการมองเห็น จุดเด่นอาจเกิดจากการเห็นจากองค์ประกอบที่สำคัญของศิลปะ รูปร่าง รูปทรง สี ขนาด พื้นผิว น้ำหนัก เป็นต้น ลักษณะของการเน้น ได้แก่

3.1 เน้นด้วยการตัดกัน คือ น้ำหนัก ความอ่อน-แก่ สี ขนาดของรูปทรง พื้นผิว

3.2 เน้นด้วยเส้นนำสายตา (หลักทัศนียภาพ)

3.3 เน้นด้วยขนาด เป็นการเน้นด้วยรูปทรง

3.4 เน้นด้วยกรอบ คือ การเน้นกรอบเป็นฉากหน้า

3.5 เน้นด้วยการแยกตัวออกไป คือ การจัดองค์ประกอบบางส่วนของภาพแยกตัวออกมาเพื่อให้เป็นจุดเด่น

3.6 เน้นด้วยความผิดสัดส่วนจากความเป็นจริง คือ สัดส่วนขัดกับความเป็นจริง

3.7 การไม่ปรากฏจุดเด่น การไม่เน้นส่วนหนึ่งส่วนใด

บริดเจ็ต ไรลีย์ ได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะรูปแบบศิลปะลวงตาได้อย่างน่าสนใจด้วยการนำความรู้ในการจัดองค์ประกอบ เรื่องความดุลยภาพและการเน้นมาสร้างสรรค์ผลงานจนเป็นที่ยอมรับในวงการศิลปะลวงตา

กลวิธีในการสร้างสรรค์และตี

การนำกลวิธีต่างๆ มาร่วมสร้างสรรค์ผลงานศิลปะให้มีความแปลก พิเศษ กว่าปกติธรรมดา ศิลปินหลายต่อหลายคนประสบความสำเร็จ เพราะได้ค้นพบเทคนิคเฉพาะตนและนำมาใช้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ อาทิ แจ็กสัน พอลล็อก (Pollock Jackson ค.ศ. 1912-1956) ศิลปินชาวอเมริกันที่นิยมนำสีมาเท ราด หยด หยอด สะบัด ด้วยลีลาที่น่าสนใจ มีความรวดเร็วในลักษณะแสดง กิริยา การระบายสี (Action Painting) ศิลปินอีกท่านหนึ่ง เซอร์ช เซอรา (Seurat Georges ค.ศ. 1859-1891) ศิลปินชาวฝรั่งเศส ผู้นำลัทธิพิกซอล (Pointilism) ซึ่งเกิดขึ้นในประเทศฝรั่งเศส หลักการสำคัญของศิลปินลัทธินี้ คือ การผสมสีในดวงตาหรือการลดความชัดของสีลง โดยการแต้มสีเป็นจุดๆ จำนวนมาก เซอรา นำเทคนิคการจุดสีมาใช้จนมีลักษณะเฉพาะตน ดังนั้นเทคนิคที่นำมา ร่วมสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ จึงมีความสำคัญสามารถช่วยทำให้เกิด จุด เส้น พื้นผิว น้ำหนัก รูปร่าง รูปทรง ด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งวิธีการเหล่านี้ถือว่าเป็นความสามารถทางทักษะของศิลปินแต่ละคน

ความหมายของกลวิธี

เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “กลวิธี” เป็นคำอ่านทับศัพท์ ภาษาอังกฤษว่า เทคนิค ในศัพท์ภาษาอังกฤษเขียนว่า Technique แปลว่า หลักวิชา ศิลปะ ความสามารถ ทักษะ ฝีมือ วิธีการ กระบวนการ ไมเคอร์รอล์ฟ ได้กล่าวถึง Technique ไว้ว่าหมายถึง ความชำนาญ ของศิลปินเกี่ยวกับการใช้สี วัสดุหรือวัตถุเพื่อการทำงานศิลปะและนับว่าเป็นกลยุทธ์อันหนึ่ง ของศิลปินเพื่อให้ได้ผลงานที่ดีตามที่ปรารถนา ซึ่งเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงคู่ไปกับการคิดค้นด้านการ สร้างสรรค์หรือเป็นกระบวนการทั้งหมดในวิธีการสร้างสรรค์งานศิลปะ อาทิ จิตรกรรม ประติมากรรม เช่น กลวิธีการระบายด้วยสีฝุ่น เป็นต้น ดังนั้นคำว่า กลวิธี ในทางศิลปะจึงสรุปได้ว่า หมายถึง ความชำนาญของศิลปินในการใช้วัสดุ วัตถุ ได้อย่างหลากหลายเพื่อการสร้างงานศิลปะ เป็นกลยุทธ์อันหนึ่งของศิลปินที่ใช้เชื่อมโยงคู่ไปกับการคิด ค้นคว้า ด้านการสร้างสรรค์หรือเป็น กระบวนการทั้งหมดในการสร้างสรรค์งานศิลปะ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม ศิลปะภาพพิมพ์

เป็นต้น ซึ่งวิธีการเหล่านี้อาจค้นพบโดยบังเอิญ เช่น การชุดสี การปาดป้ายสี การสลักสี การจุดสี การพิมพ์ เป็นต้น (เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ, 2555, น.2-3)

นอกจากนั้นจากการศึกษาของ สกนธ์ ภู่งามดี ได้กล่าวถึงกลวิธีในทางจิตรกรรมไว้ดังนี้ คือ กลวิธี (Technique) ทางจิตรกรรมที่สามารถนำมาประยุกต์ได้ทั้งสีอะคริลิกและสีน้ำ โดยมีรายละเอียดไว้ดังนี้

1. การระบายสีครั้งเดียวเสร็จ (Alla Prima) หมายถึง การระบายสีเสร็จทันทีเพียงครั้งเดียว โดยไม่ระบายซ้ำหรือเกลี่ยสีแต่อย่างใด ซึ่งคำว่า Alla Prima มีที่มาจากศิลปินชาวอิตาลีคนหนึ่ง หมายถึง “Art First” ในภาษาอังกฤษ หมายถึง ศิลปะที่เสร็จสิ้นตั้งแต่ครั้งแรกและในบางครั้งเรียกว่า Direct Painting อย่างไรก็ตามการใช้วิธีการระบายสีที่ว่านี้ต้องอยู่ภายในเงื่อนไขบางประการ เช่น ขนาดของภาพจะต้องไม่ใหญ่เกินไป มีข้อจำกัดในการใช้สีที่ไม่ต้องใช้สีดำ แต่ต้องใช้สีจากแม่สี ซึ่งประกอบด้วย สีเขียว (Emerald Green) สีม่วง (Violet) และสีส้ม (Orange) โดยนำแม่สีเหล่านั้นมาผสมเป็นสีขั้นที่สาม (Tertiaies) รวมทั้งไม่ระบายสีแบบเก็บรายละเอียด และทิ้งรอยแปรงเอาไว้

2. การระบายสีเรียบกลมกลืน (Blending) หมายถึง การระบายสีเก็บรายละเอียดจนสีกลมกลืน โดยการใช้นิ้วเกลี่ยให้กลมกลืน

3. การระบายสีแสดงลีลารอยพู่กัน (Brushwork) หมายถึง การระบายสีที่มีความหนาของเนื้อสีปรากฏไว้บนผลงาน ทั้งนี้รอยแปรงที่ปรากฏนั้นเป็นองค์ประกอบศิลปะอย่างหนึ่งที่ผู้สร้างสรรค์ ผลงานใช้สื่อความคิด ความรู้สึกของตนได้ดี เช่น รอยแปรงที่เกิดจากการตวัดพู่กันอย่างรวดเร็ว เพื่อแสดงถึงการเคลื่อนไหวขององค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งในเนื้อหาของภาพอย่างรวดเร็ว และรุนแรง เป็นต้น

4. การระบายสีโดยการลงสีพื้นไว้ก่อน (Colored Ground) วิธีการระบายสีดังกล่าวนี้ เป็นวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดจากการนิยมในการสร้างงานจิตรกรรมบนผืนผ้าใบที่เน้นเรื่อง การแสดงแสงเงาอย่างมาก การใช้วิธีนี้ต้องมีการวางแผนการใช้สีล่วงหน้าก่อน

5. การระบายสีด้วยสีผสมแสดงน้ำหนัก (Color Key) หมายถึง การระบายสีที่เปลี่ยนค่าน้ำหนักของสี โดยการผสมสีเข้มหรือสีอ่อนลงในสีต่างๆ ที่ต้องการ เพื่อที่จะทำให้สีนั้นเข้มหรืออ่อนลง

6. การระบายสีด้วยสีผสมล่วงหน้า (Color Mixing) หมายถึง การระบายสีโดยการวางแผนในการใช้สีล่วงหน้า

7. การระบายสีด้วยพู่กันสีหมาดหรือสีแห้ง (Dry Brush) เป็นวิธีที่ใช้ เพื่อสร้างจุดเน้นของภาพหลังจากที่ระบายสีส่วนใหญ่เสร็จแล้ว

8. การระบายสีแห้งบนแห้ง (Dry-on-Dry) หมายถึง การระบายสีที่ใช้สีที่มีความเข้มข้นบนพื้นผ้าใบที่แห้ง

9. การระบายฉาบสีด้วยสีเหลวและโปร่งแสง (Glazing) คือ วิธีการระบายสีที่ใช้เป็นเทคนิคสุดท้ายของการสร้างผลงาน สร้างความเป็นแสงเงารวมทั้งลดความสว่างของสีให้กลมกลืนขึ้นและสร้างระยะใกล้ไกลให้ชัดเจนมากขึ้น

10. การระบายสีขอบคม (Hard Edge) หมายถึง ระบายสีที่เน้นความคมชัดระหว่างเส้นรอบ-นอกของรูปทรงภาพในภาพกับพื้นหลัง โดยไม่เกลี่ยให้กลมกลืนกันทั้งนี้

11. การระบายสีผสมน้ำมันสนบนพื้นที่ไม่ได้ลงสี (Oil-Free) หมายถึง การระบายสีที่เน้นการผสมสีที่ต้องการกับน้ำมันสนจนเกิดความเหลว และใสมาก

12. การระบายสีเป็นจุด (Pointillism) หมายถึง การระบายที่ใช้สีต่างๆ ตามต้องการแต้มเป็นจุดหลายสี และใกล้เคียงกันจนเกิดความเบาบางหรือความหนาแน่น

13. การระบายสีอ่อนผสมน้ำมันสนบนสีเข้ม เพื่อสร้างบรรยากาศ (Scum Bling) หมายถึง การระบายสีผสมน้ำมันสนบนพื้นที่ไม่ได้ลงสี (Oil-Free) และการระบายสีกลมกลืนจากชั้นล่างมาสู่ชั้นบน (Under Painting) ทำได้โดยการระบายสีที่เกลี่ยให้อ่อนลง

14. การระบายสีให้ขอบรูปทรงประสานกันอย่างนุ่มนวล (Soft Edge) หมายถึง การใช้พู่กันที่มีขนอ่อนนุ่มระบายสีให้รูปและพื้นประสานกลมกลืนกัน

15. การระบายสีกลมกลืนจากชั้นล่างมาสู่ชั้นบน (Under Painting) หมายถึง การระบายสีรองพื้นจากชั้นล่างสู่ชั้นบนโดยใช้สีตรงข้าม

16. การวาดภาพและระบายสีชั้นบน (Under Drawing) หมายถึง การวาดเส้น (Drawing) เพื่อเป็นการร่างภาพและเป็นผลงานการวาดเส้นจริง จากนั้นจึงระบายสีลงบนผลงานการวาดเส้นจริงนั้น

17. การระบายสีบนเปียก (Wet into Wet) ด้วยสีน้ำมันจะไม่รูก้ำเข้าไปในสีอีกสีหนึ่ง แต่จะผสมผสานกลมกลืนกัน กลวิธีนี้สามารถใช้สำหรับการระบายสีท้องฟ้าได้ดี

18. การระบายสีเปียกบนพื้นแห้งหมาด (Wet on Dry) หมายถึง การระบายสีในชั้นแรกที่ต้องรอจนแห้งสนิทแล้วจึงระบายสีทับชั้นต่อไปโดยไม่ต้องรอให้ชั้นที่สองแห้งก็สามารถทับชั้นที่-สามได้เลย (สกนธ์ ภู่งามดี, 2545, น.37-38)

ส่วนเทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ นั้น มีตอนหนึ่งที่ได้กล่าวถึงเทคนิคการระบายสีน้ำมัน (Oil Colour) โดยรายละเอียดครบชุดจนว่า เทคนิคสีน้ำมันเป็นเทคนิคการเขียนภาพอีกวิธีการหนึ่ง วัสดุอุปกรณ์จะมีลักษณะเฉพาะ เพราะสีน้ำมันมีคุณสมบัติข้นเหนียว ใช้น้ำมันลินสีดเป็นตัวละลายสำหรับเขียนภาพ คุณสมบัติของพู่กันสีน้ำมันจะมีขนกระด้างกว่าพู่กันสีน้ำหรือสีอะคริลิกที่ทำมาจากขนสัตว์ชนิดต่างๆ ในที่กล่าวถึงเทคนิคสีน้ำมันพอสังเขป 6 กลวิธี ดังนี้

1. เทคนิคการเกลี่ยกลมกลืน (Blending) เทคนิคการเกลี่ยกลมกลืน หมายถึง วิธีการระบายสี ให้น้ำหนักของสีมีความกลมกลืนไม่เกิดรอยต่อ ศิลปินอาจเกลี่ยกลมกลืนเป็นรูปร่างหรือรูปทรง โดยอาจใช้นิ้วมือช่วยเกลี่ยร่วมกับพู่กันก็ได้ ซึ่งนับว่าเป็นกลวิธีการระบายภาพสีน้ำมันที่เน้นบรรยากาศ โกล้โกลเหมือนมีหมอกปกคลุม เรียกว่า ภาพสีม่านหมอก (Sfumato) ดังนั้นการใช้นิ้วมือจะทำให้สี น้ำหนัก รวมเข้าด้วยกัน

2. เทคนิคการใช้สีหนาทับซ้อนกัน (Impasto) เทคนิคการใช้สีหนาทับซ้อนกัน คือ การระบาย เนื้อสีให้มีความหนาด้วยแปรงหรือเกรียงด้วยเทคนิคสีน้ำมัน เพื่อสร้างพื้นผิวให้มีลักษณะหนาเป็น 3 มิติ ใช้เป็นแบบของรูปทรงและการจำลองพื้นผิวของสิ่งต่างๆ เทคนิคนี้ศิลปินสามารถสร้างความ น่าสนใจ สีที่หนาดูเหมือนจะรุนแรง แต่มันก็มีความชัดเจนเกิดความหลากหลายของน้ำหนัก ให้ความ อิสระในการระบาย ชิค เขียน (Strokes) ให้เนื้อสีหนาได้อย่างน่าสนใจ สามารถสร้างเป็นภาพที่ ประกอบด้วยรูปทรงและบริเวณว่างได้

3. เทคนิคการเขียนด้วยเกรียง (Knife Painting) เทคนิคการเขียนด้วยเกรียง การปาด ป้าย ด้วย เกรียงจะมีความแตกต่างจากการเขียนด้วยพู่กันปกติสีน้ำมันจะมีเนื้อสีหนา ทำให้ได้พื้นผิวที่ไม่ สม่ำเสมอ แต่ถ้าใช้สีเพิ่มเป็นสองสีการใช้เทคนิคนี้ สีที่สองบางส่วนจะถูก ปาด ป้าย ให้ผสมรวมกับสี แรกและเกิดน้ำหนักของสีที่ผสมกันมีมิติใหม่เพิ่มขึ้น เป็นกลวิธีหนึ่งที่ทำให้เกิดสีหนาที่เรียกว่า การ ใช้สีหนาทับซ้อนกัน หน้าทีของเกรียง คือ การวาดภาพและชุดสีออกจากงานผสมสี เป็นเหลี่ยม เป็น เส้นขอบ

4. เทคนิคการเขียนด้วยนิ้วมือ (Finger Painting) เทคนิคการเขียนด้วยนิ้วมือ ศิลปินจะควบคุม การระบายสีให้สีบางหรือหนา โดยการถูหรือเกลี่ยสีบนผ้าใบ ใช้นิ้วทาหรือละเลงสีจนกระทั่งได้ น้ำหนักของสีตามที่ต้องการ มีการเกลี่ยบางส่วนของภาพควบคู่กับการใช้พู่กันหรือแปรง

5. เทคนิคการกดร่องรอย (Imprinting) เทคนิคการกดร่องรอย ด้วยการระบายสีบนผืน ผ้าใบให้มีความหนาพอสมควร ขณะที่สียังเปียกอยู่ให้นำวัสดุต่างๆ มากดลงบนสีและยกขึ้นเพื่อให้เกิดร่องรอย โดยเฉพาะศิลปินร่วมสมัยในปัจจุบันได้นำเทคนิคนี้มาใช้ในงานจิตรกรรมรูปลักษณะ แบบกึ่งนามธรรมหรือแบบนามธรรม เพื่อสร้างพื้นผิวให้มีความแปลกทั้งบริเวณว่าง และบนรูปร่าง หรือรูปทรง วิธีการกดให้เกิดร่องรอยไว้หลายวิธี ดังนี้

5.1 การแตะด้วยฟอยล์ (Dabbing with Foil) หมายถึง การใช้กระดาษตะกั่วที่มีรอยขยับมา เตะเบาๆ บนสีน้ำมันที่ระบายไว้ขณะที่สียังไม่แห้งจะทำให้เกิดพื้นผิว

5.2 การกดด้วยของใช้ภายในบ้าน (Household Implements) หมายถึง การนำวัสดุ อุปกรณ์ในบ้านมากดบนสีน้ำมัน เพื่อให้เกิดร่องรอย เช่น ช้อน ก้นกระป๋อง ช้อนส้อม เป็นต้น เมื่อกดแล้วจะได้ร่องรอยพื้นผิวอย่างอิสระ

5.3 การกดเป็นร่องรอยแบบสม่ำเสมอ (Regular Patterns) หมายถึง การใช้อุปกรณ์ชนิดเดียวกันมากดให้เป็นระเบียบบนพื้นระนาบที่ระบายด้วยสีน้ำมัน เพื่อให้เกิดร่องรอยสม่ำเสมอ

5.4 การกดร่องรอยเพื่อเผยสีชั้นใน (Revealing Underlying Colour) หมายถึง การระบายสีพื้นและปล่อยให้แห้งแล้วจึงระบายสีชั้นที่สองทับ ต่อจากนั้นนำอุปกรณ์ เช่น ข้อนส้อม เกรียงขนาดเล็ก ไขว้ ไม้ขีด ฯลฯ มากดเพื่อเผยสีชั้นในออกมาเกิดเป็นพื้นผิวอีกลักษณะหนึ่ง

6. เทคนิคการซับสี (Tonking) เทคนิคการซับสี ต้องระบายสีบนพื้นที่กว้างๆ และต้องเกลี่ยน้ำหนักให้แบนเรียบหรือปาด ป้ายให้เกิดพื้นผิว ศิลปินสามารถนำเทคนิคการซับสีมาใช้เพื่อช่วยให้ผลงานเกิดพื้นผิวที่แปลกตาได้ โดยกล่าวถึง เฮนรี ทองส์ (Henry Tonks) ศาสตราจารย์ทางศิลปะ-แห่งโรงเรียนศิลปะสเลดจ์ (Slade School of Arts) ในลอนดอน ได้นำกระดาษหนังสือพิมพ์หรือกระดาษเช็ดมือมาซับสี ผลทำให้เกิดพื้นผิวและเส้นที่นุ่มนวลจึงเรียกวิธีการนี้ว่า Tonking ขั้นตอนการซับสีจะต้องระบายสีลงบนพื้นระนาบผ้าใบให้ทั่ว อาจแสดงค่าน้ำหนักหลายมิติหรือระบายแบบเรียบสีเดียว ในขณะที่สียังหมาดๆ อยู่ให้ใช้กระดาษวางทับบนสีที่ยังไม่แห้งนั้น ใช้ฝ่ามือลูบ บนผิวหน้ากระดาษเบาๆ และยกกระดาษขึ้น กระดาษจะซับสีที่มีมากออก ซึ่งจะได้พื้นผิวโดยบังเอิญ ศิลปินสามารถระบายสีเพิ่มเติมได้อีก ซึ่งวิธีการดังกล่าวค่อนข้างจะเร็วกว่าการชุบ ชีด ลาก ถูบนเนื้อสี (เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ, 2555, น.110-118)

สรุปได้ว่า กลวิธีในการสร้างสรรค์จิตรกรรม คือการพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์จะเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอก็ต่อเมื่อศิลปินเปิดใจกว้างโดยยอมรับให้อิทธิพลของสิ่งเร้าจากบริบทต่างๆ ตลอดจนรูปแบบของศิลปินท่านอื่นๆ เข้ามามีบทบาทร่วมในการแสดงออกทั้งทางด้านความคิดและแรงบันดาลใจในผลงานแต่ละชิ้นของตนเองบ้าง เพื่อให้เกิดผลในด้านพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ สิ่งสำคัญที่สุดคือการสร้างสรรค์ผลงานแต่ละครั้งนั้น ศิลปินจะต้องมีสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นจากความต้องการภายในจิตใจของศิลปินเองนอกจากนั้นต้องรู้จักกลวิธีรูปแบบในการระบายสีซึ่งแต่ละและรูปแบบมีกลวิธี เทคนิคใหม่ๆ ตามแนวทางของแต่ละบุคคล กลวิธีในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมมีดังต่อไปนี้

1. การระบายสีครั้งเดียวเสร็จ (Alla Prima)
2. การระบายสีเรียบกลมกลืน (Blending)
3. การระบายสีแสดงลีลารอยพู่กัน (Brushwork)
4. การระบายสีโดยการลงสีพื้นไว้ก่อน (Colored Ground)
5. การระบายสีด้วยสีผสมแสดงน้ำหนัก (Color Key)
6. การระบายสีด้วยสีผสมลวงหน้า (Color Mixing)
7. การระบายสีด้วยพู่กันสีหมาดหรือสีแห้ง (Dry Brush)

8. การระบายสีแห้งบนแห้ง (Dry-on-Dry)
9. การระบายฉาบสีด้วยสีเหลวและโปรงแสง (Glazing)
10. การระบายสีขอบคม (Hard Edge)
11. การระบายสีผสมน้ำมันสนบนพื้นที่ไม่ได้ลงสี (Oil-Free)
12. การระบายสีเป็นจุด (Pointillism)
13. การระบายสีอ่อนผสมน้ำมันสนบนสีเข้ม เพื่อสร้างบรรยากาศ (Scum bling)
14. การระบายสีให้ขอบรูปทรงประสานกันอย่างนุ่มนวล (Soft Edge)
15. การระบายสีกลมกลืนจากชั้นล่างมาสู่ชั้นบน (Under painting)
16. การวาดภาพและระบายสีชั้นบน (Under Drawing)
17. เทคนิคการใช้สีหนาทับซ้อนกัน (Impasto)
18. เทคนิคการเขียนด้วยเกรียง (Knife Painting)
19. เทคนิคการเขียนด้วยนิ้วมือ (Finger Painting)
20. เทคนิคการกดร่องรอย (Imprinting)
21. การแตะด้วยฟอยล์ (Dabbing with Foil)
22. การกดด้วยของใช้ภายในบ้าน (Household Implements)
23. การกดร่องรอยเพื่อเผยสีชั้นใน (Revealing Underlying Colour)
24. เทคนิคการซับสี (Tonking)

ซึ่งบริดเจ็ต ไรลีย์ เป็นศิลปินที่มีการสร้างสรรค์ผลงานเฉพาะตน ที่ผู้วิจัยสนใจต่อการศึกษา ซึ่งมีรูปแบบและวิธีการในการศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยตามลำดับต่อไป

สี (Color)

ความหมายของสี

กุลนิตา เหลือบจำเริญ ได้ให้ความหมายของสี หมายถึง ปรางุการณ์ที่แสงส่องกระทบวัตถุ แล้วสะท้อนคลื่นแสงเข้าตา ระบบประสาทรับรู้ถึงสี และมองเห็นสีต่างกัน ทำให้เกิดความรู้สึกอย่างรวดเร็วจนการมองเมื่อสามารถสะท้อนและตอบสนองพลังงานของคลื่นแสงที่มีความยาวคลื่นต่างกัน ซึ่งมากกระทบประสาทตา คลื่นแสงที่มีความยาวคลื่นต่างกันทำให้เกิดสีต่างกัน (กุลนิตา เหลือบจำเริญ, 2555, น.75)

ส่วนสมภพ จงจิตต์โพธา ได้ให้ความหมายของสีไว้ในหนังสือองค์ประกอบศิลป์ไว้อยู่ 2 นัย คือ สี หมายถึง ความรู้สึกทางจักขุสัมผัส ซึ่งตามีปฏิกิริยาตอบโต้กับแสงที่ความเข้มระดับต่างๆ และ

อีกความหมาย ีคือ วัสดุอย่างหนึ่งที่ศิลปินใช้ในการสร้างงานศิลปะ (สมภพ จงจิตต์โพธา, 2554, น.121)

สรุปได้ว่า สี หมายถึง แสงส่องกระทบวัตถุแล้วสะท้อนคลื่นแสงเข้าตาทำให้รับรู้ถึงสี และตอบสนองพลังงานของคลื่นแสงที่มีความยาวคลื่นต่างกัน คลื่นแสงที่มีความยาวคลื่นต่างกันทำให้เกิดสีต่างกัน และเป็นวัสดุหนึ่งที่ศิลปินใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

ทฤษฎีสี

สมภพ จงจิตต์โพธา ได้อธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับ สี โดยกล่าวว่า สี เป็นนับเป็นองค์ประกอบของศิลปะที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกของมนุษย์ สามารถสร้างความประทับใจและเร้าอารมณ์ต่อผู้ดูได้อย่างรวดเร็วและชัดเจน เพราะความเข้มของแสงจากวัตถุสะท้อนเข้าสู่ตาเรา ถ้าแสงน้อยก็จะเห็นสีได้น้อย ถ้าแสงมากก็จะเห็นสีได้ชัดเจนและสดใส ส่วนแสงสลับจะแยกแยะความแตกต่างของสีไม่ได้เลยโดย ทฤษฎีสี แบ่งได้ 3 ชั้น ได้แก่

แม่สีชั้นที่ 1 (Primary Colors) ได้แก่

สีน้ำเงิน (Blue)	ชื่อเฉพาะ	Prussaim Blue
สีเหลือง (Yellow)	ชื่อเฉพาะ	Gamboge Tint
สีแดง (Red)	ชื่อเฉพาะ	Crimson Lake

สีชั้นที่ 2 (Secondary Colors) ได้แก่

สีน้ำเงิน	+	สีเหลือง	=	สีเขียว
สีแดง	+	สีเหลือง	=	สีส้ม
สีน้ำเงิน	+	สีแดง	=	สีม่วง

สีชั้นที่ 3 (Intermediate Colors) ได้แก่

สีเขียว	+	สีน้ำเงิน	=	สีเขียวน้ำเงิน (เขียวแก่)
สีเขียว	+	สีเหลือง	=	สีเขียวเหลือง (เขียวอ่อน)
สีส้ม	+	สีแดง	=	สีส้มแดง (แสด)
สีส้ม	+	สีเหลือง	=	สีส้มเหลือง (ส้มอ่อน)
สีม่วง	+	สีแดง	=	สีม่วงแดง
สีม่วง	+	สีน้ำเงิน	=	สีม่วงน้ำเงิน (คราม)

และได้อธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับการจัด โครงสีตามวรรณะ (Tone) ดังต่อไปนี้

1. สีวรรณะร้อน (Warm Tone) ให้ความรู้สึกตื่นตา ร้อนแรง อบอุ่น ตื่นเต้น ฯลฯ มี 6 สี คือ สีเหลือง สีส้มเหลือง สีส้ม สีส้มแดง สีแดงและสีม่วงแดง

2. สีวรรณะเย็น (Cool Tone) ให้ความรู้สึกถึงบรรยากาศที่ร่มเย็น ชุ่มชื้น สบายตา ฯลฯ มี 6 สีคือ สีเขียวเหลือง สีเขียว สีเขียวน้ำเงิน สีนํ้าเงิน สีม่วงน้ำเงินและสีม่วง

3. ใช้สีคล้ายๆ กัน (Analogous Colors) มีความหมายอยู่ 3 อย่างคือ

3.1 สีคู่ผสม คือสีขั้นที่ 2

3.2 สีที่อยู่ติดกันในวงสี มีอยู่ด้วยกัน 3-4 สีติดกันในวงจรสี เมื่อนำมาใช้จะเข้ากันได้ดี

3.3 สีในตระกูลเดียวกัน แบ่งเป็น 3 ตระกูล คือ ตระกูลที่มีส่วนผสมของสีเหลือง ส่วนผสมของสีแดงและส่วนผสมของสีน้ำเงิน (สมภพ จงจิตต์โพธา, 2554, น.122-129)

และกลุณิดา เหลือบจำเริญ ได้ให้ความหมายของค่าของสี (Value of Colour) หมายถึง น้ำหนักหรือความอ่อนแก่ของสีหรือค่าของสีสีเขียว การนำเอาสีใดสีเดียวในวงจรสีมาทำให้เกิดค่าความอ่อนแก่ให้ต่างกันด้วยการผสมน้ำหรือการผสมสีขาวหรือสีดำ ก็ได้ค่าความอ่อนแก่น้ำหนักสีแตกต่างกัน (กลุณิดา เหลือบจำเริญ, 2555, น.85-86)

จากบทความดังกล่าว สรุปได้ว่า จากบทความดังกล่าว สรุปได้ว่า ทฤษฎีสี มีอิทธิพลต่อความรู้สึกของมนุษย์ สามารถสร้างความประทับใจและเร้าอารมณ์ต่อผู้ดูได้อย่างรวดเร็วและชัดเจน และการจัด โครงสีตามวรรณะ แบ่งเป็นสีวรรณะร้อนที่ให้ความตื่นตาตื่นใจ ทำให้เกิดเป็นจุดเด่น จุดสนใจ ส่วนสีวรรณะเย็นที่ให้ความรู้สึกเย็นตา สบายตาทำให้เกิดความกลมกลืน ส่วนสีคล้ายๆ กันที่เกิดจากสีใดสีหนึ่งทีอาจเป็นสีที่เกิดจากการผสมสีอื่นภายในวงจรสีที่ใกล้เคียงกัน และค่าของสีทำให้เกิดค่าความอ่อนแก่ที่แตกต่างกัน อาจผสมน้ำหรือการผสมสีขาวหรือสีดำก็ได้

ความรู้สึกรงสี (Psychology of Color)

สมภพ จงจิตต์โพธา กล่าวเกี่ยวกับเรื่อง ความรู้สึกของสี ไว้ว่า

1. สีเหลือง ให้ความรู้สึก ร่าเริง, มีชีวิต
2. สีส้ม ให้ความรู้สึก ร้อนแรง, สนุกสนาน, กระตุ้นพลัง
3. สีแดง ให้ความรู้สึก อันตราย, ความกล้าหาญ
4. สีม่วง ให้ความรู้สึก โอ้อ่า, ภูมิฐาน
5. สีนํ้าเงิน ให้ความรู้สึก สุขุม, เขือกเย็น, เงียบสงบ, นิ่งเฉย, มีน้ำใจ, หนักแน่น
6. สีเขียว ให้ความรู้สึก สดชื่น, สบายตา
7. สีขาว ให้ความรู้สึก บริสุทธิ์, ไร้เดียงสา, จริงใจ, ใหม่
8. สีเทา ให้ความรู้สึก เก่า, แก่, มีอายุ, เศร้า
9. สีดำ ให้ความรู้สึก ความตาย, เศร้าสลด, ลึกลับ, น่ากลัว
10. สีนํ้าตาล ให้ความรู้สึก ทรวดโทรม, เก่าแก่, หนักแน่น, เป็นอดีต (สมภพ จงจิตต์โพธา,

2554, น.133)

และสมชาย พรหมสุวรรณ กล่าวถึงสีกับความรู้สึก โดยจำแนกแยกเป็นสีต่างๆ ซึ่งสามารถนำไปใช้กับการสร้างสรรค์ผลงานไว้อย่างละเอียด ดังนี้

มนุษย์พยายามทำความเข้าใจธรรมชาติและควบคุมธรรมชาติ โดยใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์มาตั้งแต่ศตวรรษที่ 18 และ 19 สีเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ถูกคิดค้นและทำความเข้าใจในเวลาต่อมานั้นด้วย โดยศิลปินและนักออกแบบ เนื่องจากสีมีอิทธิพลมากมายต่อมนุษย์ นักออกแบบและศิลปินมักใช้สีแทนความหมายบางอย่างในการออกแบบเสมอ องค์ประกอบสีมีทั้ง 6 ตัว สีเป็นตัวที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อมนุษย์ อารมณ์ของเรามักจะเกี่ยวข้องกับ โครงสร้างของสีที่ปรากฏในสภาพแวดล้อมรอบตัว ความชอบและความไม่ชอบสิ่งของหรือผู้คนส่วนหนึ่งมาจากอิทธิพลของสี นักจิตวิทยาทดลองเกี่ยวกับการรับรู้เรื่องสีของมนุษย์พบว่า สีมีพลังต่อการตอบสนองของมนุษย์ (Emotional Response) สีแต่ละสีให้ความรู้สึกแตกต่างกัน อาจมีความใกล้เคียงกันบ้าง การมองเห็นสีแดงสดใสจะทำให้หัวใจเต้นเร็วขึ้นกว่าปกติ และจะรู้สึกร้อนในขณะที่มองเห็นสีน้ำเงินหัวใจจะเต้นช้าลงและรู้สึกเย็นสงบ (Steinen, 1977, p.54 อ้างถึงในสมชาย พรหมสุวรรณ, 2548, น.57)

สีแดง (Red) เป็นสีที่มีความสว่างมากที่สุดสีหนึ่ง สามารถดึงดูดความสนใจได้เป็นอย่างดี สีแดงเป็นแม่สี ในทุกๆ ทฤษฎีสีถือว่าสีแดงเป็นสีหลัก สีแดงทำให้เกิดสีอื่นๆ ได้อีกหลายสีเราสายตาได้ดี แต่ทำให้ประสาทตาล้าได้ง่าย เราจะมองสีแดงได้ไม่นาน มีคำกล่าวที่ว่าใครก็ตามมองเห็นสีแดงแล้วรู้สึกเฉยคนๆ นั้นถ้าไม่ตาบอดสีก็อาจมีความผิดปกติทางด้านอารมณ์ เขาอาจไม่สนใจสิ่งใดๆ ในโลกนี้อีก จากการทดลองพบว่าผู้มองสีแดงสด หัวใจจะเต้นเร็วขึ้นและอุณหภูมิในร่างกายจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย (Chijiwa, 1994, p.14 อ้างถึงในสมชาย พรหมสุวรรณ, 2548, น.57) โดยปกติในธรรมชาติจะมีสีแดงสดอยู่น้อย จะพบเห็นในดอกไม้ แผลง ใบไม้ ซึ่งนับว่าเป็นส่วนเล็กน้อยในธรรมชาติ ส่วนใหญ่เราจะพบสีแดงในวัตถุสิ่งของที่มนุษย์สร้างขึ้นมากกว่าสีแดงจะดูแดงมากขึ้นเมื่ออยู่บนพื้นสีเขียวหรืออยู่ติดกับสีเขียว ซึ่งเป็นสีตรงข้ามในวงจรัส

สีเหลือง (Yellow) สีเหลืองเป็นสีที่แปลก สามารถเป็นได้ทั้งสีร้อนและสีเย็น กล่าวคือ เมื่อใช้สีเหลืองร่วมกับสีร้อน เช่น ส้ม ส้มแดงและแดง สีเหลืองจะร้อนแรงกว่าปกติ ขณะเดียวกันถ้าใช้สีเหลืองร่วมกับสีเขียวอ่อน สีเขียว สีฟ้า สีเหลืองจะเย็น ทำให้โครงสร้างสีนั้นเย็นกว่าปกติ สีเหลืองเป็นสีแห่งการขาดแคลน การทรยศหักหลัง ความอิจฉาริษยา

สีน้ำเงิน (Blue) เป็นแม่สีอีกสีหนึ่ง ไม่มีสีใดผสมกันแล้วได้สีน้ำเงิน สีน้ำเงินเป็นตัวแทนของความเย็น ในขณะที่สีแดงเป็นตัวแทนของความร้อนในวงสีของทฤษฎีสี แม่สีวัตถุธาตุ สีตระกูลแดงและน้ำเงินจะอยู่คนละฝั่งกัน สีน้ำเงินรู้สึกเย็น แจ่มใส สงบ ไม่รุกร้าว เป็นสีสงบเสงี่ยม มีแนวโน้มเคลื่อนไหวในตัวเอง และอยู่ด้านหลังจากหลังลึกเข้าไป สีน้ำเงินจึงถูกใช้ทำเป็นพื้นมากกว่ารูป

สีเขียว (Green) สีแห่งสันติสุข ความเจริญเติบโต มีชีวิตชีวา มีพลัง มีความสุข ความซื่อสัตย์ ความรุ่มเย็น ถ้าเป็นสีเขียวเข้มจะทำให้รู้สึกถึงป่าลึก ความอุดมสมบูรณ์

สีม่วง (Violet) ให้ความรู้สึกโอ้อ่า (Stately) ร่ารวย ความประทับใจ เป็นสัญลักษณ์ของ ศาสนาการเสียดสละ ราชวงศ์ ความจงรักภักดี ผู้หญิงม้าย หญิงที่ไม่มีบุตร หรือชายที่ถือศีล

สีส้ม (Orange) สีส้มมาจากสีแดงผสมกับสีเหลือง เป็นสีขั้นที่ 2 ที่แปลกกว่าสีขั้นที่ 2 สีอื่น (สีม่วง สีเขียว) กล่าวคือสีส้มจะมีเงาของสีเหลืองแฝงอยู่อย่างเห็นได้ชัดเจน คลุกเคล้ากันอย่างไรก็ยังสามารถมองเห็นสีเหลืองในสีส้มได้อยู่แน่นอน สีส้มมาจากการผสมของสีร้อนสองสี จึงทำให้รู้สึก ร้อนมีพลัง สนุกสนาน ร่าเริง เคลื่อนไหว กระฉับกระเฉง อบอุ่น อันตราย เริงร่า กระวนกระวาย เป็นสีที่มีแนวโน้มเคลื่อนไหวอยู่ภายนอก หลุดออกจากพื้นที่เข้มได้ดี

สีฟ้า (Cobalt Blue) มาจากสีน้ำเงินผสมขาว ให้ความรู้สึกกว้างไกล มีความหมายเกี่ยวกับ ท้องฟ้า น้ำ สวรรค์ หมายถึงความฉลาด ความสิ้นหวัง ความอาลัย ความกว้างไพศาล สีฟ้าอ่อนทำให้ กระชุ่มกระชวย บรรเทาความเศร้า เบิกบาน สงบ เรียบร้อย แตกต่างไปจากสีฟ้าเข้ม

สีเทา (Grey) ได้มาจากสีดำผสมขาว โดยปกติแล้วในทางทฤษฎีสี ไม่ถือเป็นสี

สีดำ (Black) สีดำในทางทฤษฎีสี ไม่ถือเป็นสีเช่นเดียวกับสีเทา แต่ให้ความรู้สึกได้ ชาวตะวันตกถือว่าเป็นสีแห่งความเศร้า ความตาย

สีขาว (White) สีขาวในทางทฤษฎีสี ไม่ถือเป็นสีเช่นเดียวกับดำและเทา แต่ให้ความรู้สึกได้ดี สีขาวอยู่ตรงข้ามกับสีดำ เป็นสีคู่กันที่อยู่ห่างกันมากที่สุด สีขาวจะรู้สึกสะอาด ใหม่ บริสุทธิ์ เยาว์วัย ไร้เดียงสา ความจงรักภักดี ปลอดภัย สีขาวมองเห็นได้ในระยะไกลและไม่สามารถจะมองเห็นสีขาวเป็นสีอื่นได้

สีน้ำตาล (Brown) ให้ความรู้สึกหนักแน่นมั่นคง สีน้ำตาลใช้มากจะรู้สึกแห้ง หากใช้ร่วมกับ สีส้มและเหลืองจะดูแห้งแล้งไม่สดชื่น สีน้ำตาลใช้ร่วมกับสีฟ้าหรือดำได้ดี สีน้ำตาลอ่อน (Tan) ให้ความรู้สึกถึงเครื่องใช้ภายในบ้าน เช่น เครื่องหนัง โต๊ะเก้าอี้ เสื้อผ้า เป็นต้น (สมชาย พรหมสุวรรณ, 2548, น.56-62)

สีชมพู (Pink) ให้ความรู้สึก บริสุทธิ์ ไร้เดียงสา ร่าเริงเบิกบาน (วุฒิ วัฒนสิน, 2539, น.119)

สรุปได้ว่า ความรู้สึกของสี (Psychology of Color) ในสีแต่ละสีให้ความรู้สึกที่แตกต่างกัน ดังนั้นการนำสีมาใช้ในการงานวิจัยครั้งนี้ มีสีที่ส่งผลต่อความเคลื่อนไหวคือ สีแดงเร้าสายตาได้ดี, สีเหลือง (Yellow) เมื่อใช้สีเหลืองร่วมกับสีร้อน เช่น ส้ม, ส้มแดง และแดง สีเหลืองจะร้อนแรงกว่าปกติ, สีน้ำเงิน (Blue) สีน้ำเงินเป็นสีที่ไม่รุกร้า สงบเสงี่ยม มีแนวโน้มเคลื่อนไหวในตัวเอง, สีส้ม (Orange) เป็นสีที่มีแนวโน้มเคลื่อนไหวอยู่ภายนอก, สีเทา (Grey) เป็นสีที่เข้ากับสีอื่นได้ทุกสีและ

สามารถใช้ลดความขัดแย้งระหว่างสีอื่นลงได้ และสีดำ (Black) เมื่อใช้ร่วมกับสีอื่นจะทำให้สีอื่นเด่นชัด สีขาว (White) มองเห็นได้ในระยะไกล และไม่สามารถจะมองเห็นสีขาวเป็นสีอื่นได้

แต่ขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ในผลงานโดยรวม ทั้งนี้ในการระบายสีอื่นๆ มาผสมผสานคู่กันไปให้เกิดการเคลื่อนไหวในผลงาน ไม่เช่นนั้นการใช้สีจะเป็นไปอย่างจำกัดในการแสดงออกทางจินตนาการได้

ซึ่งบริดเจ็ท ไรลีย์ เป็นศิลปินที่มีการสร้างสรรค์ผลงานเฉพาะตน ที่ผู้วิจัยสนใจต่อการศึกษา ซึ่งมีการใช้สีที่น่าสนใจในการศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยตามลำดับต่อไป

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การรับรู้ (Perception) เป็นองค์ประกอบสำคัญประการแรก สมภพ จงจิตต์โพธาได้กล่าวว่า ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่พบเห็นมามาก รับรู้ด้วยประสาทสัมผัสต่างๆ มาก ประกอบกับการเป็นคนช่างสังเกต การรับรู้ของแต่ละบุคคลนั้นมีความแตกต่างกัน บางคนมีประสาทสัมผัสที่ดี มีความจำดี ไวต่อการรับสัมผัสสามารถจำแนกวิเคราะห์ได้อย่างรวดเร็ว องค์ประกอบในการรับรู้ของมนุษย์สามารถแบ่งออกได้ ดังนี้

1. การรับรู้ด้วยรูปและพื้น (Figure and Ground) เป็นการมองเห็นวัตถุด้วยตาและสามารถรับรู้ด้วยการมองวัตถุพร้อมๆ กันทั้งรูปและพื้น โดยวัตถุจะเป็นรูปและบริเวณรอบๆ จะเป็นพื้น
2. การรับรู้ด้วยแสงและเงา (Light and Shade) มนุษย์เราสามารถมองเห็นสิ่งต่างๆ ได้ เพราะมีแสงสว่างบริเวณที่วัตถุตั้งอยู่ ถ้าปราศจากแสงสว่างน้ำหนักของวัตถุก็จะไม่มีและถ้ามีแสงสว่างเท่าๆ กัน เงาก็จะไม่ปรากฏแสงและเงา จึงมีผลทำให้ภาพวัตถุเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณความเข้มของแสงและเงา
3. การรับรู้ด้วยตำแหน่งของวัตถุ (Position) หมายถึง การมองเห็นหรือการรับรู้ทรงของวัตถุในตำแหน่งที่ต่างกัน เช่น การมองเห็นวัตถุที่มีขนาดใหญ่และชัดเจนเมื่อรูปทรงของวัตถุอยู่ใกล้ และมองเห็นรูปทรงของวัตถุมีขนาดเล็กลง รายละเอียดไม่ชัดเจนเมื่อวัตถุอยู่ไกลออกไป
4. การรับรู้ด้วยความเคลื่อนไหว (Motion) การที่เรามองเห็นและรับรู้ได้ เพราะวัตถุมีความเคลื่อนไหวหรือเราเคลื่อนไหวเอง โดยการเคลื่อนไหวจะมีทั้งการเคลื่อนที่ไปอย่างรวดเร็ว เชื่องช้า ในจังหวะ และทิศทางต่างๆ (สมภพ จงจิตต์โพธา, 2552, น.129-130)

การเคลื่อนไหวลวงตา (Illusion of Motion) สามารถสร้างให้เกิดขึ้นในงานทัศนศิลป์ เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ ได้กล่าวถึงการเคลื่อนไหวลวงตาไว้ว่า

1. แสดงการซ้ำของรูป (Figure Repeated) หมายถึง การจัดวางองค์ประกอบในงานศิลปะให้ปรากฏเป็นการซ้ำของรูปร่าง-รูปทรงตั้งแต่สองหน่วยขึ้นไป โดยอาจเป็นการซ้ำที่มีลักษณะเหมือนกันหรือแตกต่างกันก็ได้ เพื่อให้เกิดความรู้สึกเคลื่อนไหวในลักษณะลวงตา

2. แสดงเส้นรอบนอกเลือน (Fuzzy Outlines) หมายถึง การใช้เส้นที่มีลักษณะเป็นเส้นร่าง เส้นคร่าวๆ หรือเส้นเบาๆ ปรากฏเป็นเส้นเล็กๆ ฝอยๆ มีลักษณะเลือนไม่ชัดเจนในงานจิตรกรรม ตัวอย่างเช่น การเขียนภาพด้วยดินสอจะเห็นเส้นร่างคร่าวๆ เป็นเส้นเบาๆ อยู่รอบนอกทับซ้อนทั้งภายในและภายนอกเส้นแท้จริงของรูปทรง เส้นในลักษณะนี้จะให้ความกลมกลืนกับเส้นแท้จริง และให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว ภาพที่เขียนด้วยสีก็จะมีลักษณะเช่นเดียวกัน นอกจากนี้การถ่ายภาพวัตถุที่เคลื่อนไหว เราจะเห็นเส้นเล็กๆ จำนวนมากปรากฏอยู่ภายในและภายนอกวัตถุที่เคลื่อนที่ เส้นเล็กๆ เหล่านี้จะแสดงการเคลื่อนไหวและความเร็วเป็นต้น

3. แสดงรูปติดต่อกัน (Multiple Image) หมายถึง การจัดวางองค์ประกอบของรูปร่างหรือรูปทรง ให้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน มีลักษณะทับซ้อนหรือวางใกล้ชิดกันจำนวนมาก เพื่อให้เกิดการรับรู้ทางการเห็นเป็นภาพเคลื่อนไหวลวงตา ตัวอย่างภาพเขียนสีน้ำมันของดูชามป์ (Duchamp, 1912) ชื่อภาพ “หญิงเปลือยลงบันได” เป็นภาพเรขาคณิตเชิงนามธรรมดูชามป์ได้ใช้เส้นลักษณะเฉียงเพื่อแสดงพลัง (Line of force) ของการเคลื่อนไหวให้ความรู้สึกเร็วหรือภาพผลงานของโครา (Kolar, 1968) ชื่อภาพ “วินัส” ได้สร้างขึ้นคล้ายคลึงกับผลงานของบอตติเชลลี (Botticelli, 1480) ชื่อภาพ “การกำเนิดวินัส” โคราได้ใช้ภาพลักษณะเชิงซ้อน แสดงท่าทางเฉพาะเป็นการซ้ำของส่วนต่างๆ มีลักษณะเป็นรูปเรขาคณิตเล็กๆ ซ้อนกันในแนวตั้ง ทำให้เป็นภาพลวงตาให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว เป็นรูปวินัสลอยขึ้นจากทะเล

4. แสดงภาพเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสายตา (Optical Movement) หมายถึง ภาพการเคลื่อนไหวที่เกิดจากการมองงานจิตรกรรม และให้ความรู้สึกลวงตาซึ่งอาจเป็นความลึก ขึ้นไปนอกมาหรือการเคลื่อนไหว เมื่อสายตาสัมผัสกับงานจิตรกรรมที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงความตื้นตันและการเคลื่อนไหว

ผลงานศิลปะ Op Art เป็นรูปแบบงานศิลปะสมัยใหม่รูปแบบหนึ่งที่แสดงการเคลื่อนไหวลวงตาด้วยเส้น สี โดยปรากฏเนื้อหาหรือเรื่องราวที่ซ้ำๆ กัน งานศิลปะ Op Art เป็นศิลปะการลวงตาให้เห็นเป็นการเคลื่อนไหว ซึ่งผู้ดูสามารถสัมผัสได้ด้วยการเห็น อาจเป็นการสั่นสะเทือนของสี การเคลื่อนไหวของเส้น Op Art จึงเป็นตัวอย่างรูปแบบการซ้ำและการลวงตาด้วยรูปเรขาคณิต ด้วยเส้น สี ที่คมชัดหรือพรางมัว มีลักษณะเป็นคลื่น เป็นระลอก เป็นแสงวูบวาบ เคลื่อนไหวและแปรเปลี่ยนไปอย่างเป็นจังหวะ เป็นต้น (เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ, 2555, น.110-112)

จากทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การรับรู้ (Perception) และการเคลื่อนไหวดวงตา มีความเกี่ยวข้องต่อการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัย ซึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานของบริดเจ็ต ไรลีย์ มีการใช้วิธีการที่เกี่ยวข้องในในการรับรู้และการเคลื่อนไหวดวงตาที่ส่งเสริมให้ผลงานเกิดความน่าสนใจ

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐพล ม่วงเกลี้ยง (2551) ได้ศึกษาและสร้างสรรค์จิตรกรรมร่วมสมัยในหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การเคลื่อนไหวของความรู้สึก” เป็นการประเมินถึงคุณลักษณะของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบนามธรรมที่มีการแสดงให้เห็นถึงการตรวจสอบตัวตนและความรู้สึกภายในจิตใจของตนเอง โดยใช้สภาพแวดล้อมที่มีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์และพิจารณาถึงเนื้อหาของภาพทางความคิด เพื่อให้เกิดการสัมผัสถึงความงามที่เกิดขึ้นจากภายในที่เป็นสิ่งสะท้อนถึงความเป็นตนเองออกมาสู่วิถีทางแห่งการดำเนินชีวิต การปรับตัว การเรียนรู้และเก็บเกี่ยวประสบการณ์ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ทำให้ทัศนคติที่อยู่ภายในตนเองถูกปรับสภาพไปจากความหยาบกระด้างของอารมณ์ไปสู่ความละเอียดอ่อนและความสมดุล เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ภายใต้ดุลยภาพของชีวิต

ปริญญา ตันตีสุข (2527) ได้ศึกษาและสร้างสรรค์จิตรกรรมร่วมสมัยในหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปทรงและสีแห่งจินตนาการ” มุ่งหวังให้งานจิตรกรรมมีส่วนช่วยคลี่คลายและพัฒนาส่วนลึกของ จิตใจมนุษย์ให้ประณีตละเอียดอ่อนขึ้น โดยนำคุณค่าของรูปทรงและสีแห่งจินตนาการมาแสดงเสนอและเร้าให้รู้สึกถึงความงาม ความรู้สึกส่วนดีในจิตของมนุษย์ เพราะความงดงามอ่อนหวานของสีหรือเรื่องราว หรือลักษณะของรูปทรงเมื่อรวมตัวกันเข้ากับจินตนาการอย่างมีเอกภาพแล้ว จะสามารถสื่อความรู้สึกที่ดีงาม เช่น ความรัก ความเข้าใจ หรือความผูกพันต่อกันของมนุษย์ ต่อมมนุษย์ และมนุษย์ต่อสิ่งแวดล้อมไปสู่ส่วนลึกของจิตใจของผู้ชมได้โดยตรง

อรรณวิท บุญวรรณ (2554) ได้ศึกษาและสร้างสรรค์จิตรกรรมร่วมสมัยในหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาพลักษณ์ตัวตนบุคคลในวิถีชีวิตร่วมสมัย : โครงการสร้างสรรค์จิตรกรรมเพื่อติดตั้งภายในร้านไอเบอรี่” ได้รับแรงบันดาลใจจากการได้พบเห็นผู้คนในสังคมเมืองและวิถีชีวิตในสังคมร่วมสมัยพฤติกรรมในการสร้างภาพลักษณ์และตัวตนเพื่อนำเสนอและดึงดูดความสนใจจากบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็ในโลกแห่งความเป็นจริงหรือโลกเสมือนจริงในสังคมออนไลน์ได้ถูกนำมาสร้างสรรค์ขึ้นเป็นชุดผลงานโดยใช้กระบวนการทางจิตรกรรมเป็นเครื่องมือที่เปลี่ยนผ่านมุมมองและทัศนคติของศิลปินที่มีต่อผู้คนเหล่านั้นให้กลายเป็นรูปทรงทางศิลปะภายใต้เงื่อนไขของการนำไปประยุกต์ติดตั้ง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดนี้ตอบสนองและเกี่ยวข้องกับเรื่องราวและวิธีการสร้างสรรค์ แต่เนื่องจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีความแตกต่างกันตามบริบท งานวิจัยบางชิ้นมีความเกี่ยวข้องในด้านเรื่องราวและวิธีการสร้างสรรค์ บางงานวิจัยเกี่ยวข้องกับด้านทฤษฎีต่างๆ บางงานวิจัยมีความเชื่อมโยงกันและตรงกันข้าม กับการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมศิลปะลงตา

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา จิตรกรรมศิลปะลวงตา : กรณีศึกษากลวิธีการสร้างงานศิลปะลวงตาของบริดเจ็ท ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 เป็นการวิจัยเพื่อสร้างสรรค์ (Research and Creative) โดยการวิเคราะห์ผลงานของบริดเจ็ท ไรลีย์ ในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อศึกษาชุดสี การจัดองค์ประกอบ กลวิธีการสร้างผลงาน ตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ และนำเสนอการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) จากนั้นจะนำผลงานการศึกษวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อมาสร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรมภาพลวงตาในรูปแบบของตนเอง โดยผู้ดำเนินการวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ขั้นตอนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. ข้อตกลงเบื้องต้น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผลงานจิตรกรรมศิลปะลวงตาของบริดเจ็ท ไรลีย์ที่สร้างขึ้นระหว่างปี ค.ศ. 1960-2013 ทั้งหมด 50 ภาพ ใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและที่ปรึกษาร่วมเป็นผู้พิจารณารับรอง

กลุ่มตัวอย่าง

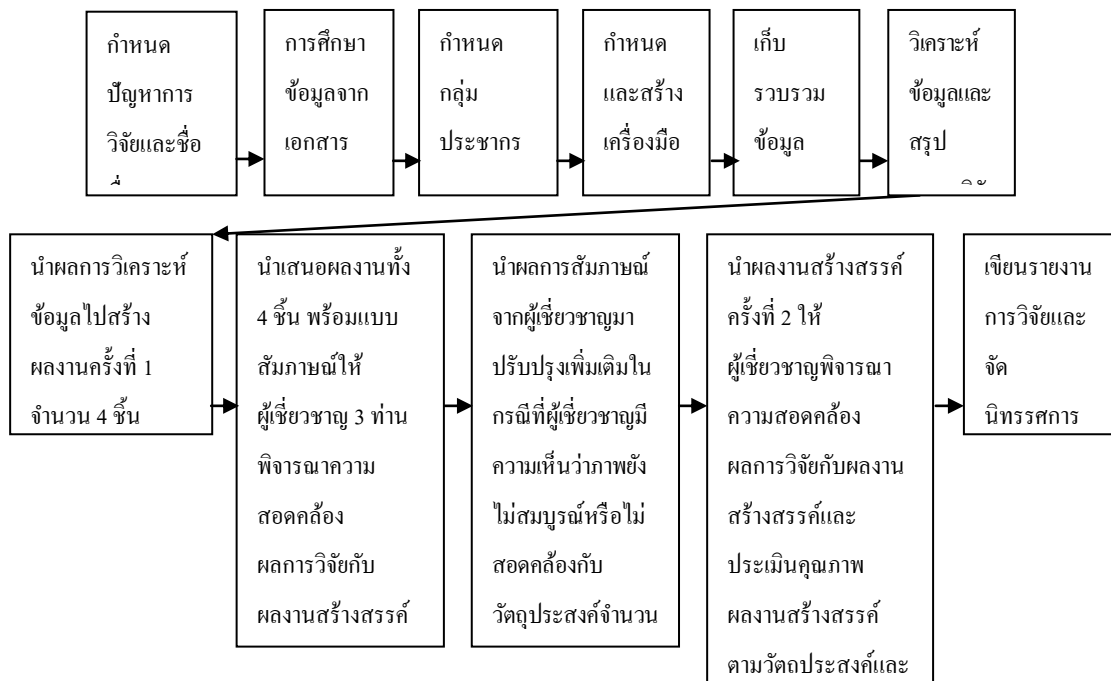
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผลงานจิตรกรรมศิลปะลวงตาของบริดเจ็ท ไรลีย์เลือกจากประชากรจำนวน 50 ภาพ เฉพาะผลงานที่มีการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างภายในผลงาน โดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling Random) เหลือจำนวน 15 ภาพ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ได้แก่

1. รองศาสตราจารย์สมชาย พรหมสุวรรณ
2. รองศาสตราจารย์พระพงษ์ กุลพิศาล
3. รองศาสตราจารย์ประไพ วีระอมรกุล

ภาพผลงานต่อไปนี้

1. Movement in Squares	สีฝุ่นบนกระดาษ	123.2 x 121.3 ซม.	ค.ศ.1961
2. Blaze 1	อิมัลชันบนกระดาษ	109 x 109 ซม.	ค.ศ.1962
3. Chant 2	อิมัลชันบนผ้าใบ	231.1 x 228.6 ซม.	ค.ศ.1967
4. Orient 4	สีครีติกบนผ้าใบ	223.5 x 322.6 ซม.	ค.ศ.1970
5. Aurulum	สีครีติกบนผ้าลินิน	132.1 x 121.9 ซม.	ค.ศ.1978
6. Bali	สีน้ำมันบนผ้าลินิน	237 x 195.1 ซม.	ค.ศ.1983
7. Justinian	สีน้ำมันบนผ้าลินิน	165 x 226 ซม.	ค.ศ.1988
8. Shimmered	เฉดสีน้ำมันบนผ้าลินิน	164.7 x 215.6 ซม.	ค.ศ.1990
9. Lagoon 1	สีน้ำมันบนผ้าลินิน	147 x 193 ซม.	ค.ศ.1997
10. Composition with Circles 1	ถ่านดำ สีครีติกและฉาบปูน	550 x 1000 ซม.	ค.ศ.1998
11. Evoë 3	สีน้ำมันบนผ้าลินิน	193.4 x 579.8 ซม.	ค.ศ.2003
12. Painting with Verticals 1	สีน้ำมันบนผ้าลินิน	194.4 x 388 ซม.	ค.ศ.2003
13. Red with Red 1	สีน้ำมันบนผ้าลินิน	169 x 251 ซม.	ค.ศ.2007
14. Two Yellows, Composition with Circles 3	สีครีติกบนผ้าใบ	112 x 112 ซม.	ค.ศ.2011
15. Quiver 2	ถ่านดำ สีครีติกและฉาบปูน	330 x 634 ซม.	ค.ศ.2013

ขั้นตอนการวิจัย

ภาพที่ 22 ขั้นตอนการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวิเคราะห์ตารางกริด
 - 1.1 ชุดสี
 - 1.2 กลวิธี
2. แบบสังเกตแบบมีโครงสร้าง
 - 2.1 การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล)
 - 2.2 การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น)
3. ผลงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัย
 - 3.1 ผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 1
 - 3.2 ผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 2
4. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
5. แบบประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือขั้นที่ 1 แบบวิเคราะห์ตารางกริด

แบบวิเคราะห์ตารางกริดเรื่องชุดสีและกลวิธี

โดยกำหนดโครงสร้างการสังเกตแต่ละช่องให้เท่าๆ กัน 20 ช่อง พื้นที่แต่ละช่องกำหนดช่องละ 5% ทั้งตารางมี 20 ช่องเท่ากับ 100% และทำการสร้างตารางเพื่อบันทึกข้อมูลการวิเคราะห์ชุดสีและกลวิธีที่ใช้ในการทำงานลงบนตาราง หลังจากบันทึก

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20

ภาพที่ 23 แบบวิเคราะห์ตารางกริด

ใช้สำหรับการบันทึกชุดสีและกลวิธีในการทำงานที่ค้นพบ เพื่อใช้เป็นโครงสร้างในการวิเคราะห์ ชุดสี มีดังนี้ สีแดง (Red), สีเหลือง (Yellow), สีน้ำเงิน (Blue), สีเขียว (Green), สีม่วง (Violet), สีส้ม (Orange), สีฟ้า (Cobalt Blue), สีเทา (Grey), สีดำ (Black), สีขาว (White), สีน้ำตาล (Brown) และสีชมพู (Pink)

กลวิธีในการสร้างผลงาน มีดังนี้ การระบายสีครั้งเดียวเสร็จ (All Prima), การระบายสีเรียบกลมกลืน (Blending), การระบายสีแสดงลีลารอยพู่กัน (Brushwork), การระบายสีโดยการลงสีพื้นไว้ก่อน (Colored Ground), การระบายสีด้วยสีผสมแสดงน้ำหนัก (Color Key), การระบายสีด้วยสีผสมล่วงหน้า (Color Mixing), การระบายสีด้วยพู่กันสีหมาดหรือสีแห้ง (Dry Brush), การระบายสีแห้งบนแห้ง (Dry-no-Dry), การระบายฉาบสีด้วยสีเหลวและโปร่งแสง (Glazing), การระบายสีขอบคม (Hard Edge), การระบายสีผสมน้ำมันสนบนพื้นที่ไม่ได้ลงสี (Oil-Free), การระบายสีเป็นจุด (Pointillism), การระบายสีอ่อนผสมน้ำมันสนบนสีเข้ม เพื่อสร้างบรรยากาศ (Scum Bling),

การระบายสีให้ขอบรูปทรงประสานกันอย่างนุ่มนวล (Soft Edge), การระบายสีกลมกลืนจากชั้นล่าง มาสู่ชั้นบน (Under painting), การวาดภาพและระบายสีชั้นบน (Under Drawing), เทคนิคการใช้สี หนาที่บัพซ้อนกัน (Impasto), เทคนิคการเขียนด้วยเกรียง (Knife Painting), เทคนิคการเขียนด้วย นิ้วมือ (Finger Painting), เทคนิคการคร่องรอย (Imprinting), การแตะด้วยฟอยล์ (Dabbing with Foil), การกดด้วยของใช้ภายในบ้าน (Household Implements), การคร่องรอยเพื่อเผยสีชั้นใน (Revealing Underlying Colour) และเทคนิคการซับสี (Tonking)

ตารางที่ 1 ตารางบันทึกผลการสังเกตเรื่องชุดสี

ชุดสี	ภาพที่														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1. สีแดง															
2. สีเหลือง															
3. สีนํ้าเงิน															
4. สีเขียว															
5. สีม่วง															
6. สีส้ม															
7. สีฟ้า															
8. สีเทา															
9. สีดำ															
10. สีขาว															
11. สีนํ้าตาล															
12. สีชมพู															

อภิปรายผล.....

ตารางที่ 2 (ต่อ)

กลวิธี	ภาพที่														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
20. เทคนิคการกด ร่องรอย															
21. การแกะด้วย พอยล์															
22. การกดด้วยของ ใช้ภายในบ้าน															
23. การกดร่องรอย เพื่อเผยสีชั้นใน															
24. เทคนิคการจับ สี															

อภิปรายผล.....

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือชิ้นที่ 1

หลังจากกำหนดประเด็นใช้สำหรับการบันทึกชุดสีและกลวิธีในการทำงานที่ค้นพบ เพื่อใช้เป็นโครงสร้างในการวิเคราะห์ได้แล้ว โดยรวบรวมและวิเคราะห์จากเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1. ศาสตราจารย์ญาณวิทย์ กุญแจทอง
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพดล เนตรดี
3. นายไมตรี หอมทอง

ช่วยตรวจสอบประเด็นต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมศิลปะ ลวดตา : กรณีศึกษาการสร้างสรรค์งานศิลปะลวดตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ ระหว่างปีค.ศ. 1960-2013
ต่อไป

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือชิ้นที่ 2 แบบสังเกตแบบมีโครงสร้าง

ได้กำหนดประเด็นสำคัญในการสังเกต คือ การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) และการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) เนื้อหา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม

ศิลปะดวงตา : กรณีศึกษากระบวนการสร้างงานศิลปะดวงตาของงบริดเจ็ท ไรลีย์ ระหว่างปีค.ศ. 1960-2013 โดยรวบรวมและวิเคราะห์จากเนื้อหาที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ตารางบันทึกผลการสังเกตเรื่องการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล)

วัตถุประสงค์	เนื้อหาข้อ 1	เนื้อหาข้อ 2
การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล)	1) การจัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากัน และเหมือนกัน	2) การจัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากัน แต่ไม่เหมือนกัน
ภาพที่		

อภิปรายผล.....

ตารางที่ 4 ตารางบันทึกผลการสังเกตเรื่องการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น)

วัตถุประสงค์	เนื้อหาข้อ 1	เนื้อหาข้อ 2	เนื้อหาข้อ 3	เนื้อหาข้อ 4	เนื้อหาข้อ 5	เนื้อหาข้อ 6
การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น)	1) เน้นด้วยขนาด	2) ความกลมกลืนด้วยสี	3) เน้นด้วยการแยกตัวออกไป	4) เน้นด้วยความผิดสัดส่วนจากความเป็นจริง	5) เน้นด้วยเส้นนำสายตา	6) การไม่ปรากฏจุดเด่น
ภาพที่						

อภิปรายผล.....

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือชิ้นที่ 2

หลังจากกำหนดประเด็น คือ ประเด็นการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) และการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ในการสังเกตได้แล้ว โดยรวบรวมและวิเคราะห์จากเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านได้แก่

1. ศาสตราจารย์ญาณวิทย์ ภูญแจทอง
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพดล เนตรดี
3. นายไมตรี หอมทอง

ช่วยตรวจสอบประเด็นต่างๆ ด้านความตรงเชิงเนื้อหา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมศิลปะลวงตา : กรณีศึกษากลวิธีการสร้างงานศิลปะลวงตาของงบริดเจ็ท ไรลีย์ ระหว่างปีค.ศ. 1960-2013 ต่อไป

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือขึ้นที่ 3 ผลงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัย

ผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 1 หลังจากที่ได้ทำการวิเคราะห์การสังเกตชุดสี กลวิธีและการจัดองค์ประกอบแล้ว ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษามาสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมศิลปะลวงตา : กรณีศึกษา กลวิธีการสร้างงานศิลปะลวงตาของงบริดเจ็ท ไรลีย์ ระหว่างปีค.ศ. 1960-2013 ด้วยสีน้ำมันบนผ้าใบจำนวน 4 ภาพ ขนาด 80x100 ซม. จากนั้นนำผลงานไปพิจารณาประกอบการสัมภาษณ์ด้วยเทคนิคเดลฟายประยุกต์ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านในครั้งที่ 1 ได้แก่

1. ศาสตราจารย์ญาณวิทย์ ภูญแจทอง
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพดล เนตรดี
3. นายไมตรี หอมทอง

ผลงานสร้างสรรค์ ครั้งที่ 2 หลังจากที่ได้้นำผลการศึกษามาสร้างเป็นผลงานครั้งที่ 1 จำนวน 4 ภาพ มาให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบแล้วจึงได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครั้งที่ 1 มาพัฒนาสร้างสรรค์เป็นผลงานครั้งที่ 2 ด้วยเทคนิคเดลฟายประยุกต์จำนวน 2 ภาพ ขนาด 170x170 ซม. และขนาด 150x200 ซม. และนำกลับมาให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบและสัมภาษณ์เป็นครั้งที่ 2 อันเป็นขั้นสุดท้าย และทำการสรุปผลการวิจัย

1. ศาสตราจารย์ญาณวิทย์ ภูญแจทอง
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพดล เนตรดี
3. นายไมตรี หอมทอง

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือขึ้นที่ 3

ผลงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัย ครั้งที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญภายนอกเพื่อพิจารณาตรวจสอบผลงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัย จำนวน 3 ท่าน จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสร้างสรรค์ผลงานอีกจำนวน 2 ภาพ โดยได้รับความกรุณาจาก

1. ศาสตราจารย์ญาณวิทย์ ภูญแจทอง
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพดล เนตรดี
3. นายไมตรี หอมทอง

ผลงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัย ครั้งที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญภายนอกเพื่อพิจารณาตรวจสอบผลงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัย จำนวน 3 ท่าน จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสร้างสรรค์ผลงานอีกจำนวน 2 ภาพ โดยได้รับความกรุณาจาก

1. ศาสตราจารย์ญาณวิทย์ กุญแจทอง
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพดล เนตรดี
3. นายไมตรี หอมทอง

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือขึ้นที่ 4 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ออกแบบชุดคำถามสำหรับการใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยจัดทำเป็นชุดคำถามและชุดคำถามนี้ได้ทำการศึกษาจากเอกสารและวัตถุประสงค์การวิจัย ผลการวิจัยกำหนดเป็นชุดคำถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์ให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบโดยใช้การหาค่า IOC

แบบสัมภาษณ์

โครงการวิจัย : จิตรกรรมศิลปะลวงตา : กรณีศึกษากลวิธีการสร้างงานศิลปะลวงตา

ของบริดเจ็ต ไรลีย์ ระหว่างปี ค.ศ. 1960-2013

ชื่อ-นามสกุล : ผู้สัมภาษณ์ นางสาวสรจิตตรา ชูอินทร์

วัน/เดือน/ปีที่สัมภาษณ์.....

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบสัมภาษณ์

เพศ..... อายุ.....ปี อาชีพ.....

ตำแหน่งทางวิชาการ.....

ข้าพเจ้าได้ทำการวิจัยผลงานจิตรกรรมศิลปะลวงตา : กรณีศึกษากลวิธีการสร้างงานศิลปะลวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 ในประเด็น ชุดสี กลวิธีและการจัดองค์ประกอบ ซึ่งผลการวิจัยปรากฏดังนี้

- ชุดสีได้คำตอบว่า.....
- กลวิธีได้คำตอบว่า.....
- การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ได้คำตอบว่า.....
- การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ได้คำตอบว่า.....

ข้าพเจ้าได้ผลการวิจัยดังกล่าวมาสร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรมทั้งหมด 4 ชิ้นเพื่อให้ทราบว่าผลงานแต่ละชิ้นมีคุณภาพมากน้อยเพียงใดและมีความสอดคล้องกับผลวิจัยหรือไม่อย่างไร จึงขอความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญในประเด็นดังกล่าว ผลการสัมภาษณ์ครั้งนี้จะนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงงานของข้าพเจ้าให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป

หัวข้อสัมภาษณ์

ภาพที่ 1 ชื่อภาพ.....

1. จากภาพท่านคิดว่าชุดสีที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับชุดสีที่ได้จากการวิจัยหรือไม่อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร.....

2. จากภาพท่านคิดว่ากลวิธีที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับกลวิธีที่ได้จากการวิจัยหรือไม่อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร.....

3. จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ได้จากการวิจัยหรือไม่อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร.....

4. จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ได้จากการวิจัยหรือไม่อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร.....

5. จากภาพท่านคิดว่ามีความสอดคล้องกับศิลปะดวงตาหรือไม่อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร.....

6. ควรปรับปรุงประเด็นใดเป็นพิเศษเพื่อให้ภาพมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น.....

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือชิ้นที่ 4

ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบชุดคำถามว่าตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัยและการสร้างสรรค์ผลงานว่าสอดคล้องกันหรือไม่โดยใช้ค่า IOC ในการสรุปคำสัมภาษณ์เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้แก่

1. ศาสตราจารย์ญาณวิทย์ กุญแจทอง
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพดล เนตรดี
3. นายไมตรี หอมทอง

หลังจากนำผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 1 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาผลงานแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัย ครั้งที่ 2 จำนวน 2 ภาพ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือขึ้นที่ 5 แบบประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์

ออกแบบชุดคำถามสำหรับใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยจัดทำเป็นชุดคำถามและชุดคำถามนี้ได้ทำการศึกษาจากเอกสารและวัตถุประสงค์การวิจัย ผลการวิจัยกำหนดเป็นชุดคำถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัยและให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบโดยใช้การหาค่า IOC

เครื่องมือขึ้นที่ 5 แบบประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์

แบบประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์

โครงการวิจัย : จิตรกรรมศิลปะดวงตา : กรณีศึกษากลวิธีการสร้างงานศิลปะดวงตา

ของบริดเจ็ต ไรลีย์ ระหว่างปี ค.ศ. 1960-2013

ชื่อ-นามสกุล : ผู้สัมภาษณ์ นางสาวศรจิตตรา ชูอินทร์

วัน/เดือน/ปีที่สัมภาษณ์.....

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบสัมภาษณ์

เพศ.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ตำแหน่งทางวิชาการ.....

ข้าพเจ้าได้ทำการวิจัยผลงานจิตรกรรมศิลปะดวงตา : กรณีศึกษากลวิธีการสร้างงานศิลปะดวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 ในประเด็น ชุดสี กลวิธีและการจัดองค์ประกอบ ซึ่งผลการวิจัยปรากฏดังนี้

- ชุดสีได้คำตอบว่า.....
- กลวิธีได้คำตอบว่า.....
- การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ได้คำตอบว่า.....
- การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ได้คำตอบว่า.....

ข้าพเจ้าได้ผลการวิจัยดังกล่าวมาสร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรมครั้งที่ 2 อีกจำนวน 2 ชิ้น เพื่อให้ทราบว่าผลงานแต่ละชิ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับใด จึงขอความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญในประเด็นดังกล่าว ผลการสัมภาษณ์ครั้งนี้จะนำไปเป็นข้อมูลในการสรุปผลการวิจัยของข้าพเจ้าต่อไป

แบบประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์

ภาพที่ 1 ชื่อภาพ.....

1. จากภาพท่านคิดว่าชุดสีที่ปรากฏอยู่ในระดับใด
 น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด
2. จากภาพท่านคิดว่ากลวิธีที่ปรากฏอยู่ในระดับใด
 น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด
3. จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) อยู่ในระดับใด
 น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด
4. จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ปรากฏอยู่ในระดับใด
 น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด
5. จากภาพท่านคิดว่าศิลปะลงตาที่ปรากฏอยู่ในระดับใด
 น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด
6. จากภาพท่านคิดว่าผลงานมีคุณภาพอยู่ในระดับใด
 น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือชิ้นที่ 5

ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบชุดคำถามว่าตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัยและการสร้างสรรค์ผลงานว่าสอดคล้องกันหรือไม่โดยใช้การหาค่า IOC เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยได้รับความกรุณาจาก

1. ศาสตราจารย์ญาณวิทย์ กุญแจทอง
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพดล เนตรดี
3. นายไมตรี หอมทอง

ตารางการหาค่า IOC ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถามการวิจัย ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม หรือค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC: Index of Item Objective Congruence) เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ (ภาคผนวก)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบวิเคราะห์ตารางกริด (Grids Analysis Table)

เป็นการเก็บข้อมูลเรื่องชุดสีและกลวิธีที่ใช้ในการทำงานจะทำการบันทึกผลการทำงานในแต่ละช่อง แล้วจึงบันทึกผลลงในตารางบันทึกการวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากดำเนินการวิเคราะห์ และบันทึกข้อมูลครบทุกภาพผลงาน จึงนำผลการบันทึกของแต่ละภาพที่ได้สังเคราะห์ โดยใช้ตารางบันทึกข้อมูลการสังเคราะห์หาค่าร้อยละของภาพทั้งหมดนำผลที่พบสูงสุดและถัดมาแปลความหมายโดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหาตามประเด็นต่อไปนี้

ตารางที่ 5 สรุปผลการสังเกตเรื่องชุดสี

ภาพที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	รวม	
ชุดสี																	
1.สีแดง																	100
2.สีเหลือง																	100
3.สีน้ำเงิน																	100
4.สีเขียว																	100
5.สีม่วง																	100
6.สีส้ม																	100
7.สีฟ้า																	100
8.สีเทา																	100
9.สีดำ																	100
10.สีขาว																	100
11.สีน้ำตาล																	100
12.สีชมพู																	100
N =																	
ร้อยละ																	
รวม																	

อภิปรายผล.....

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ภาพที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
กลวิธี																รวม
18. เทคนิคการเขียนด้วยเกรียง																100
19. เทคนิคการเขียนด้วยนิ้วมือ																100
20. เทคนิคการกรดร่องรอย																100
21. การแตะด้วยพอยล์																100
22. การกรดด้วยของใช้ภายในบ้าน																100
23. การกรดร่องรอยเพื่อเผยให้เห็นใน																100
24. เทคนิคการจับสี																100
รวม																
ร้อยละ																

อภิปรายผล.....

แบบสังเกตแบบมีโครงสร้าง (Structured Observation)

เป็นการเก็บข้อมูลเรื่องการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) และการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) จะทำการบันทึกผลการทำงานในแต่ละช่อง แล้วจึงบันทึกผลลงในตารางบันทึกการวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากดำเนินการวิเคราะห์และบันทึกข้อมูลครบทุกภาพผลงาน จึงนำผลการบันทึกของแต่ละภาพที่ได้สังเคราะห์ โดยใช้ตารางบันทึกข้อมูลการสังเคราะห์หาค่าร้อยละของภาพทั้งหมดนำผลที่พบสูงสุดและถัดมาแปลความหมายโดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหาตามประเด็นต่อไปนี้

ตารางที่ 7 สรุปผลการสังเกตเรื่อง การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล)

วัตถุประสงค์	เนื้อหาข้อ 1	เนื้อหาข้อ 2
การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล)	1) การจัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากัน และเหมือนกัน	2) การจัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากัน แต่ไม่เหมือนกัน
ภาพที่ 1-15		
รวม		
ร้อยละ		

อภิปรายผล.....

ตารางที่ 8 สรุปผลการสังเกตเรื่อง การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น)

วัตถุประสงค์	เนื้อหาข้อ 1	เนื้อหาข้อ 2	เนื้อหาข้อ 3	เนื้อหาข้อ 4	เนื้อหาข้อ 5	เนื้อหาข้อ 6
การจัด องค์ประกอบ (จุดเด่นและ การเน้น)	1) เน้นด้วย ขนาด	2) ความ กลมกลืน ด้วยสี	3) เน้นด้วย การแยกตัว ออกไป	4) เน้นด้วย ความผิด สัดส่วน จากความ เป็นจริง	5) เน้นด้วย เส้นนำ สายตา	6) การไม่ ปรากฏ จุดเด่น
ภาพที่ 1-15						
รวม						
ร้อยละ						

อภิปรายผล.....

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

ตารางบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยทำการจดบันทึกประเด็นคำตอบไว้ในแต่ละช่อง และทำการสรุปผลการสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญ

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ครั้งที่ 1

ตารางที่ 9 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ครั้งที่ 1

แบบสัมภาษณ์ตามความสอดคล้องผลวิจัยกับผลงานสร้างสรรค์						
ลำดับ ที่	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ภาพ ที่ 1	ภาพ ที่ 2	ภาพ ที่ 3	ภาพ ที่ 4	สรุป
1	จากภาพท่านคิดว่าชุดสีที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับชุดสีที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร					
2	จากภาพท่านคิดว่ากลวิธีที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับกลวิธีที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร					
3	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร					
4	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร					
5	จากภาพท่านคิดว่ามีความสอดคล้องกับศิลปะดวงตาหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร					
6	ควรปรับปรุงประเด็นใดเป็นพิเศษเพื่อให้ภาพมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น					

อภิปรายผล.....

หลังจากนำผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 1 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านแล้วจึงนำข้อมูลการสัมภาษณ์มาสรุป เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งที่ 2 ต่อไป

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ครั้งที่ 1

ตารางที่ 10 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ครั้งที่ 1

ลำดับ ที่	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3
1	จากภาพท่านคิดว่าชุดสีที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับชุดสีที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
2	จากภาพท่านคิดว่ากลวิธีที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับกลวิธีที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
3	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
4	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
5	จากภาพท่านคิดว่ามีความสอดคล้องกับศิลปะ ลวงตาหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
6	ควรปรับปรุงประเด็นใดเป็นพิเศษเพื่อให้ภาพมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น			

อภิปรายผล/หมายเหตุ

หลังจากนำผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 1 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านแล้วเพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาผลงาน แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาสร้างสรรค์เป็นผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 2 จำนวน 2 ภาพเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบและประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์อีกครั้ง

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ครั้งที่ 2

ตารางที่ 11 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ครั้งที่ 2

แบบสัมภาษณ์ตามความสอดคล้องผลวิจัยกับผลงานสร้างสรรค์				
ลำดับ ที่	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ภาพ ที่ 5	ภาพ ที่ 6	สรุป
1	จากภาพท่านคิดว่าชุดสีที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับชุดสีที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
2	จากภาพท่านคิดว่ากลวิธีที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับกลวิธีที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
3	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
4	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
5	จากภาพท่านคิดว่ามีความสอดคล้องกับศิลปะดวงตาหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
6	ควรปรับปรุงประเด็นใดเป็นพิเศษเพื่อให้ภาพมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น			

อภิปรายผล/หมายเหตุ

สรุปผลการประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์ ครั้งที่ 2
ตารางที่ 12 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ครั้งที่ 2

แบบประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์													
ลำดับ ที่	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ภาพที่ 5					ภาพที่ 6					สรุป คะแนน เฉลี่ย	
1	จากภาพท่านคิดว่าชุดสี ที่ปรากฏอยู่ใน ระดับใด												
	ระดับคะแนน	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
2	จากภาพท่านคิดว่ากลวิธี ที่ปรากฏอยู่ใน ระดับใด												
	ระดับคะแนน	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
3	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ปรากฏอยู่ในระดับใด												
	ระดับคะแนน	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
4	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ปรากฏอยู่ใน ระดับใด												
	ระดับคะแนน	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
5	จากภาพท่านคิดว่ามีความสอดคล้องกับ ศิลปะดวงตาที่ปรากฏอยู่ในระดับใด												
	ระดับคะแนน	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
6	จากภาพท่านคิดว่าผลงานมีคุณภาพอยู่ใน ระดับใด												
	ระดับคะแนน	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		

อภิปรายผล/หมายเหตุ

หลังจากนำผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 2 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านแล้ว นำข้อมูลการ
สัมภาษณ์มาสรุป และประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัย

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ครั้งที่ 2
ตารางที่ 13 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ครั้งที่ 2

ลำดับ ที่	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3
1	จากภาพท่านคิดว่าชุดสีที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับชุดสีที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
2	จากภาพท่านคิดว่ากลวิธีที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับกลวิธีที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
3	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
4	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
5	จากภาพท่านคิดว่ามีความสอดคล้องกับศิลปะลวงตาหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
6	ควรปรับปรุงประเด็นใดเป็นพิเศษเพื่อให้ภาพมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น			

อภิปรายผล/หมายเหตุ

สรุปผลการประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์จากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน ครั้งที่ 2
ตารางที่ 14 สรุปผลการประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์จากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน ครั้งที่ 2

ที่	หัวข้อประเมิน	ภาพที่ 1		ภาพที่ 2		เฉลี่ยรวม 2 ภาพ		ระดับ	ลำดับ ที่
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	จากภาพท่านคิดว่าชุดสีที่ปรากฏอยู่ในระดับใด								
2	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ปรากฏอยู่ในระดับใด								
3	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ปรากฏอยู่ในระดับใด								
4	จากภาพท่านคิดว่ากลวิธีที่ปรากฏอยู่ในระดับใด								
5	จากภาพท่านคิดว่ามีศิลปะลวดลายที่ปรากฏอยู่ในระดับใด								
6	จากภาพท่านคิดผลงานมีคุณภาพอยู่ในระดับใด								

อภิปรายผล/หมายเหตุ

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยและสร้างสรรค์ครั้งนี้ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยพิจารณาจากคำร้อยละที่พบมากที่สุดตามลำดับในการกำหนดประเด็นวิเคราะห์เชิงเนื้อหา
2. ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด, 2535) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลงานศิลปะลวดลายของบริดเจ็ต ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013

โดยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้สถิติร้อยละ (Percentage) ช่วยในการจำแนกข้อมูล วิธีการคือสังเกตในประเด็นที่ศึกษา จดบันทึกในตาราง หาค่าร้อยละเพื่อจำแนกความมากน้อย จากนั้นอภิปรายผลในประเด็นที่พบมากที่สุดและรองลงมาตามลำดับโดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

ร้อยละ 90 – 100 = มากที่สุด

ร้อยละ 70 – 89 = มาก

ร้อยละ 50 – 69 = ปานกลาง

ร้อยละ 30 – 49 = น้อย

ร้อยละ 0 – 29 = น้อยที่สุด

การแปลความหมาย ได้ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง เนื้อหา ลักษณะ หรือประเด็นนั้นๆ นิยมใช้ในการเขียนภาพจิตรกรรมของบริดเจ็ท ไรลีย์ มากที่สุด

มาก หมายถึง เนื้อหา ลักษณะ หรือประเด็นนั้นๆ นิยมใช้ในการเขียนภาพจิตรกรรมของบริดเจ็ท ไรลีย์ มากรองลงมา

ปานกลาง หมายถึง เนื้อหา ลักษณะ หรือประเด็นนั้นๆ นิยมใช้ในการเขียนภาพจิตรกรรมของบริดเจ็ท ไรลีย์ ปานกลางไม่โดดเด่น

น้อย หมายถึง เนื้อหา ลักษณะ หรือประเด็นนั้นๆ นิยมใช้ในการเขียนภาพจิตรกรรมของบริดเจ็ท ไรลีย์ น้อย

น้อยที่สุด หมายถึง เนื้อหา ลักษณะ หรือประเด็นนั้นๆ ไม่นิยมใช้ในการเขียนภาพจิตรกรรมของบริดเจ็ท ไรลีย์

3. ค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

การหาค่า IOC ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามการวิจัย IOC คือ ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามหรือค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือเนื้อหา (IOC : Index of Item Objective Congruence) ปกติแล้วจะให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบตั้งแต่ 3 ท่านขึ้นไปในการตรวจสอบโดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนของผลผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยมีเกณฑ์พิจารณาข้อคำถามดังนี้

คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

การแปลผล

ข้อคำถามมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 มีค่าความเที่ยงตรง

ข้อคำถามมีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง

4. ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2547)

การหาค่าเฉลี่ยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน

N แทน จำนวนผู้ให้คะแนน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคำนวณจากสูตร

$$S. D. = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{N}}$$

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนที่ได้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

N แทน จำนวนผู้ให้คะแนน

5. การวิเคราะห์คุณภาพผลงานสร้างสรรค์โดยใช้แบบประเมินมาตรวัดของลิเคิอร์ท

(Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2535) โดยกำหนดระดับและกฎเกณฑ์มากดังนี้

มากที่สุด = 5 ระดับคะแนน 4.21 - 5.00

มาก = 4 ระดับคะแนน 3.41 - 4.20

ปานกลาง = 3 ระดับคะแนน 2.61 - 3.40

น้อย = 2 ระดับคะแนน 1.81 - 2.60

น้อยที่สุด = 1 ระดับคะแนน 1.00 - 1.80

ระดับคะแนนที่ผ่านต้องมีค่าตั้งแต่ 2.61 ขึ้นไป

บทที่ 4

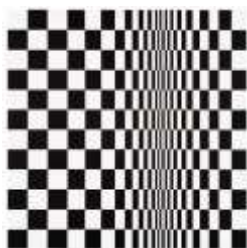
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยภาพเขียนของบริดเจ็ต ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 เพื่อศึกษาในประเด็น ชุดสี กลวิธีและการจัดองค์ประกอบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์ตารางกริด (Grids Analysis Table) แบบสังเกตแบบมีโครงสร้าง (Structured Observation) ผลงานสร้างสรรค์ ครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และแบบประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์ สถิติที่ใช้ได้แก่ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ร่วมกับร้อยละ (Percentage) ค่า IOC (Index of Itemobjective Congruence) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์คุณภาพผลงานสร้างสรรค์โดยใช้แบบประเมินมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยนำผลการวิจัยที่ได้มาสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมโดยจะนำเสนอผลการวิจัยและสร้างสรรค์ตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมครั้งที่ 1
3. การประเมินความสอดคล้องผลการวิจัยกับผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 1
4. การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมครั้งที่ 2
5. การประเมินความสอดคล้องผลการวิจัยกับผลงานสร้างสรรค์และประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 2
6. สรุปผลการสร้างสรรค์

สรุปผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างจากผลงานจิตรกรรมศิลปะลวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ (Bridget Riley) เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 โดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง โดยเลือกจำนวน 15 ภาพ ได้แก่ ภาพผลงานต่อไปนี้

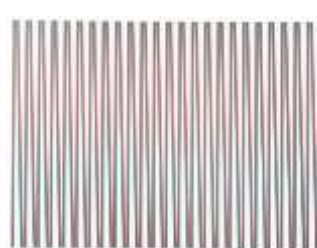
1. Movement in Squares

2. Blaze1

3. Chant2

4. Orient4

5. Aurulum

6. Bali

7. Justinian

8. Shimmered

9. Lagoon1

10. Composition with Circles1

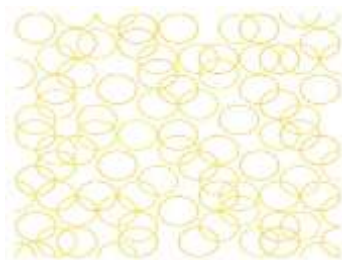
11. Evoë 3

12. Painting with Verticals1

13. Red with Red1

14. Two Yellows, Composition with Circles3

15. Quiver 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง ชุดสีจากผลงานจิตรกรรมศิลปะดวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์
เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 ได้ดังนี้

ตารางที่ 15 สรุปผลการสังเกตเรื่อง ชุดสี

ภาพที่	ชุดสี									รวม
	สี เหลือง	สีน้ำ เงิน	สีเขียว	สี ม่วง	สีส้ม	สีฟ้า	สีดำ	สีขาว	สีชมพู	
1	-	-	-	-	-	-	50.00	50.00	-	100.00
2	-	-	-	-	-	-	50.00	50.00	-	100.00
3	-	-	-	20.00	-	-	-	60.00	20.00	100.00
4	-	-	22.50	-	-	-	-	55.00	22.50	100.00
5	20.00	-	-	-	-	20.00	-	-	60.00	100.00
6	23.00	-	9.00	-	-	37.00	-	9.00	22.00	100.00
7	7.25	-	10.75	7.50	-	24.25	18.50	12.50	19.25	100.00
8	8.75	21.75	9.00	19.50	-	27.75	-	4.75	8.50	100.00
9	2.00	8.25	36.50	-	9.50	8.75	-	-	35.00	100.00
10	-	-	-	-	-	-	10.00	90.00	-	100.00
11	-	24.00	32.50	-	-	-	-	-	43.50	100.00
12	11.50	-	-	-	11.00	38.75	-	-	38.75	100.00
13	-	28.25	-	-	25.00	-	-	-	46.75	100.00
14	9.25	-	-	-	-	-	-	90.75	-	100.00
15	-	-	-	-	-	-	20.00	80.00	-	100.00
รวม	99.75	82.25	120.25	47.00	45.50	156.50	148.50	502.00	316.25	
ร้อยละ	6.57	5.42	7.92	3.10	3.00	10.31	9.78	33.07	20.83	

จากตารางสรุปผลการสังเกตเรื่อง กลวิธี พบว่า ผลงานจิตรกรรมศิลปะดวงตาของบริดเจ็ท ไรลีย์ กลวิธีเดียวที่พบคือ การระบายสีขอบคม เป็นการระบายสีที่เน้นความคมชัดระหว่างเส้นรอบนอกของภาพในภาพกับพื้นหลัง โดยไม่เกลี่ยให้กลมกลืนกัน และไม่พบกลวิธีระบายสีอื่นในการศึกษาผลงานของบริดเจ็ท ไรลีย์เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) จากผลงานจิตรกรรมศิลปะดวงตาของบริดเจ็ท ไรลีย์เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 ได้ดังนี้

ตารางที่ 17 สรุปผลการสังเกตเรื่อง การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล)

วัตถุประสงค์	เนื้อหาย่อ 1	เนื้อหาย่อ 2
การจัดองค์ประกอบศิลป์ (ความสมดุล)	1) การจัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากัน และเหมือนกัน	2) การจัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากัน แต่ไม่เหมือนกัน
ภาพที่ 1	-	✓
ภาพที่ 2	-	✓
ภาพที่ 3	✓	-
ภาพที่ 4	✓	-
ภาพที่ 5	-	✓
ภาพที่ 6	✓	-
ภาพที่ 7	-	✓
ภาพที่ 8	✓	-
ภาพที่ 9	-	✓
ภาพที่ 10	✓	-
ภาพที่ 11	-	✓
ภาพที่ 12	-	✓
ภาพที่ 13	-	✓

ตารางที่ 17 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	เนื้อหาย่อ 1	เนื้อหาย่อ 2
การจัดองค์ประกอบศิลป์ (ความสมดุล)	1) การจัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากัน และเหมือนกัน	2) การจัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากัน แต่ไม่เหมือนกัน
ภาพที่ 14	-	✓
ภาพที่ 15	-	✓
รวม	5	10
ร้อยละ	33.33	66.67

จากตารางสรุปผลการสังเกตเรื่อง การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) พบว่า ผลงานจิตรกรรมศิลปะดวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 มีการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) โดยกำหนดให้จัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากันแต่ไม่เหมือนกัน มีปริมาณน้ำหนักของสีเท่ากัน แต่ฝั่งใดฝั่งหนึ่งคล้ายกับมีรูปร่างขนาดใหญ่กว่าจำนวนน้อยกว่า ส่วนอีกฝั่งหนึ่งคล้ายกับมีขนาดเล็กแต่มีจำนวนมากกว่า แต่ให้ความรู้สึว่าสมดุลกันหรือเป็นลักษณะความสมดุลที่เกิดจากการจัดวางรูปร่าง รูปทรงบนระนาบ ให้ความรู้สึว่ามีความสมดุลเท่ากันแต่รูปร่างหรือรูปทรงไม่เหมือนกัน และการจัดองค์ประกอบที่พบรองลงมาคือ การจัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากันและเหมือนกัน เป็นลักษณะความสมดุลจากแกนกลางที่เกิดจากการถ่วงดุลด้วยรูปร่างหรือรูปทรงบนระนาบระหว่างด้านซ้ายและด้านขวาที่มีขนาดเท่ากันหรือเหมือนกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) จากผลงานจิตรกรรมศิลปะดวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 ได้ดังนี้

ตารางที่ 18 สรุปผลการสังเกตเรื่อง การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น)

วัตถุประสงค์	เนื้อหาย่อย 1	เนื้อหาย่อย 2	เนื้อหาย่อย 3	เนื้อหาย่อย 4	เนื้อหาย่อย 5	เนื้อหาย่อย 6
การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น)	1) เน้นด้วยขนาด	2) ความกลมกลืนด้วยสี	3) เน้นด้วยการแยกตัวออกไป	4) เน้นด้วยความพิศสะดส่วนจากความเป็นจริง	5) เน้นด้วยเส้นนำสายตา	6) การไม่ปรากฏจุดเด่น
ภาพที่ 1	✓	-	-	-	✓	-
ภาพที่ 2	✓	-	-	-	✓	-
ภาพที่ 3	-	-	-	-	-	✓
ภาพที่ 4	-	-	-	-	-	✓
ภาพที่ 5	-	-	-	-	-	✓
ภาพที่ 6	-	-	-	-	-	✓
ภาพที่ 7	-	-	-	-	-	✓
ภาพที่ 8	-	-	-	-	-	✓
ภาพที่ 9	-	-	-	-	-	✓
ภาพที่ 10	-	-	-	-	-	✓
ภาพที่ 11	-	-	-	-	-	✓
ภาพที่ 12	-	-	-	-	-	✓
ภาพที่ 13	-	-	-	-	-	✓
ภาพที่ 14	-	-	-	-	-	✓
ภาพที่ 15	-	-	-	-	-	✓
รวม	2	0	0	0	2	13
ร้อยละ	6.67	0.00	0.00	0.00	6.67	86.66

จากตารางสรุปผลการสังเกตเรื่อง การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) พบว่า ผลงานจิตรกรรมศิลปะดวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่าง ในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 จากการสังเกตที่พบมากที่สุดคือ การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ด้วยการไม่ปรากฏจุดเด่นคือ เป็นการไม่เน้นส่วนหนึ่งส่วนใดของภาพหรือผลงานให้เป็นจุดเด่นอย่างชัดเจน แต่ให้ความสำคัญของรูปทรงทั้งหมดของภาพ และการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่พบรองลงมาคือ การเน้นด้วยขนาดทำให้รูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็ก ตามปกติมนุษย์จะมองเห็นและรับรู้รูปร่างที่มีขนาดใหญ่ก่อนรูปทรงที่มีขนาดเล็ก และการเน้นด้วยเส้นนำสายตาเป็นการใช้เส้นสอดและนำสายตา ทำให้เป็นโครงสร้างเกิดความลวงตา

สรุปผลการวิจัยเพื่อการสร้างสรรค์ผลงาน

1. คติ พบว่า ผลงานจิตรกรรมศิลปะดวงตาของ บริดเจ็ต ไรลีย์ สืบโดยรวมได้แก่ สีขาว สีชมพู และสีฟ้าทั้งสองสีพบระบายทั่วไปในภาพ สีดำปรากฏมากที่สุด สีเขียวพบน้อยระบายทั่วไปในภาพ เป็นสีที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ทางสายตาได้ดี โดยเฉพาะเมื่อนำมาระบายสีติดกันเป็นการจับคู่สีระบายเรียบไม่ไล่สีน้ำหนก ทำให้เกิดสีแฝง พลาสมา และเคลื่อนไหว

2. กลวิธี พบว่า ผลงานจิตรกรรมศิลปะดวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์กลวิธีเดียวที่พบคือ การระบายสีขอบคม เป็นการระบายสีที่เน้นความคมชัดระหว่างเส้นรอบนอกของภาพในภาพกับพื้นหลัง โดยไม่เกลี่ยให้กลมกลืนกัน และไม่พบกลวิธีการระบายสีอื่นในการศึกษาผลงานของบริดเจ็ต ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013

3. การจัดองค์ประกอบ

3.1 ความสมดุลพบว่า ผลงานจิตรกรรมศิลปะดวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 มีการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) โดยกำหนดให้จัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากันแต่ไม่เหมือนกัน มีปริมาณน้ำหนักของสีเท่ากัน แต่ฝั่งใดฝั่งหนึ่งคล้ายกับมีรูปร่างขนาดใหญ่กว่าจำนวนน้อยกว่า ส่วนอีกฝั่งหนึ่งคล้ายกับมีขนาดเล็กแต่มีจำนวนมากกว่า แต่ให้ความรู้สึกว่าสมดุลกันหรือเป็นลักษณะความสมดุลที่เกิดจากการจัดวางรูปร่าง รูปทรงบนระนาบ ให้เกิดความรู้สึกว่ามีความสมดุลเท่ากันแต่รูปร่างหรือรูปทรงไม่เหมือนกัน และการจัดองค์ประกอบที่พบรองลงมาคือ การจัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากันและเหมือนกัน เป็นลักษณะความสมดุลจากแกนกลางที่เกิดจากการถ่วงดุลด้วยรูปร่างหรือรูปทรงบนระนาบระหว่างด้านซ้ายและด้านขวาที่มีขนาดเท่ากันหรือเหมือนกัน

3.2 จุดเด่นและการเน้นพบว่า ผลงานจิตรกรรมศิลปะดวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่าง ในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 จากการสังเกตที่พบมากที่สุดคือ การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) การเน้นด้วยขนาดทำให้รูปร่างลดหลั่นจากขนาด

ใหญ่ไปสู่ขนาดเล็ก ตามปกติมนุษย์จะมองเห็นและรับรู้รูปร่างที่มีขนาดใหญ่ก่อนรูปทรงที่มีขนาดเล็ก และการเน้นด้วยเส้นนำสายตาเป็นการใช้เส้นสอดและนำสายตา ทำให้เป็น โครงสร้างเกิดความลวงตา

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมครั้งที่ 1

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาสร้างสรรคงานจิตรกรรมจำนวน 4 ภาพ โดยมีขั้นตอนการสร้างสรรคดังนี้

ขั้นตอนทวนผลการวิจัย

1. ชุดสี พบว่า ผลงานจิตรกรรมศิลปะลวงตาของ บริดเจ็ต ไรลีย์ โดยรวมได้แก่ สีขาว สีชมพู และสีฟ้าทั้งสองสีพบระบายทั่วไปในภาพ สีดำปรากฏมากที่สุด สีเขียวพบน้อยระบายทั่วไปในภาพ เป็นสีที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ทางสายตาได้ดี โดยเฉพาะเมื่อนำมาระบายสีติดกันเป็นการจับคู่สีระบายเรียบไม่ไล่สีน้ำหนก ทำให้เกิดสีแฝง พล่ามัว และเคลื่อนไหว

2. กลวิธี พบว่า ผลงานจิตรกรรมศิลปะลวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์กลวิธีเดียวที่พบคือ การระบายสีขอบคม เป็นการระบายสีที่เน้นความคมชัดระหว่างเส้นรอบนอกของภาพในภาพกับพื้นหลัง โดยไม่เกลี่ยให้กลมกลืนกันและไม่พบกลวิธีการระบายสีอื่นในการศึกษาผลงานของบริดเจ็ต ไรลีย์เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013

3. การจัดองค์ประกอบ

3.1 ความสมดุล พบว่า ผลงานจิตรกรรมศิลปะลวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 มีการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) โดยกำหนดให้จัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากันแต่ไม่เหมือนกัน มีปริมาณน้ำหนักของสีเท่ากัน แต่สิ่งใดสิ่งหนึ่งคล้ายกับมีรูปร่างขนาดใหญ่กว่าจำนวนน้อยกว่า ส่วนอีกสิ่งหนึ่งคล้ายกับมีขนาดเล็กแต่มีจำนวนมากกว่า แต่ให้ความรู้สึกละเอียดสมดุลกัน หรือเป็นลักษณะความสมดุลที่เกิดจากการจัดวางรูปร่าง รูปทรงบนระนาบ ให้เกิดความรู้สึกว่ามีความสมดุลเท่ากันแต่รูปร่างหรือรูปทรงไม่เหมือนกันและการจัดองค์ประกอบที่พบรองลงมาคือ การจัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากันและเหมือนกัน เป็นลักษณะความสมดุลจากแกนกลางที่เกิดจากการถ่วงดุลด้วยรูปร่างหรือรูปทรงบนระนาบระหว่างด้านซ้ายและด้านขวาที่มีขนาดเท่ากันหรือเหมือนกัน

3.2 จุดเด่นและการเน้น พบว่า ผลงานจิตรกรรมศิลปะลวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 จากการสังเกตที่พบมากที่สุดคือ การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) การเน้นด้วยขนาดทำให้รูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็ก ตามปกติมนุษย์จะมองเห็นและรับรู้รูปร่างที่มีขนาดใหญ่ก่อนรูปทรงที่มี

ขนาดเล็ก และการเน้นด้วยเส้นนำสายตาเป็นการใช้เส้นสอดและนำสายตา ทำให้เป็นโครงสร้างเกิดความลวงตา

ขั้นการออกแบบ

1. การออกแบบด้านการใช้สี โดยกำหนดให้ชุดสีที่ปรากฏ 5 สีแรก ได้แก่ สีขาว สีชมพู สีฟ้า สีดำและสีเขียว มาจับคู่กันจากลำดับ โดยใช้คู่สี ดังนี้ สีขาว-สีชมพู, สีขาว-สีฟ้า, สีขาว-สีดำ และ สีชมพู-สีเขียว โดยใช้สีในปริมาณเท่ากัน เพื่อเรียนรู้การใช้สีในการรับรู้ของสายตามนุษย์

2. การออกแบบด้านกลวิธี โดยกำหนดให้ใช้เทคนิคการระบายสีขอบคม เป็นการระบายสีที่เน้นความคมชัดระหว่างเส้นรอบนอกของรูปร่างกับพื้นหลัง โดยไม่เกลี่ยให้กลมกลืนกัน ด้วยการใช้สีน้ำมันกับพู่กันกลมและเทปกั้นขอบในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัย

3. การออกแบบด้านการจัดองค์ประกอบ

3.1 ความสมดุล โดยกำหนดให้จัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากันแต่ไม่เหมือนกัน มีปริมาณน้ำหนักของสีเท่ากัน แต่ฝั่งใดฝั่งหนึ่งคล้ายกับมีรูปร่างขนาดใหญ่กว่าจำนวนน้อยกว่า ส่วนอีกฝั่งหนึ่งคล้ายกับมีขนาดเล็กแต่มีจำนวนมากกว่า แต่ให้ความรู้สึกว่าสมดุลกัน

3.2 จุดเด่นและการเน้น การเน้นด้วยขนาดทำให้รูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็ก ตามปกติมนุษย์จะมองเห็นและรับรู้รูปร่างที่มีขนาดใหญ่ก่อนรูปทรงที่มีขนาดเล็กและการเน้นด้วยเส้นนำสายตาเป็นการใช้เส้นสอดและนำสายตา ทำให้เป็นโครงสร้างเกิดความลวงตา

การสร้างสรรค์ผลงานจำนวน 4 ภาพ

ได้นำผลการทบทวนในแต่ละประเด็นที่พบในการวิจัย โดยการใช้ชุดสี 5 สีแรก ได้แก่ สีขาว สีชมพู สีฟ้า สีดำ สีเขียว ในกลวิธีระบายสีขอบคม มีการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) แบบซ้าย-ขวาเท่ากันแต่ไม่เหมือนกัน ส่วนการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ไม่ปรากฏจุดเด่นรองลงมาคือ การเน้นด้วยขนาด มาสร้างสรรค์ผลงานดังนี้

ภาพที่ 24 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 1, “ลวง หมายเลข 1”

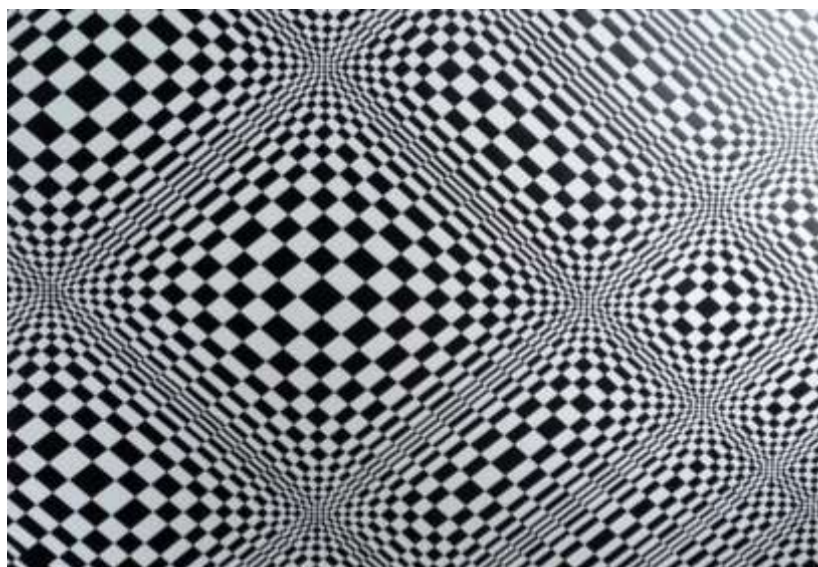
ผู้วิจัยได้ใช้ผลการวิจัยมาสร้างสรรค์ผลงาน โดยการเลือกใช้ชุดสี สีขาวกับสีชมพู ส่วนสีฟ้า สีดำ สีเขียวไม่ได้นำมาใช้ โดยใช้สีขาวกับสีชมพูในปริมาณที่เท่าๆ กัน ทั้งทั้งภาพ เพื่อเรียนรู้การใช้สีว่ามีอิทธิพลการรับรู้ของสายตามนุษย์จนเกิดเป็นภาพลวงตา ส่วนกลวิธีที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานคือระบายสีขอบคม ซึ่งเป็นกลวิธีที่พบมากที่สุดและเป็นกลวิธีเดียวที่พบในผลงานของบริดเจ็ท ไรลีย์ โดยผู้วิจัยจะใช้สีน้ำมันกับพู่กันกลมในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ เพื่อเน้นความคมชัดระหว่างเส้นรอบนอกของรูปร่างกับพื้นหลัง โดยไม่เกลี่ยให้กลมกลืนกัน ส่วนการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ใช้เส้นตรงทั้งแนวตั้งและแนวนอนมาจัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากันแต่ไม่เหมือนกัน มีปริมาณน้ำหนักของสีเท่ากัน แต่ฝั่งใดฝั่งหนึ่งคล้ายกับมีรูปร่างขนาดใหญ่กว่าจำนวนน้อยกว่า ส่วนอีกฝั่งหนึ่งคล้ายกับมีขนาดเล็กแต่มีจำนวนมากกว่า แต่ให้ความรู้สึกที่สมดุลกันและจะใช้การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) การเน้นด้วยขนาดทำให้รูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็ก ตามปกติมนุษย์จะมองเห็นและรับรู้รูปร่างที่มีขนาดใหญ่ก่อนรูปทรงที่มีขนาดเล็กและการเน้นด้วยเส้นนำสายตาเป็นการใช้เส้นสอดและนำสายตา ทำให้เป็นโครงสร้างเกิดความลวงตา ภายในภาพมีความเคลื่อนไหวเกิดขึ้น อาจเกิดความกลมกลืนหรือขัดแย้งในเวลาเดียวกัน

ภาพที่ 25 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2, “ลวง หมายเลข 2”

ผู้วิจัยได้ใช้ผลการวิจัยมาสร้างสรรค์ผลงาน โดยการเลือกใช้ชุดสี สีขาวกับสีฟ้า ส่วนสีชมพู สีดำ สีเขียวไม่ได้นำมาใช้ โดยใช้สีขาวกับสีฟ้าในปริมาณที่เท่าๆ กันเพื่อเรียนรู้การใช้สีว่ามีอิทธิพลการรับรู้ของสายตามนุษย์จนเกิดเป็นภาพลวงตา ส่วนกลวิธีที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานคือระบาย

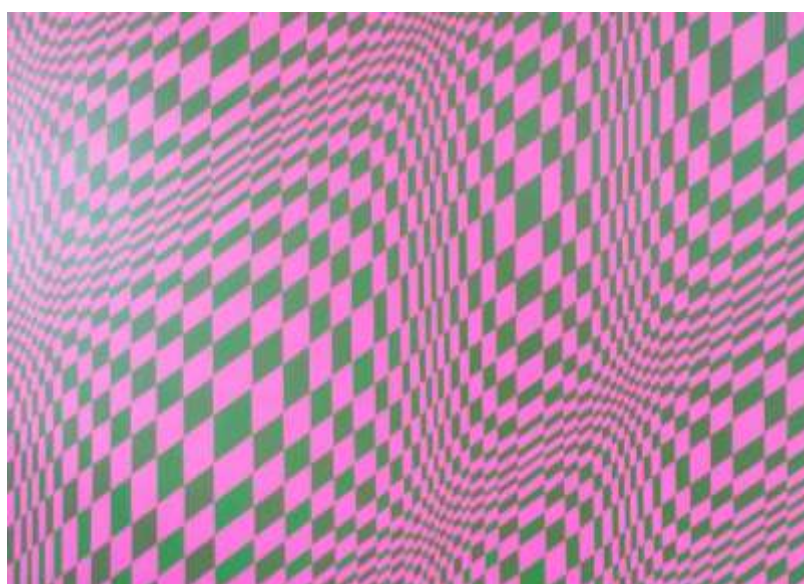
สีขอบคม ซึ่งเป็นกลวิธีที่พบมากที่สุดและเป็นกลวิธีเดียวที่พบในผลงานของบริดเจ็ต ไรลีย์ โดยผู้วิจัยจะใช้สีน้ำมันกับพู่กันลมในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ เพื่อเน้นความคมชัดระหว่างเส้นรอบนอกของรูปร่างกับพื้นหลัง โดยไม่เกลี่ยให้กลมกลืนกัน ส่วนการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ใช้เส้นตรงทั้งแนวตั้งและแนวนอนมาจัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากันแต่ไม่เหมือนกัน มีปริมาณน้ำหนักของสีเท่ากัน แต่ฝั่งใดฝั่งหนึ่งคล้ายกับมีรูปร่างขนาดใหญ่กว่าจำนวนน้อยกว่า ส่วนอีกฝั่งหนึ่งคล้ายกับมีขนาดเล็กแต่มีจำนวนมากกว่า แต่ให้ความรู้สึกว่าสมดุลกันและจะใช้การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) การเน้นด้วยขนาดทำให้รูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็ก ตามปกติมนุษย์จะมองเห็นและรับรู้รูปร่างที่มีขนาดใหญ่ก่อนรูปทรงที่มีขนาดเล็กและการเน้นด้วยเส้นนำสายตาเป็นการใช้เส้นสอบและนำสายตา ทำให้เป็นโครงสร้างเกิดความลวงตา อาจเกิดความกลมกลืนหรือขัดแย้งในเวลาเดียวกัน

ภาพที่ 26 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 3, “ลวง หมายเลข 3”

ผู้วิจัยได้ใช้ผลการวิจัยมาสร้างสรรค์ผลงาน โดยเลือกใช้ชุดสี คือ สีขาวกับสีดำ ส่วนสีชมพู สีฟ้า สีเขียวไม่ได้นำมาใช้ โดยใช้สีขาวกับสีดำในปริมาณที่เท่าๆ กัน เพื่อเรียนรู้การใช้สีว่ามีอิทธิพล การรับรู้ของสายตามนุษย์จนเกิดเป็นภาพลวงตา ส่วนกลวิธีที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานคือระบายสีขอบคม ซึ่งเป็นกลวิธีที่พบมากที่สุดและเป็นกลวิธีเดียวที่พบในผลงานของบริดเจ็ต ไรลีย์ โดยผู้วิจัยจะใช้สีน้ำมันกับพู่กันลมในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ เพื่อเน้นความคมชัดระหว่างเส้นรอบนอกของรูปร่างกับพื้นหลัง โดยไม่เกลี่ยให้กลมกลืนกัน ส่วนการจัดองค์ประกอบ

(ความสมดุล) ใช้เส้นตรงทั้งแนวตั้งและแนวนอนมาจัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากันแต่ไม่เหมือนกัน มีปริมาณน้ำหนักของสีเท่ากัน แต่ฝั่งใดฝั่งหนึ่งคล้ายกับมีรูปร่างขนาดใหญ่กว่าจำนวนน้อยกว่า ส่วนอีกฝั่งหนึ่งคล้ายกับมีขนาดเล็กแต่มีจำนวนมากกว่า แต่ให้ความรู้สึกที่สมดุลกัน และจะใช้การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) การเน้นด้วยขนาดทำให้รูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็ก ตามปกติมนุษย์จะมองเห็นและรับรู้รูปร่างที่มีขนาดใหญ่ก่อนรูปทรงที่มีขนาดเล็ก และการเน้นด้วยเส้นนำสายตาเป็นการใช้เส้นสอบนและนำสายตา ทำให้เป็นโครงสร้างเกิดความลวงตา อาจเกิดความกลมกลืนหรือขัดแย้งในเวลาเดียวกัน

ภาพที่ 27 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรคผลงานชิ้นที่ 4, “ลวง หมายเลข 4”

ผู้วิจัยได้ใช้ผลการวิจัยมาสร้างสรรคผลงาน โดยเลือกใช้ชุดสี คือ สีชมพูกับสีเขียว ส่วนสีขาว สีฟ้า สีดำไม่ได้นำมาใช้ โดยใช้สีชมพูกับสีเขียวในปริมาณที่เท่าๆ กัน เพื่อเรียนรู้การใช้สีว่ามีอิทธิพลการรับรู้ของสายตามนุษย์จนเกิดเป็นภาพลวงตา ส่วนกลวิธีที่ใช้ในการสร้างสรรคผลงานคือ ระบายสีขอบคม ซึ่งเป็นกลวิธีที่พบมากที่สุดและเป็นกลวิธีเดียวที่พบในผลงานของบริดเจ็ทไรลีย์ โดยผู้วิจัยจะใช้สีน้ำมันกับพู่กันลมในการสร้างสรรคผลงานในครั้งนี้ เพื่อเน้นความคมชัดระหว่างเส้นรอบนอกของรูปร่างกับพื้นหลัง โดยไม่เกลี่ยให้กลมกลืนกัน ส่วนการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ใช้เส้นตรงทั้งแนวตั้งและแนวนอนมาจัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากันแต่ไม่เหมือนกัน มีปริมาณน้ำหนักของสีเท่ากัน แต่ฝั่งใดฝั่งหนึ่งคล้ายกับมีรูปร่างขนาดใหญ่กว่าจำนวนน้อยกว่า ส่วนอีกฝั่งหนึ่งคล้ายกับมีขนาดเล็กแต่มีจำนวนมากกว่า แต่ให้ความรู้สึกที่สมดุลกันและจะใช้การจัด

องค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) การเน้นด้วยขนาดทำให้รูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็ก ตามปกติมนุษย์จะมองเห็นและรับรู้รูปร่างที่มีขนาดใหญ่ก่อนรูปทรงที่มีขนาดเล็ก และการเน้นด้วยเส้นนำสายตาเป็นการใช้เส้นสอดและนำสายตา ทำให้เป็นโครงสร้างเกิดความลวงตาภายในภาพมีความเคลื่อนไหวเกิดขึ้น อาจเกิดความกลมกลืนหรือขัดแย้งในเวลาเดียวกัน

การประเมินความสอดคล้องผลการวิจัยกับผลงานสร้างสรรค์ ครั้งที่ 1

หลังจากสร้างสรรค์ผลงานจำนวน 4 ภาพ โดยใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์แล้ว ได้นำภาพทั้ง 4 ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยการสัมภาษณ์ สรุปผลการสัมภาษณ์ดังนี้

ตารางที่ 19 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน ครั้งที่ 1

ลำดับ ที่	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ผู้เชี่ยวชาญ 1 นายณัฐวิทย์ บุญแจทอง	ผู้เชี่ยวชาญ 2 นายนพดล เนตรดี	ผู้เชี่ยวชาญ 3 นายไมตรี หอมทอง
1	จากภาพท่านคิดว่าชุดสีที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับชุดสีที่ได้จากการวิจัยมากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุผลใด หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร	ภาพที่ 1 ชุดสีดูแล้วหวานดีและเกิดการลวงตาได้ดี ภาพที่ 2 ชุดสีดูสดชื่นและทำให้เกิดการลวงตา ภาพที่ 3 ชุดสีตัดกันดีมากและทำให้เกิดการลวงตามาก ภาพที่ 4 ชุดสีหลอกสายตาได้ดีและมีการลวงตา	ภาพ 1 สีลวงตาได้น้อยควรเพิ่มสีฟ้าอีกหนึ่งสี ภาพ 2 เพิ่มสีให้มากกว่าหนึ่งสี ภาพ 3 สีลวงตาได้ดีมากเพิ่มสีให้มากกว่าหนึ่งสี ภาพ 4 คู่สีสวยเพิ่มสีให้มากกว่าหนึ่งสี	ชุดสีภาพที่ 1-2 ดูอบอุ่น มีความเคลื่อนไหวอยู่ในภาพ ภาพที่ 3 เหมาะกับงานประเภทนี้มาก เพราะยุคสมัยด้วย ภาพที่ 4 สีตัดกันทำให้เกิดสีแฝง

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ผู้เชี่ยวชาญ 1 นายญาณวิทย์ บุญแจทอง	ผู้เชี่ยวชาญ 2 นายนพดล เนตรดี	ผู้เชี่ยวชาญ 3 นายไมตรี หอมทอง
2	จากภาพท่านคิดว่า กลวิธีที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับกลวิธีที่ ได้จากการวิจัยมาก น้อยเพียงใด หากควร ปรับปรุงควรปรับปรุง อย่างไร	กลวิธีทำได้ดี สมบูรณ์	กลวิธีทำได้ดีมาก ทั้ง 4 ภาพ	กลวิธีทำ ได้ สมบูรณ์ ควร ปรับปรุงเรื่อง คำหยาบในผลงาน
3	จากภาพท่านคิดว่าการ จัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการจัด องค์ประกอบ (ความ สมดุล) ที่ได้จากการ วิจัยมากน้อยเพียงใด หากควรปรับปรุงควร ปรับปรุงอย่างไร	จัดองค์ประกอบได้ ดีมากตรงกับ ผลการวิจัย	จัดองค์ประกอบได้ ดีสมดุลแต่ไม่อยู่ ตรงกลาง	จัดองค์ประกอบ ของภาพน่าสนใจ ดึงดูดความสนใจ ได้ดี

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ผู้เชี่ยวชาญ 1 นายญาณวิทย์ บุญแจทอง	ผู้เชี่ยวชาญ 2 นายนพดล เนตรดี	ผู้เชี่ยวชาญ 3 นายไมตรี หอมทอง
4	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ได้จากการวิจัยมากน้อยเพียงใด หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร	มีการเน้นด้วยขนาดของเส้นทำให้ภาพเกิดการลวงตาได้ดีมาก	สอดคล้องกับผลการวิจัย แต่อยากให้มีการปรับจุดเด่นในภาพ	ขนาดของช่องสี่เหลี่ยมทำให้ภาพดูเคลื่อนไหวและลวงตาเลือกใช้รูปทรงเดียวกัน อาจจะปรากฏผลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
5	จากภาพท่านคิดว่ามีความสอดคล้องกับศิลปะลวงตามากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุผลใด หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร	ผลงานมีการลวงตาอยู่ในระดับที่ดี ดึงดูดในการรับรู้ทางสายตาส่งผลต่อการลวงมีความเคลื่อนไหวไปมาไม่อยู่นิ่งน่าสนใจ และรูปแบบการจัดวางของช่องสี่เหลี่ยมทำให้ภาพลวงตาได้ดี	ผลงานมีการลวงตาอยู่ในระดับที่ดี ดึงดูดในการรับรู้ทางสายตาส่งผลต่อการลวงมีความเคลื่อนไหวไปมาไม่อยู่นิ่งน่าสนใจ และรูปแบบการจัดวางของช่องสี่เหลี่ยมทำให้ภาพลวงตาได้ดี	ผลงานมีการลวงตาอยู่ในระดับที่ดี ดึงดูดในการรับรู้ทางสายตาส่งผลต่อการลวงมีความเคลื่อนไหวไปมาไม่อยู่นิ่งน่าสนใจ และรูปแบบการจัดวางของช่องสี่เหลี่ยมทำให้ภาพลวงตาได้ดี

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ผู้เชี่ยวชาญ 1 นายญาณวิทย์ บุญแจทอง	ผู้เชี่ยวชาญ 2 นายนพดล เนตรดี	ผู้เชี่ยวชาญ 3 นายไมตรี หอมทอง
6	ควรปรับปรุงประเด็นใดเป็นพิเศษเพื่อให้ภาพมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น	เรื่องของขนาด เพราะขนาดมีความสำคัญน่าจะให้ใหญ่กว่านี้ และอาจเป็นแนวตั้งหรือเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าหรือจัตุรัส	เรื่องของขนาดของชิ้นงานควรมีขนาดใหญ่กว่านี้ และควรใส่คู่มือเพิ่มเข้าไปในงาน	ควรเพิ่มขนาดที่ใหญ่ขึ้น เพิ่มทิศทางที่แตกต่างจัดการให้ได้แบบรูปที่หนึ่งหรือสองอยากให้นำทิศทางของคลื่นหีบมาพิจารณา

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านพอสรุปผลการสัมภาษณ์ได้ดังนี้

1. ชุดสี ภาพที่ 1 ชุดสีดูแล้วหวานดี ดูอบอุ่น และเกิดการลวงตาได้ดี มีความเคลื่อนไหวอยู่ในภาพ ภาพที่ 2 ชุดสีดูสดชื่นและทำให้เกิดการลวงตา ภาพ 3 สีตัดกันทำให้เกิดการลวงตาได้ดี มาก เหมาะกับงานประเภทนี้มากเพราะยุคสมัย ภาพ 4 ชุดสีหลอกสายตาได้ดี เป็นคู่มือที่สวยงามและเป็นสีตัดกันทำให้เกิดสีแฝง เพิ่มสีให้มากขึ้น
2. กลวิธีทำได้ดีสมบูรณ์ ควรปรับปรุงเรื่องคำหยาบในผลงาน
3. การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ทั้ง 4 ภาพ มีการจัดองค์ประกอบได้ดีมากตรงกับผลการวิจัย ดูแล้วเกิดความสมดุลแต่ไม่อยู่ตรงกลาง จัดองค์ประกอบของภาพน่าสนใจ ดึงดูดความสนใจได้ดี
4. การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ทั้ง 4 ภาพมีการเน้นด้วยขนาดของเส้นทำให้ภาพเกิดการลวงตาได้ดีมาก ขนาดของช่องสีทำให้ภาพดูเคลื่อนไหวและลวงตาเลือกใช้รูปทรงเดียวก็อาจจะปรากฏผลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
5. การลวงตา ทั้ง 4 ภาพ ผลงานมีการลวงตาอยู่ในระดับที่ดีดึงดูดในการรับรู้ทางสายตา ส่งผลต่อการลวงมีความเคลื่อนไหวไปมาไม่อยู่นิ่งน่าสนใจและรูปแบบการจัดวางของช่องสีทำให้ภาพดูลวงตาได้ดี

6. ทั้ง 4 ภาพ ควรปรับปรุงเรื่องขนาดของชิ้นงานให้มีขนาดใหญ่กว่านี้ เพราะขนาดมีความสำคัญ ดึงดูดความสนใจได้ดีเหมาะกับงานแนวนี้ ควรเพิ่มทิศทางที่แตกต่าง จัดการให้ได้แบบรูปที่หนึ่งหรือสอง อยากให้นำทิศทางของคลื่นหยาบมาพิจารณาและอาจเป็นแนวตั้งหรือเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าหรือจัตุรัส

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมครั้งที่ 2

หลังจากผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินครั้งที่ 1 และมีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงในประเด็นต่างๆ ดังนี้

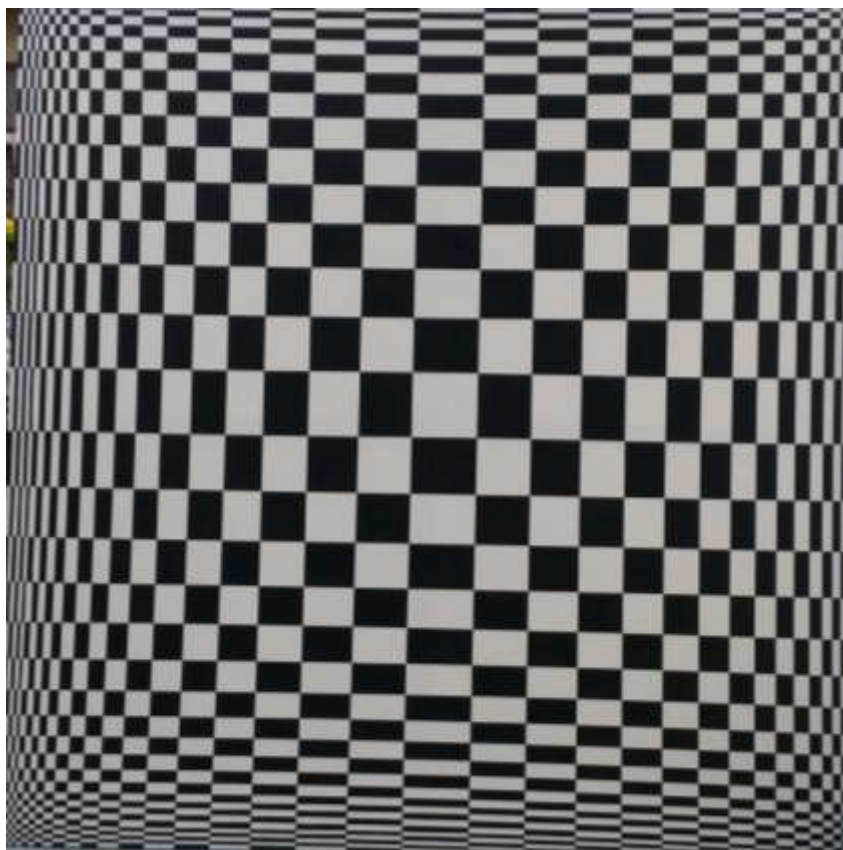
1. การเพิ่มขนาดของชิ้นงานให้มีขนาดใหญ่มากขึ้น
 2. การจัดวางทิศทางของเส้นภายในผลงานให้เกิดความลวงตามากยิ่งขึ้น
 3. ชิ้นงานทำเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าหรือสี่เหลี่ยมจัตุรัส (แนวตั้งหรือแนวนอนก็ได้)
- ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะดังกล่าวมาทำการปรับปรุงผลงานจำนวน 2 ภาพ ดังนี้

ภาพที่ 28 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 5, “ลวง หมายเลข 5”

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาสร้างสรรค์ผลงานในเรื่องการจัดวางทิศทางของเส้นภายในผลงานให้เกิดความลวงตามากยิ่งขึ้น ด้วยการจัดวางระยะของเส้นที่ก่อให้เกิดรูปร่างในผลงาน ชุดสีมี 2 สี คือ สีชมพูกับสีเขียว เป็นชุดสีที่ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินครั้งที่ 1 พบว่าเป็นชุดสีทำให้เกิดความพล่ามัว มีการความเคลื่อนไหว โดยเฉพาะเมื่อนำมาระบายสีติดกันเป็นการจับคู่สีระบายเรียบไม่ไล้น้ำหนัก กลวิธีการระบายสีขอบคม ใช้สีน้ำมันด้วยพู่กันลม เป็นการเน้นความคมชัดระหว่างเส้นรอบนอกของรูปร่างกับพื้นหลัง โดยไม่เกลี่ยให้กลมกลืนกัน การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) จัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากันแต่ไม่เหมือนกัน มีการจัดวางรูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็ก จากทางด้านซ้ายไปสู่ด้านขวา รูปร่างบนระนาบทำให้เกิดความรู้สึกสมดุล ส่วนจุดเด่นและการเน้นเป็นการเน้นด้วยขนาด ทำให้รูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็ก โดยวางเส้นตรงแนวตั้งทแยงมุมเอียงไปทางด้านขวา และใช้ระยะห่างของเส้นทำให้เกิดรูปร่าง และทำซ้ำภายในรูป และเน้นด้วยเส้นนำสายตาเป็นการใช้เส้นสอดและนำสายตา ทำให้เป็น โครงสร้างเกิดความลวงตา

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยมีดังนี้ เตรียมเฟรมผ้าใบขนาด 150x200 เซนติเมตร เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้งและทำการลงสีพื้นด้วยสีชมพูให้ทั่วบริเวณของผ้าใบ เมื่อสีแห้งทำการติดเทปกาวตามรูปแบบที่กำหนดไว้ เมื่อติดเทปกาวตรวจสอบความเรียบร้อยของเทปกาวต่อมาพันสีรอบที่ 2 โดยใช้สีเขียวรองจนสีแห้งทำการนำเทปกาวออกทั้งหมด ขั้นตอนต่อมาให้ติดเทปกาวอีกครั้ง โดยติดเทปกาวทับบนเส้นสีเขียวที่พันในครั้งแรก เมื่อติดเทปกาวตรวจสอบความเรียบร้อยของเทปกาวเป็นการใช้เทปกาวในจำนวนมาก เพราะขนาดของเส้นมีขนาดที่มีขนาดแตกต่างกันและมีการลดหลั่นกันอย่างเห็นได้ชัด และทำการพันสีเขียวอีกครั้งและเมื่อสีแห้งทำการนำเทปกาวออกทั้งหมด ทำให้ได้ผลงานภาพลวงตาที่เสร็จสมบูรณ์

ภาพที่ 29 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 6, “ลวง หมายเลข 6”

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาสร้างสรรค์ผลงานในเรื่องการจัดวางทิศทางของเส้นภายในผลงานให้เกิดความลวงตามากยิ่งขึ้น ด้วยการจัดวางระยะของเส้นที่ก่อให้เกิดรูปร่างในผลงาน ชุดสีมี 2 สีคือ สีขาวกับสีดำ เป็นชุดสีที่ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินครั้งที่ 1 พบว่าเป็นชุดสีทำให้เกิดความพล่ามัว มีการความเคลื่อนไหว โดยเฉพาะเมื่อนำมาระบายสีติดกันเป็นการจับคู่สีระบายเรียบไม่ใส่น้ำหนัก กลวิธีการระบายสีขอบคม ใช้สีน้ำมันด้วยพู่กันลม เป็นการเน้นความคมชัดระหว่างเส้นรอบนอกของรูปร่างกับพื้นหลัง โดยไม่เกลี่ยให้กลมกลืนกัน การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) จัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากันแต่ไม่เหมือนกัน มีการจัดวางรูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็ก จากทางด้านซ้ายไปสู่ด้านขวา รูปร่างบนระนาบทำให้เกิดความรู้สึกสมดุล ส่วนจุดเด่นและการเน้นเป็นการเน้นด้วยขนาด ทำให้รูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็ก โดยวางเส้นตรงแนวตั้งใช้ระยะห่างของเส้นทำให้เกิดรูปร่างและทำซ้ำภายในรูป จากเกือบกึ่งกลางของภาพไปสู่ด้านขวาและด้านซ้าย และเน้นด้วยเส้นนำสายตาเป็นการใช้เส้นสอดและนำสายตา ทำให้เป็นโครงสร้างเกิดความลวงตา

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยมีดังนี้ เตรียมเฟรมผ้าใบขนาด 170x170 เซนติเมตร เป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสและทำการลงสีพื้นด้วยสีขาวให้ทั่วบริเวณของผ้าใบ เมื่อสีแห้งทำการติดเทปกาวตามรูปแบบที่กำหนดไว้ เมื่อติดเทปกาวตรวจสอบความเรียบร้อยของเทปกาว ต่อมาพ่นสีรอบที่ 2 โดยใช้สีดำรองสีแห้งทำการนำเทปกาวออกทั้งหมด ขั้นตอนต่อมาให้ติดเทปกาวอีกครั้ง โดยติดเทปกาวทับบนเส้นสีดำที่พ่นในครั้งแรก เมื่อติดเทปกาวตรวจสอบความเรียบร้อยของเทปกาวเป็นการใช้เทปกาวในจำนวนมาก เพราะขนาดของเส้นมีขนาดที่ค่อนข้างกว้างและมีการลดหลั่นกัน อย่างเห็นได้ชัดและทำการพ่นสีดำอีกครั้งและเมื่อสีแห้งทำการนำเทปกาวออกทั้งหมด ทำให้ได้ผลงานภาพลวงตาที่เสร็จสมบูรณ์ หลังจากนั้นได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินผลงานคุณภาพสร้างสรรค์

การประเมินความสอดคล้องผลการวิจัยกับผลงานสร้างสรรค์และประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 2

หลังจากสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญครั้งที่ 1 ได้นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงผลงานครั้งที่ 2 จำนวน 2 ภาพ โดยใช้ผลการวิจัยและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานพอจะสรุปผลการสัมภาษณ์ตามความสอดคล้องผลวิจัยและประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 2 ได้ดังนี้

ตารางที่ 20 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ครั้งที่ 2

ลำดับที่	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ผู้เชี่ยวชาญ 1 นายญาณวิทย์ บุญเจทอง	ผู้เชี่ยวชาญ 2 นายนพดล เนตรดี	ผู้เชี่ยวชาญ 3 นายไมตรี หอมทอง
1	จากภาพท่านคิดว่าชุดสีที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับชุดสีที่ได้จากการวิจัยมากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุผลใด หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร	คู่สีส่งผลต่อการมองเห็นทำให้ภาพดูลวงตาและเคลื่อนไหวไปมา	เป็นคู่สีที่ดึงดูดในการรับรู้ทางสายตา	คู่สีตัดกันได้ดีทำให้เกิดความลวงตาเคลื่อนไหวตลอดเวลา

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ผู้เชี่ยวชาญ 1 นายญาณวิทย์ กุญแจทอง	ผู้เชี่ยวชาญ 2 นายนพดล เนตรดี	ผู้เชี่ยวชาญ 3 นายไมตรี หอมทอง
2	จากภาพท่านคิดว่ากลวิธีที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับกลวิธีที่ได้จากการวิจัยมากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุผลใด หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร	กลวิธีในการสร้างงานสมบูรณ์มาก มีความคมชัดของชิ้นงาน	กลวิธีส่งผลให้ภาพลวงตาและน่าสนใจ เพราะเส้นรอบนอกในผลงานมีความคมชัด แม้จะมองในระยะใกล้	กลวิธีในการสร้างงานทำได้ดีมาก สมบูรณ์แบบ
3	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ได้จากการวิจัยมากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุผลใด หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร	มีความสมดุลโดยไม่ต้องจัดภาพให้อยู่ตรงกลาง	องค์ประกอบจัดวางได้ดี ดึงดูดสายตา	จัดองค์ประกอบดึงดูดความสนใจ
4	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ได้จากการวิจัยมากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุผลใด หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร	การเน้นด้วยขนาดของเส้นสีทำให้ภาพเคลื่อนไหวลวงตา	การเด่นทำให้ภาพเกิดการลวงตามากขึ้น	ภาพดึงดูดสายตาไปมาจากขนาดของเส้นที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ผู้เชี่ยวชาญ 1 นายญาณวิทย์ กัญญาทอง	ผู้เชี่ยวชาญ 2 นายนพดล เนตรดี	ผู้เชี่ยวชาญ 3 นายไมตรี หอมทอง
5	จากภาพท่านคิดว่ามีความสอดคล้องกับศิลปะดวงตา มากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุผล ใด หากควรปรับปรุงควร ปรับปรุงอย่างไร	สอดคล้องกับ ศิลปะดวงตาได้ดี มาก	ผลงานมีความ ลวงตาสอดคล้อง กับศิลปะที่ศึกษา	ภาพมีลักษณะเด่น มีความเคลื่อนไหว ไม่หยุดนิ่ง ลวงตา ผู้ดู
6	ควรปรับปรุงประเด็นใด เป็นพิเศษเพื่อให้ภาพมี คุณภาพมากยิ่งขึ้น	ผลงานมีขนาด ใหญ่กำลังดี และ ขึ้นไปควร เปลี่ยนคู่สี	-	สลับคู่สี สลับ ทิศทางของเส้น เป็น

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านพอสรุปผลการสัมภาษณ์ตามความสอดคล้องผลวิจัย
กับผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 2 ได้ดังนี้

1. ชุดสีส่งผลต่อการมองเห็นทำให้ภาพลวงตาและเคลื่อนไหวไปมาและเป็นคู่สีที่ดึงดูด
ในการรับรู้ทางสายตา เป็นคู่สีตัดกันได้ดีทำให้เกิดความลวงตาเคลื่อนไหวตลอดเวลา
2. กลวิธีในการสร้างงานมีความสมบูรณ์มาก มีความคมชัดของชิ้นงานและส่งผลให้ภาพ
ลวงตาและน่าสนใจ กลวิธีทำให้เส้นในผลงานมีความคมชัด แม้จะมองในระยะใกล้
3. การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ภาพมีความสมดุลโดยไม่ต้องจัดภาพให้อยู่ตรงกลาง
องค์ประกอบจัดวางได้ดี ดึงดูดสายตามีความน่าสนใจ
4. การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) การเน้นด้วยขนาดของเส้นสีทำให้ภาพ
เคลื่อนไหวลวงตามากขึ้น ภาพดึงดูดสายตาไปมาจากขนาดของเส้นที่แตกต่างกัน
5. การลวงตา ผลงานมีความลวงตาสอดคล้องกับศิลปะที่ศึกษาและภาพมีลักษณะเด่น
มีความเคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่งลวงตาผู้ดู
6. ควรปรับปรุงประเด็นใดเป็นพิเศษเพื่อให้ภาพมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ผลงานมีขนาดใหญ่
กำลังดี ขึ้นต่อไปควรเปลี่ยนคู่สี สลับคู่สี สลับทิศทางของเส้น

ตารางที่ 21 สรุปผลการประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์จากผู้เชี่ยวชาญ ครั้งที่ 2 ทั้ง 3 ท่าน

ที่	หัวข้อประเมิน	ภาพที่ 1		ภาพที่ 2		เฉลี่ยรวม 2 ภาพ		ระดับ	ลำดับ ที่
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	จากภาพท่านคิดว่าชุดสีที่ปรากฏอยู่ในระดับใด	4.67	0.68	4.67	0.68	4.67	0.68	มากที่สุด	3
2	จากภาพท่านคิดว่ากลวิธีที่ปรากฏอยู่ในระดับใด	5.0	0	4.67	0.68	4.83	0.29	มากที่สุด	2
3	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ปรากฏอยู่ในระดับใด	4.67	0.68	5.0	0	4.83	0.29	มากที่สุด	2
4	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ปรากฏอยู่ในระดับใด	4.67	0.68	4.67	0.68	4.67	0.68	มากที่สุด	3
5	จากภาพท่านคิดว่าศิลปะดวงตาที่ปรากฏอยู่ในระดับใด	5.0	0	5.0	0	5.0	0	มากที่สุด	1
6	จากภาพท่านคิดว่าผลงานมีคุณภาพอยู่ในระดับใด	5.0	0	5.0	0	5.0	0	มากที่สุด	1

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน พอสรุปผลการประเมินคุณภาพของผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 2 ได้ดังนี้

1. ชุดสีที่ใช้ สีชมพู-สีเขียว และสีขาว-สีดำ สอดคล้องกับผลงานของบริดเจ็ต ไรลีย์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ค่า S.D. เท่ากับ 0.68
2. กลวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยสอดคล้องกับผลงานของบริดเจ็ต ไรลีย์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 ค่า S.D. เท่ากับ 0.68
3. การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยสอดคล้องกับผลงานของบริดเจ็ต ไรลีย์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 ค่า S.D. เท่ากับ 0.29

4. การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัย สอดคล้องกับผลงานของบริดเจ็ต ไรลีย์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ค่า S.D. เท่ากับ 0.68
5. ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะลวดตาของผู้วิจัยสอดคล้องกับผลงานของบริดเจ็ต ไรลีย์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.0 ค่า S.D. เท่ากับ 0
6. ผลงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัย กรณีศึกษาผลงานของบริดเจ็ต ไรลีย์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.0 ค่า S.D. เท่ากับ 0

สรุปผลการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 5 “ลวง หมายเลข 5”

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาสร้างสรรค์ผลงานในเรื่องการจัดวางทิศทางของเส้นภายในผลงานให้เกิดความลวงตามากยิ่งขึ้น ด้วยการจัดวางระยะของเส้นที่ก่อให้เกิดรูปร่างในผลงาน ชุดสีมี 2 สีคือ สีชมพูกับสีเขียว เป็นชุดสีที่ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินครั้งที่ 1 พบว่า เป็นชุดสีทำให้เกิดความพล่ามัว มีการความเคลื่อนไหว โดยเฉพาะเมื่อนำมาระบายสีติดกันเป็นการจับคู่สีระบายเรียบไม่ใส่น้ำหนัก กลวิธีการระบายสีขอบคม ใช้สีน้ำมันด้วยพู่กันลม เป็นการเน้นความคมชัดระหว่างเส้นรอบนอกของรูปร่างกับพื้นหลัง โดยไม่เกลี่ยให้กลมกลืนกัน การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) จัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากันแต่ไม่เหมือนกัน มีการจัดวางรูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็ก จากทางด้านซ้ายไปสู่ด้านขวา รูปร่างบนระนาบทำให้เกิดความรู้สึกสมดุล ส่วนจุดเด่นและการเน้นเป็นการเน้นด้วยขนาด ทำให้รูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็ก โดยวางเส้นตรงแนวตั้งทแยงมุมเอียงไปทางด้านขวาและใช้ระยะห่างของเส้นทำให้เกิดรูปร่างและทำซ้ำภายในรูป และเน้นด้วยเส้นนำสายตาเป็นการใช้เส้นสอบและนำสายตา ทำให้เป็นโครงสร้างเกิดความลวงตา

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยมีดังนี้ เตรียมเฟรมผ้าใบขนาด 150x200 เซนติเมตร เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้งและทำการลงสีพื้นด้วยสีชมพูให้ทั่วบริเวณของผ้าใบ เมื่อสีแห้งทำการติดเทปกาวตามรูปแบบที่กำหนดไว้ เมื่อติดเทปกาวตรวจสอบความเรียบร้อยของเทปกาวต่อมาพันสีรอบที่ 2 โดยใช้สีเขียวรองอนสีแห้งทำการนำเทปกาวออกทั้งหมด ขั้นตอนต่อมาให้ติดเทปกาวอีกครั้ง โดยติดเทปกาวทับบนเส้นสีเขียวที่พันในครั้งแรก เมื่อติดเทปกาวตรวจสอบความเรียบร้อยของเทปกาวเป็นการใช้เทปกาวในจำนวนมาก เพราะขนาดของเส้นมีขนาดที่มีขนาดแตกต่างกันและมีการลดหลั่นกันอย่างเห็นได้ชัด และทำการพันสีเขียวอีกครั้งและเมื่อสีแห้งทำการนำเทปกาวออกทั้งหมด ทำให้ได้ผลงานภาพลวงตาที่เสร็จสมบูรณ์

ผลงานของบริดเจ็ท ไรลีย์ ให้ความรู้สึกถึงความพราวมัวของภาพด้วยเทคนิคต่างๆ ในการสร้างงาน ภาพผลงานให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวอาจเกิดความกลมกลืนหรือขัดแย้งในเวลาเดียวกัน ซึ่งผลงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัยก็สอดคล้องกับผลงานต้นแบบที่ได้ทำการวิจัยไม่ว่าจะเป็นความพราวมัวของภาพ หรือความรู้สึกของภาพที่เคลื่อนไหวด้วยเทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 6 “ลวง หมายเลข 6”

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาสร้างสรรค์ผลงานในเรื่องการจัดวางทิศทางของเส้นภายในผลงานให้เกิดความลวงตามากยิ่งขึ้น ด้วยการจัดวางระยะของเส้นที่ก่อให้เกิดรูปร่างในผลงาน ชุดสีมี 2 สี คือ สีขาวกับสีดำ เป็นชุดสีที่ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินครั้งที่ 1 พบว่า เป็นชุดสีทำให้เกิดความพราวมัว มีการเคลื่อนไหว โดยเฉพาะเมื่อนำมาระบายสีติดกันเป็นการจับคู่สีระบายเรียบไม่ไล่สีหน้าหนัก กลวิธีการระบายสีขอบคม ใช้สีน้ำมันด้วยพู่กันกลม เป็นการเน้นความคมชัดระหว่างเส้นรอบนอกของรูปร่างกับพื้นหลัง โดยไม่เกลี่ยให้กลมกลืนกัน การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) จัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากันแต่ไม่เหมือนกัน มีการจัดวางรูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็ก จากทางด้านซ้ายไปสู่ด้านขวา รูปร่างบนระนาบทำให้เกิดความรู้สึกสมดุล ส่วนจุดเด่นและการเน้นเป็นการเน้นด้วยขนาด ทำให้รูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็ก โดยวางเส้นตรงแนวตั้งใช้ระยะห่างของเส้นทำให้เกิดรูปร่างและทำซ้ำภายในรูป จากเกือบกึ่งกลางของภาพไปสู่ด้านขวาและด้านซ้าย และเน้นด้วยเส้นนำสายตาเป็นการใช้เส้นสอดและนำสายตา ทำให้เป็นโครงสร้างเกิดความลวงตา

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยมีดังนี้ เตรียมเฟรมผ้าใบขนาด 170x170 เซนติเมตร เป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสและทำการลงสีพื้นด้วยสีขาวให้ทั่วบริเวณของผ้าใบ เมื่อสีแห้งทำการตีเทปกาวตามรูปแบบที่กำหนดไว้ เมื่อตีเทปกาวตรวจสอบความเรียบร้อยของเทปกาว ต่อมาพ่นสีรอบที่ 2 โดยใช้สีดำรองสีแห้งทำการนำเทปกาวออกทั้งหมด ขั้นตอนต่อมาให้ตีเทปกาวอีกครั้งโดยตีเทปกาวทับบนเส้นสีดำที่พ่นในครั้งแรก เมื่อตีเทปกาวตรวจสอบความเรียบร้อยของเทปกาวเป็นการใช้เทปกาวในจำนวนมาก เพราะขนาดของเส้นมีขนาดที่ค่อนข้างกว้างและมีการลดหลั่นกัน อย่างเห็นได้ชัดและทำการพ่นสีดำอีกครั้งและเมื่อสีแห้งทำการนำเทปกาวออกทั้งหมด ทำให้ได้ผลงานภาพลวงตาที่เสร็จสมบูรณ์ หลังจากนั้นได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินผลงานคุณภาพสร้างสรรค์พบว่า มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยมากที่สุด

ผลงานของบริดเจ็ท ไรลีย์ ให้ความรู้สึกถึงความพราวมัวของภาพด้วยเทคนิคต่างๆ ในการสร้างงาน ภาพผลงานให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวอาจเกิดความกลมกลืนหรือขัดแย้งในเวลาเดียวกัน ซึ่งผลงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัยก็สอดคล้องกับผลงานต้นแบบที่ได้ทำการวิจัยไม่ว่าจะเป็นความลวงตาของภาพ หรือความรู้สึกของภาพที่เคลื่อนไหวด้วยเทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง จิตรกรรมศิลปะดวงตา : กรณีศึกษากลวิธีการสร้างงานศิลปะดวงตาของ
บริดเจ็ต ไรลีย์ ระหว่างปี ค.ศ. 1960-2013 สามารถสรุปผลการวิจัยตามหัวข้อต่างๆ ได้ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์จิตรกรรมศิลปะดวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะ
การซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 ในประเด็นต่อไปนี้

- 1.1 ชุดสี
- 1.2 กลวิธี
- 1.3 การจัดองค์ประกอบ

2. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษานำมาสังเคราะห์สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมศิลปะดวงตา :
กรณีศึกษากลวิธีการสร้างงานศิลปะดวงตาด้วยเทคนิคสีน้ำมันกับพู่กันลมบนผ้าใบ

การดำเนินการวิจัยและสร้างสรรค์

1. กำหนดปัญหาการวิจัยและชื่อเรื่อง
2. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร
3. กำหนดกลุ่มประชากร
4. กำหนดและสร้างเครื่องมือ
5. เก็บรวบรวมข้อมูล
6. วิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย
7. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปสร้างผลงานครั้งที่ 1 จำนวน 4 ชิ้น
8. นำผลงานทั้ง 4 ชิ้น พร้อมแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาและเสนอแนะ
ข้อปรับปรุงตามวัตถุประสงค์
9. นำผลการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมในกรณี que ผู้เชี่ยวชาญมี
ความเห็นว่าง่ายยังไม่สมบูรณ์หรือไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์จำนวน 2 ชิ้น

10. นำผลงานให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและประเมินตามวัตถุประสงค์และจัดลำดับคุณภาพ
11. เขียนรายงานการวิจัยและจัดนิทรรศการ

สรุปผลการวิจัยและการสร้างสรรค์

จากการวิจัย เรื่อง จิตรกรรมศิลปะดวงตา : กรณีศึกษากลวิธีการสร้างงานศิลปะดวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ ระหว่างปี ค.ศ. 1960-2013 มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 ชิ้นเป็นผลงานจิตรกรรมศิลปะดวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ในเรื่องของชุดสี กลวิธี การจัดองค์ประกอบ เพื่อนำผลการวิเคราะห์มาสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมศิลปะดวงตา จำนวน 4 ชิ้น เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาแสดงความคิดเห็นด้วยวิธีการสัมภาษณ์ และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมศิลปะดวงตาเพิ่มอีกจำนวน 2 ชิ้น ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาวิเคราะห์ผลงานจิตรกรรมศิลปะดวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 เรื่องชุดสีพบว่า สีในผลงานจิตรกรรมได้แก่ สีขาว สีชมพู และสีฟ้าทั้งสองสีพบระบายทั่วไปในภาพ สีดำปรากฏมากที่สุด สีเขียวพบน้อยระบายทั่วไปในภาพ เป็นสีที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ทางสายตาได้ดี โดยเฉพาะเมื่อนำมาระบายสีติดกันเป็นการจับคู่สีระบายเรียบไม่ไล่สีน้ำหนัก ทำให้เกิดสีแฝง พลาสมา และเคลื่อนไหว

2. การศึกษาวิเคราะห์ผลงานจิตรกรรมศิลปะดวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 เรื่องกลวิธี พบว่า กลวิธีที่พบมากที่สุดคือ การระบายสีขอบคมไม่พบการระบายสีแบบอื่นและเป็นกลวิธีเดียวที่พบ

3. การศึกษาวิเคราะห์ผลงานจิตรกรรมศิลปะดวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 เรื่องการจัดองค์ประกอบดังนี้

- 3.1 ความสมดุล พบว่า โดยกำหนดให้จัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากันแต่ไม่เหมือนกัน มีปริมาณน้ำหนักของสีเท่ากัน แต่ฝั่งใดฝั่งหนึ่งคล้ายกับมีรูปร่างขนาดใหญ่กว่าจำนวนน้อยกว่า ส่วนอีกฝั่งหนึ่งคล้ายกับมีขนาดเล็กแต่มีจำนวนมากกว่า แต่ให้ความรู้สึกละเอียดกลมกลืนหรือเป็นลักษณะความสมดุลที่เกิดจากการจัดวางรูปร่าง รูปทรงบนระนาบ ให้เกิดความรู้สึกว่ามีความสมดุลเท่ากันแต่รูปร่างหรือรูปทรงไม่เหมือนกันมากที่สุด รองลงมาเป็นการจัดองค์ประกอบ แบบซ้าย-ขวาเท่ากันและเหมือนกันเป็นลักษณะความสมดุลจากแกนกลางที่เกิดจากการถ่วงดุลด้วยรูปร่างหรือรูปทรงบนระนาบระหว่างด้านซ้าย และด้านขวาที่มีขนาดเท่ากันหรือเหมือนกัน

3.2 จุดเด่นและการเน้น ด้วยการไม่ปรากฏจุดเด่น มากที่สุดคือ เป็นการไม่เน้นส่วนหนึ่งส่วนใดของภาพหรือผลงานให้เป็นจุดเด่นอย่างชัดเจน แต่ให้ความสำคัญของรูปทรงทั้งหมด และที่พบรองลงมาเป็นการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) คือ การเน้นด้วยขนาดทำให้รูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็ก ตามปกติมนุษย์จะมองเห็นและรับรู้รูปร่างที่มีขนาดใหญ่ก่อนรูปทรงที่มีขนาดเล็ก และการเน้นด้วยเส้นนำสายตาเป็นการใช้เส้น สอบและนำสายตา ทำให้เป็นโครงสร้างเกิดความลวงตา

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างภาพจิตรกรรมของบริดเจ็ท ไรลีย์จำนวน 15 ภาพพบว่า

1.1 ชุดสี พบว่า ชุดสีได้แก่ สีขาว สีชมพู สีฟ้า สีดำและสีเขียว เป็นการใช้สีที่มีผลต่อสายตามนุษย์ทำให้เกิดความลวงตา อาจจะใช้สีเขียวหรือคู่สีสอดคล้องกับความเห็นของสมชาย พรหมสุวรรณ (2548, น.57) กล่าวไว้ว่า สีมีพลังต่อการตอบสนองของมนุษย์ โดยสีแต่ละสีให้ความรู้สึกแตกต่างกัน อาจมีความใกล้เคียงกันบ้าง โดยผลงานบริดเจ็ท ไรลีย์ จะจัดชุดสีที่ทำให้ภาพพล่ามัว และเกิดความรู้สึกเคลื่อนไหว ดังนั้นการนำสีมาใช้ในการงานวิจัยครั้งนี้จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการแสดงออกของผู้วิจัย

1.2 กลวิธี พบว่า ใช้การระบายสีขอบคม เน้นความคมชัดของเส้น โดยพบว่าบริดเจ็ท ไรลีย์ สร้างสรรค์ผลงานด้วยการระบายสีขอบคม เน้นความคมชัดของเส้นรอบนอกของรูปทรงกับพื้นหลังสอดคล้องกับความเห็นของสกนด์ กู๋งามดี (2545, น.37-38) กล่าวไว้ว่า เป็นการระบายสีที่เน้นความคมชัดระหว่างเส้นรอบนอกของรูปทรงภาพในภาพกับพื้นหลัง โดยไม่เกลี่ยให้กลมกลืน

1.3 การจัดองค์ประกอบ

1.3.1 ความสมดุลโดยภาพรวมจัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากันแต่ไม่เหมือนกัน มีการจัดวางรูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็ก จากทางด้านซ้ายไปสู่ด้านขวา รูปร่างบนระนาบทำให้เกิดความรู้สึกสมดุลสอดคล้องกับความเห็นของสมภพ จงจิตต์โพธา (2552, น.81) ที่กล่าวถึงความสมดุลแบบสองข้างไม่เหมือนกัน เป็นสมดุลที่เกิดจากการจัดวางรูปร่าง รูปทรงบนระนาบ โดยรูปร่าง รูปทรงนั้นไม่เหมือนกัน

1.3.2 จุดเด่นและการเน้น ส่วนใหญ่ใช้การเน้นด้วยขนาดทำให้รูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็กสอดคล้องกับความเห็นของฉัตรชัย อรรถปักษ์ (2555, น.167-175) ที่กล่าวว่า รูปร่างขนาดใหญ่หรือรูปร่างขนาดเล็กส่งผลกระทบต่ออารมณ์มองเห็นและรับรู้ทางสายตา โดยจะ

มองเห็นรูปร่างขนาดใหญ่ก่อนรูปร่างขนาดเล็กเสมอและการเน้นด้วยเส้นนำสายตาเป็นการใช้เส้นสอบและนำสายตาทำให้เป็น โครงสร้างเกิดความลวงตา

2. ผลงานการสร้างสรรคเรื่อง จิตรกรรมศิลปะลวงตา: กรณีศึกษากลวิธีการสร้างงานศิลปะลวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ ในช่วงปีค.ศ. 1960-2013 ดังต่อไปนี้

2.1 ผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 1 จำนวน 4 ภาพ สร้างสรรคตามข้อมูลที่ได้ศึกษาจากผลงานของกลุ่มตัวอย่าง ในประเด็นชุดสี กลวิธี และการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุลและจุดเด่นและการเน้น) พบว่า ชุดสี ได้แก่ สีขาว สีชมพู สีฟ้า สีดำ สีเขียว เป็นสีที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ได้ดี โดยเฉพาะเมื่อนำมาระบายสีติดกันเป็นการจับคู่สีระบายเรียบไม่ไล่สีน้ำหนก ทำให้เกิดสีแฝง พลาสมา และเคลื่อนไหว กลวิธีหลักที่ใช้ คือ การระบายสีขอบคมเน้นความคมชัดของเส้นรอบนอกของรูปร่างกับพื้นหลัง โดยไม่เกลี่ยเส้นให้กลมกลืนกัน โดยการใช้สีน้ำมันกับพู่กันลมและติดเทปกาวเพื่อความคมชัดของเส้นในผลงาน ในการจัดองค์ประกอบความสมดุลใช้แบบซ้าย-ขวาเท่ากันแต่ไม่เหมือนกันมีการจัดวางรูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็ก จากทางด้านซ้ายไปสู่ด้านขวารูปร่างบนระนาบทำให้เกิดความรู้สึกสมดุล ส่วนจุดเด่นและการเน้น เป็นการเน้นด้วยขนาด ทำให้รูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็กและการเน้นด้วยเส้นนำสายตาเป็นการใช้เส้นสอบและนำสายตา ทำให้เป็น โครงสร้างเกิดความลวงตาและนำภาพผลงานทั้ง 4 ภาพพบผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการประเมินครั้งที่ 1 และนำข้อเสนอแนะในประเด็นต่างๆ มาสร้างสรรค์ผลงานครั้งที่ 2

2.2 ผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 2 จำนวน 2 ภาพ ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงเพื่อออกแบบการจัดวางทิศทางของเส้นภายในผลงานให้เด่นชัดขึ้น โดยผู้วิจัยยังคงชุดสี กลวิธี การจัดองค์ประกอบ ตามผลที่ได้จากการสร้างสรรค์ผลงานครั้งที่ 1 สร้างเป็นผลงานชิ้นที่ 5 และชิ้นที่ 6 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 ผลการสร้างสรรค์ชิ้นที่ 5 ชื่อภาพ ลวง หมายเลข 5 ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาสร้างสรรค์ผลงานในเรื่องการจัดวางทิศทางของเส้นภายในผลงานให้เกิดความลวงตามากยิ่งขึ้น ด้วยการจัดวางระยะของเส้นที่ก่อให้เกิดรูปร่างในผลงาน ชุดสีมี 2 สีคือ สีชมพูกับสีเขียว เป็นชุดสีที่ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินครั้งที่ 1 พบว่าเป็นชุดสีทำให้เกิดความพลาสมา มีการเคลื่อนไหว โดยเฉพาะเมื่อนำมาระบายสีติดกันเป็นการจับคู่สีระบายเรียบไม่ไล่สีน้ำหนก กลวิธีการระบายสีขอบคม ใช้สีน้ำมันด้วยพู่กันลม เป็นการเน้นความคมชัดระหว่างเส้นรอบนอกของรูปร่างกับพื้นหลัง โดยไม่เกลี่ยให้กลมกลืนกัน การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) จัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากันแต่ไม่เหมือนกัน มีการจัดวางรูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็ก จากทางด้านซ้ายไปสู่ด้านขวา รูปร่างบนระนาบทำให้เกิดความรู้สึกสมดุล ส่วนจุดเด่นและการเน้นเป็นการเน้นด้วยขนาด ทำให้รูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็ก โดย

วางเส้นตรงแนวตั้งทแยงมุมเอียงไปทางด้านขวา และใช้ระยะห่างของเส้นทำให้เกิดรูปร่าง และทำซ้ำภายในรูป และเน้นด้วยเส้นนำสายตาเป็นการใช้เส้นสอดและนำสายตา ทำให้เป็น โครงสร้าง เกิดความลวงตา

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยมีดังนี้ เตรียมเฟรมผ้าใบขนาด 150x200 เซนติเมตร เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้ง และทำการลงสีพื้นด้วยสีชมพูให้ทั่วบริเวณของผ้าใบ เมื่อสีแห้งทำการติดเทปกาวตามรูปแบบที่กำหนดไว้ เมื่อติดเทปกาวตรวจสอบความเรียบร้อยของเทปกาว ต่อมาพ่นสีรอบที่ 2 โดยใช้สีเขียวรองนสีแห้งทำการนำเทปกาวออกทั้งหมด ขั้นตอนต่อมาให้ติดเทปกาวอีกครั้ง โดยติดเทปกาวทับบนเส้นสีเขียวที่พ่นในครั้งแรก เมื่อติดเทปกาวตรวจสอบความเรียบร้อยของเทปกาวเป็นการใช้เทปกาวในจำนวนมาก เพราะขนาดของเส้นมีขนาดที่มีขนาดแตกต่างกัน และมีการลดหลั่นกันอย่างเห็นได้ชัด และทำการพ่นสีเขียวอีกครั้งและเมื่อสีแห้งทำการนำเทปกาวออกทั้งหมด ทำให้ได้ผลงานภาพลวงตาที่เสร็จสมบูรณ์

2.2.2 ผลการสร้างสรรค์ชิ้นที่ 6 ชื่อภาพ ลวง หมายเลข 6 ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัย และข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาสร้างสรรค์ผลงานในเรื่องการจัดวางทิศทางของเส้นภายในผลงานให้เกิดความลวงตามากยิ่งขึ้น ด้วยการจัดวางระยะของเส้นที่ก่อให้เกิดรูปร่างในผลงาน ชุดสีมี 2 สีคือ สีขาวกับสีดำ เป็นชุดสีที่ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินครั้งที่ 1 พบว่าเป็นชุดสีทำให้เกิดความพลา้มัว มีการความเคลื่อนไหว โดยเฉพาะเมื่อนำมาระบายสีติดกันเป็นการจับคู่สีระบายเรียบไม่ไล่น้ำหนัก กลวิธีการระบายสีขอบคม ใช้สีน้ำมันด้วยพู่กันกลม เป็นการเน้นความคมชัดระหว่างเส้นรอบนอกของรูปร่างกับพื้นหลัง โดยไม่เกลี่ยให้กลมกลืนกัน การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) จัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากันแต่ไม่เหมือนกัน มีการจัดวางรูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็ก จากทางด้านซ้ายไปสู่ด้านขวา รูปร่างบนระนาบทำให้เกิดความรู้สึกสมดุล ส่วนจุดเด่นและการเน้นเป็นการเน้นด้วยขนาด ทำให้รูปร่างลดหลั่นจากขนาดใหญ่ไปสู่ขนาดเล็ก โดยวางเส้นตรงแนวตั้งใช้ระยะห่างของเส้นทำให้เกิดรูปร่าง และทำซ้ำภายในรูป จากเกือบกึ่งกลางของภาพไปสู่ด้านขวาและด้านซ้าย และเน้นด้วยเส้นนำสายตาเป็นการใช้เส้นสอดและนำสายตา ทำให้เป็น โครงสร้างเกิดความลวงตา

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยมีดังนี้ เตรียมเฟรมผ้าใบขนาด 170x170 เซนติเมตร เป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสและทำการลงสีพื้นด้วยสีขาวให้ทั่วบริเวณของผ้าใบ เมื่อสีแห้งทำการติดเทปกาวตามรูปแบบที่กำหนดไว้ เมื่อติดเทปกาวตรวจสอบความเรียบร้อยของเทปกาว ต่อมาพ่นสีรอบที่ 2 โดยใช้สีดำรองนสีแห้งทำการนำเทปกาวออกทั้งหมด ขั้นตอนต่อมาให้ติดเทปกาวอีกครั้ง โดยติดเทปกาวทับบนเส้นสีดำที่พ่นในครั้งแรก เมื่อติดเทปกาวตรวจสอบความเรียบร้อยของเทปกาวเป็นการใช้เทปกาวในจำนวนมาก เพราะขนาดของเส้นมีขนาดที่ค่อนข้างกว้าง และมีการลดหลั่นกัน

อย่างเห็นได้ชัดและทำการฟันสีคำอีกครั้งและเมื่อสีแห้งทำการนำเทปกาวออกทั้งหมด ทำให้ได้ผลงานภาพลวงตาที่เสร็จสมบูรณ์ หลังจากนั้นได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินผลงานคุณภาพ สร้างสรรค์พบว่า มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง จิตรกรรมศิลปะลวงตา : กรณีศึกษากลวิธีการสร้างงานศิลปะลวงตาของ บริดเจ็ต ไรลีย์ ระหว่างปี ค.ศ. 1960-2013 มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. การคิดเทปกาว เป็นสิ่งสำคัญมาก ควรตรวจสอบเทปกาวให้เรียบเนียนติดกับเฟรมผ้าใบ เพราะการติดเทปกาวมีผลต่อคุณภาพของผลงาน
2. การคำนวณและร่างภาพ ผลงานที่เสร็จแล้วจะสมบูรณ์มากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับ การคำนวณภาพร่างที่ถูกต้องตามลักษณะของศิลปะลวงตา
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีสีเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาผลงานให้ดูดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาทฤษฎีสีให้มากขึ้นตามวัตถุประสงค์เรื่อง ศิลปะลวงตา
2. ควรพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานด้วยการผสมผสานเทคนิคและกลวิธีต่างๆ ในการ สร้างสรรค์งานศิลปะลวงตาให้มีความหลากหลายมากขึ้น
3. ขนาดผลงาน ควรมีขนาดใหญ่เพราะจะดึงดูดความสนใจได้ดี

บรรณานุกรม

- กุนิดา เหลือบจำเริญ, (2555). **องค์ประกอบศิลป์**. ปทุมธานี : บริษัทสกายบุ๊กส์จำกัด.
- กัจจกร สุนพงษ์ศรี. (2554). **ศิลปะสมัยใหม่**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2556). **สุนทรียศาสตร์ หลักปรัชญาศิลปะ ทฤษฎีทัศนศิลป์ ศิลปวิจารณ์**. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉัตรชัย อรรถปักษ์. (2555). **องค์ประกอบศิลปะ**. สมุทรสาคร : บริษัทพิมพ์ดีจำกัด.
- ชลูด นิมเสมอ. (2534). **องค์ประกอบของศิลปะ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- (2538). **องค์ประกอบศิลป์**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ. (2555). **เทคนิคองค์ประกอบของศิลปะ**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2547). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : เอ้าออฟเดอะมิสต์.
- พีระพงษ์ กุลพิศาล. (2546). **มโนภาพและการรับรู้ทางศิลปะและศิลปะศึกษา = Conception and perception in art and art education**. กรุงเทพฯ : ชารอภัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2541). **พจนานุกรมศัพท์ศิลปะ อังกฤษ-ไทย**. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2535). **ทฤษฎีศิลปะเพื่อการสร้างสรรค์ศิลปะ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- (2536). **ทัศนศิลป์**. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- วุฒิ วัฒนสิน. (2552). **ประวัติศาสตร์ศิลปะ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ลิปประชา.
- สกนต์ ภู่งามดี. (2545). **จิตรกรรมสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ : วาดศิลป์.
- สงวน รอดบุญ. (2533). **ลัทธิและสกุลช่างศิลปะตะวันตก**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สมชาย พรหมสุวรรณ. (2548). **หลักการทัศนศิลป์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สมภพ จงจิตต์โพธา. (2552). **จิตรกรรมสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ : วาดศิลป์.
- (2554). **องค์ประกอบศิลป์**. กรุงเทพฯ : วาดศิลป์.
- อารี สุทธิพันธ์. (2535). **ศิลปะนิยม**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- (2528). **ศิลปะนิยม**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : กระดาษสา.

davidzwirner, (2015). **Bridget Riley**. Retrieved 25 March 2015. From

<http://www.davidzwirner.com/exhibition/bridget-riley-2/>

the guardian, (2015). **Bridget Riley**. Retrieved 25 March 2015. From

<http://www.theguardian.com/artanddesign/bridget-riley>

wikipedia, (2014). ศิลปะลวงตา. Retrieved 25 March 2014. From <http://th.wikipedia.org>

wikipedia, (2015). **Bridget Riley**. Retrieved 25 March 2015. From <http://th.wikipedia.org>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ญาณวิทย์ กุญแจทอง

ตำแหน่งทางวิชาการ ศาสตราจารย์
 วุฒิการศึกษา MFA. GRAPHIC ARTS,
 AICHI UNIVERSITY OF THE ARTS, JAPAN
 สถานที่ทำงาน อาจารย์ภาควิชาภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรมประติมากรรมและ
 ภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพดล เนตรดี

ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8
 วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (ศิลปศึกษา)
 สถานที่ทำงาน อาจารย์ภาควิชาวิจิตรศิลป์ วิทยาลัยเพาะช่าง
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

3. นายไมตรี หอมทอง

ตำแหน่งทางวิชาการ ศิลปิน
 วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 สถานที่ทำงาน บ้านเลขที่ 7 เพชรเกษม 68 เขตบางแค
 กรุงเทพฯ 10160

ภาคผนวก ข
หนังสือราชการ

ที่ ศธ.๐๕๖๔.๑๔/๒๑๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๗ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน รองศาสตราจารย์ญาณวิทย์ ฤกษ์เจทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวศรจิตรา ชูอินทร์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศิลปกรรม รุ่นที่ ๓ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ "เรื่อง จิตรกรรมศิลปะ ลวงตา :กรณีศึกษากลวิธีการสร้างงานศิลปะลวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ (Bridget Riley) ในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 " โดยมีคณะกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์สมชาย	พรหมสุวรรณ	ประธาน
๒. รองศาสตราจารย์พีระพงษ์	กุลพิศาล	กรรมการ
๓. รองศาสตราจารย์ประไพ	วีระอมรกุล	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยีร์วรรณ เอี่ยมสะอาด)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐๒-๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๓

ที่ ศษ.๐๕๖๔.๑๔/๒๑๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๗ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพดล เนตรดี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสรจิตตรา ชูอินทร์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศิลปกรรม รุ่นที่ ๓ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ “เรื่อง จิตรกรรมศิลปะ ลวงตา :กรณีศึกษากลวิธีการสร้างงานศิลปะลวงตาของบริดเจ็ต ริทลีย์ (Bridget Riley) ในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 ” โดยมีคณะกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์สมชาย	พรหมสุวรรณ	ประธาน
๒. รองศาสตราจารย์พระพงษ์	กุลพิศาล	กรรมการ
๓. รองศาสตราจารย์ประไพ	วีระอมรกุล	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำงานวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาวีวรรณ เอี่ยมสะอาด)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐๒-๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๓

ที่ ศธ.๐๕๖๔.๑๔/๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนนิตยราภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๑ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์ไมตรี หอมทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวศรจิตตรา ชูอินทร์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศิลปกรรม รุ่นที่ ๓ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ "เรื่อง จิตรกรรมศิลปะ ลวงตา :กรณีศึกษากลวิธีการสร้างงานศิลปะลวงตาของบริดเจ็ต วิทลีย์ (Bridget Riley) ในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 " โดยมีคณะกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์สมชาย	พรหมสุวรรณ	ประธาน
๒. รองศาสตราจารย์พีระพงษ์	กุลพิศาล	กรรมการ
๓. รองศาสตราจารย์ประไพ	วีระอมรกุล	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีวรรณ เอี่ยมสะอาด)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐๒-๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๓

ภาคผนวก ค
การวิเคราะห์เครื่องมือ

วิเคราะห์เครื่องมือการสังเกตแบบมีโครงสร้าง

หลังจากกำหนดประเด็นในการสังเกตการใช้สี กลวิธีและการจัดองค์ประกอบได้แล้ว โดยรวบรวมและวิเคราะห์จากเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและที่ปรึกษาร่วมจำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1. รองศาสตราจารย์สมชาย พรหมสุวรรณ
2. รองศาสตราจารย์พีระพงษ์ กุลพิศาล
3. รองศาสตราจารย์ประไพ วีระอมรกุล

ช่วยตรวจสอบประเด็นต่างๆ ด้านความตรงเชิงเนื้อหา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมภาพลวงตาต่อไป

วิเคราะห์เครื่องมือการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบชุดคำถามว่าตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัยและการสร้างสรรค์ผลงานว่าสอดคล้องกันหรือไม่โดยใช้การหาค่า IOC เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยได้รับความกรุณาจาก

1. รองศาสตราจารย์สมชาย พรหมสุวรรณ
2. รองศาสตราจารย์พีระพงษ์ กุลพิศาล
3. รองศาสตราจารย์ประไพ วีระอมรกุล

ตารางการหาค่า IOC ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถามการวิจัย ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม หรือค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC; Index Of Item Objective Congruence) เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์

วิเคราะห์เครื่องมือการประเมินคุณภาพแบบมีโครงสร้าง

ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบชุดคำถามว่าตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัยและการสร้างสรรค์ผลงานว่าสอดคล้องกันหรือไม่โดยใช้การหาค่า IOC เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยได้รับความกรุณาจาก

1. รองศาสตราจารย์สมชาย พรหมสุวรรณ
2. รองศาสตราจารย์พีระพงษ์ กุลพิศาล
3. รองศาสตราจารย์ประไพ วีระอมรกุล

ตารางการหาค่า IOC ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถามการวิจัย ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม หรือค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC; Index Of Item Objective Congruence) เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตารางสังเกตแบบตารางกริด

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20

ตารางสังเกตแบบมีโครงสร้างเรื่อง ชุดสี

ภาพที่	ชุดสี								
	สีเหลือง	สีน้ำเงิน	สีเขียว	สีม่วง	สีส้ม	สีฟ้า	สีดำ	สีขาว	สีชมพู
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									
15									

อภิปรายผล.....

กลวิธี	ภาพที่														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
15. การระบายสีกลมกลืนจาก ชั้นล่างมาสู่ชั้นบน															
16. การวาดภาพและระบายสีชั้น บน															
17. เทคนิคการใช้สีหนาทับซ้อน กัน															
18. เทคนิคการเขียนด้วยเกรียง															
19. เทคนิคการเขียนด้วยนิ้วมือ															
20. เทคนิคการกดร่องรอย															
21. การแตะด้วยฟอยล์															
22. การกดด้วยของใช้ภายในบ้าน															
23. การกดร่องรอยเพื่อเผยสี ชั้นใน															
24. เทคนิคการซับสี															

อภิปรายผล.....

ตารางสังเกตแบบมีโครงสร้างเรื่อง การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล)

วัตถุประสงค์	เนื้อหาย่อ 1	เนื้อหาย่อ 2
การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล)	1) การจัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากัน และเหมือนกัน	2) การจัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากัน แต่ไม่เหมือนกัน
ภาพที่		

อภิปรายผล.....

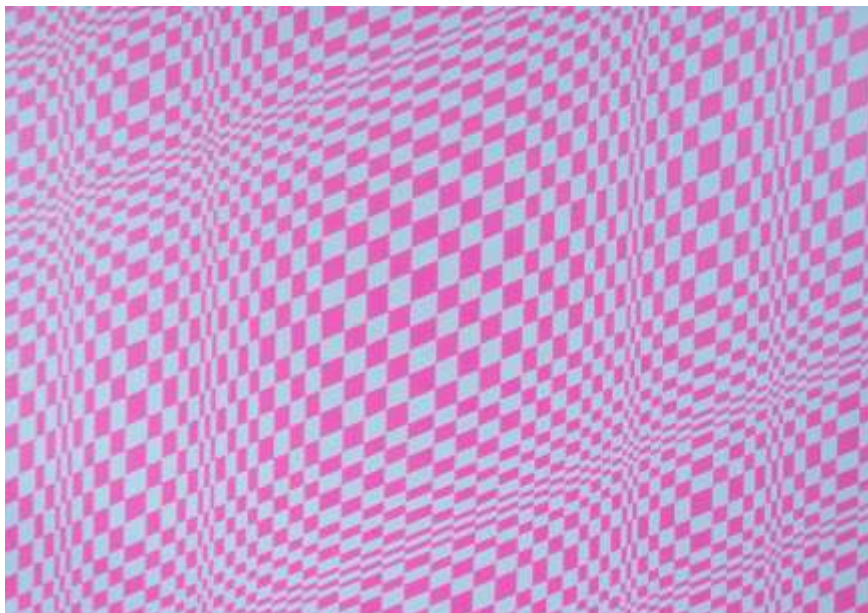
ตารางสังเกตแบบมีโครงสร้างเรื่อง การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น)

วัตถุประสงค์	เนื้อหาย่อ 1	เนื้อหาย่อ 2	เนื้อหาย่อ 3	เนื้อหาย่อ 4	เนื้อหาย่อ 5	เนื้อหาย่อ 6
การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น)	1) เน้นด้วยขนาด	2) ความกลมกลืนด้วยสี	3) เน้นด้วยการแยกตัวออกไป	4) เน้นด้วยความผิดสัดส่วนจากความเป็นจริง	5) เน้นด้วยเส้นนำสายตา	6) การไม่ปรากฏจุดเด่น
ภาพที่						

อภิปรายผล.....

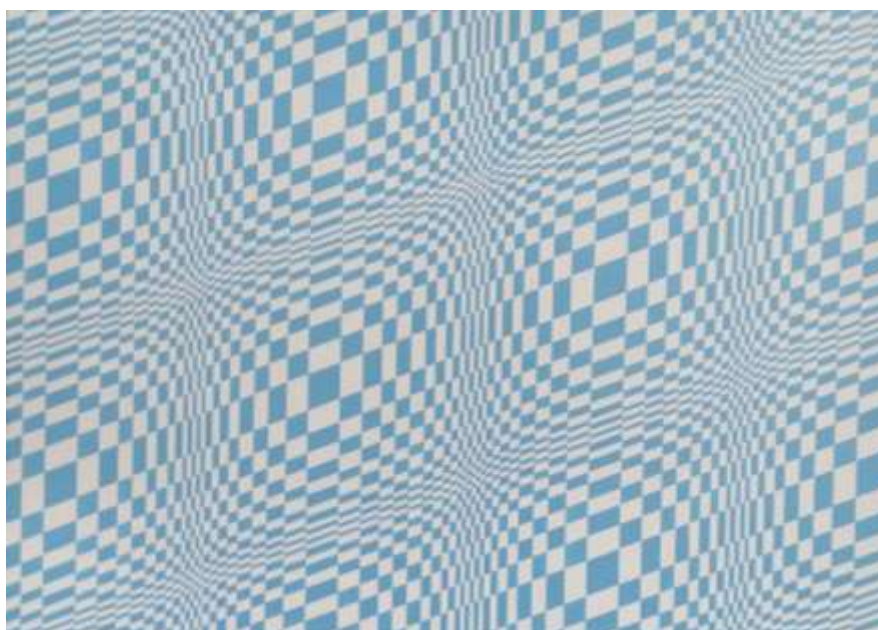
ผลงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัย

เครื่องมือชั้นที่ 1

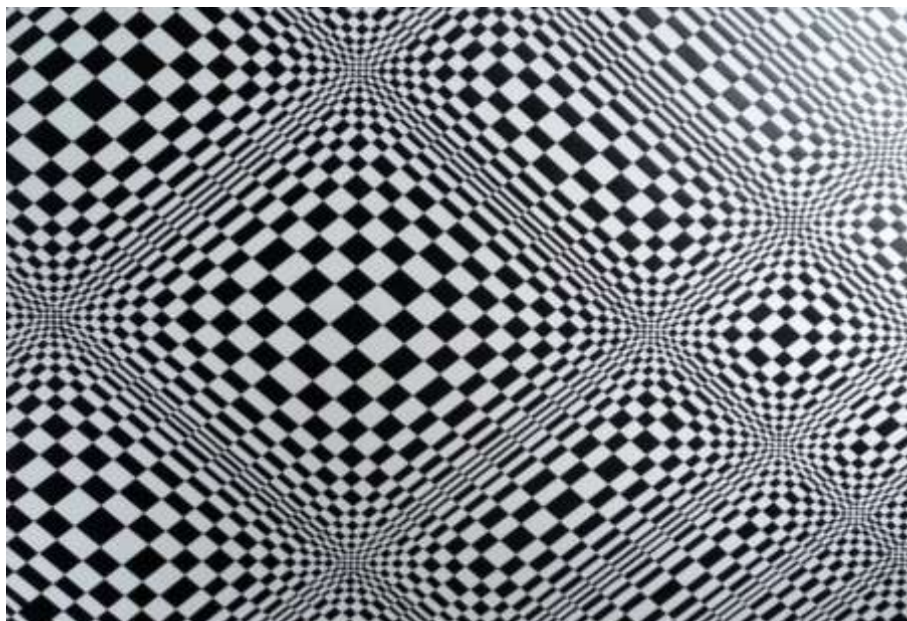
ชื่อภาพ ลวง หมายเลข 1

เครื่องมือชั้นที่ 2

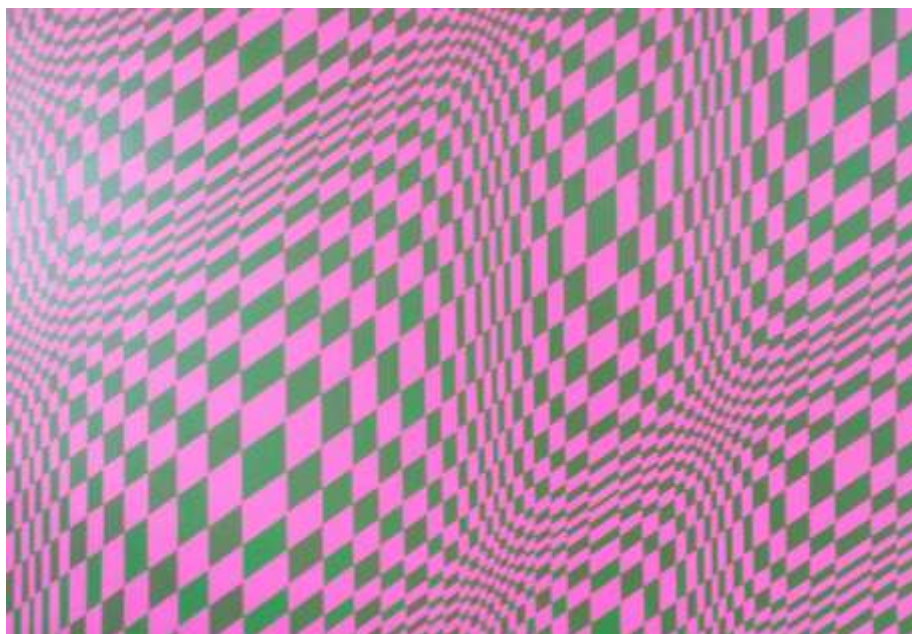
ชื่อภาพ ลวง หมายเลข 2

เครื่องมือชั้นที่ 3

ชื่อภาพ ลวง หมายเลข 3

เครื่องมือชั้นที่ 4

ชื่อภาพ ลวง หมายเลข 4

เครื่องมือชั้นที่ 5

ชื่อภาพ ลวง หมายเลข 5

เครื่องมือชั้นที่ 6

ชื่อภาพ ลวง หมายเลข 6

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ความสอดคล้องผลการวิจัยกับผลงานสร้างสรรค์

แบบสัมภาษณ์

โครงการวิจัย : จิตรกรรมศิลปะดวงตา : กรณีศึกษากลวิธีการสร้างงานศิลปะดวงตา
ของบริดเจ็ต ไรลีย์ ระหว่างปี ค.ศ. 1960-2013

ชื่อ-นามสกุล : ผู้สัมภาษณ์ นางสาวศรจิตตรา ชูอินทร์

วัน/เดือน/ปีที่สัมภาษณ์.....

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบสัมภาษณ์

เพศ..... อายุ.....ปี อาชีพ.....

ตำแหน่งทางวิชาการ.....

ข้าพเจ้าได้ทำการวิจัยผลงานจิตรกรรมศิลปะดวงตา : กรณีศึกษากลวิธีการสร้างงานศิลปะดวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 ในประเด็น ชุดสี กลวิธีและการจัดองค์ประกอบ ซึ่งผลการวิจัยปรากฏดังนี้

- ชุดสีได้คำตอบว่า.....

- กลวิธีได้คำตอบว่า.....

- การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ได้คำตอบว่า.....

- การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ได้คำตอบว่า.....

ข้าพเจ้าได้ผลการวิจัยดังกล่าวมาสร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรมทั้งหมด 4 ชิ้นเพื่อให้ทราบว่าผลงานแต่ละชิ้นมีคุณภาพมากน้อยเพียงใดและมีความสอดคล้องกับผลวิจัยหรือไม่อย่างไร จึงขอความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญในประเด็นดังกล่าว ผลการสัมภาษณ์ครั้งนี้จะนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงงานของข้าพเจ้าให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป

หัวข้อสัมภาษณ์

ภาพที่ 1 ชื่อภาพ.....

1. จากภาพท่านคิดว่าชุดสีที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับชุดสีที่ได้จากการวิจัยหรือไม่อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร.....

2. จากภาพท่านคิดว่ากลวิธีที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับกลวิธีที่ได้จากการวิจัยหรือไม่อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร.....

3. จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ได้จากการวิจัยหรือไม่อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร.....

4. จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ได้จากการวิจัยหรือไม่อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร.....

5. จากภาพท่านคิดว่ามีความสอดคล้องกับศิลปะดวงตาหรือไม่อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร.....

6. ควรปรับปรุงประเด็นใดเป็นพิเศษเพื่อให้ภาพมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น.....

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์

แบบประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์

โครงการวิจัย : จิตรกรรมศิลปะดวงตา : กรณีศึกษากลวิธีการสร้างงานศิลปะดวงตา
ของบริดเจ็ต ไรลีย์ ระหว่างปี ค.ศ. 1960-2013

ชื่อ-นามสกุล : ผู้สัมภาษณ์ นางสาวสรจิตตรา ชูอินทร์

วัน/เดือน/ปีที่สัมภาษณ์.....

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบสัมภาษณ์

เพศ.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ตำแหน่งทางวิชาการ.....

ข้าพเจ้าได้ทำการวิจัยผลงานจิตรกรรมศิลปะดวงตา : กรณีศึกษากลวิธีการสร้างงานศิลปะดวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 ในประเด็น ชุดสี กลวิธีและการจัดองค์ประกอบ ซึ่งผลการวิจัยปรากฏดังนี้

- ชุดสีได้คำตอบว่า.....
- กลวิธีได้คำตอบว่า.....
- การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ได้คำตอบว่า.....
- การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ได้คำตอบว่า.....

ข้าพเจ้าได้ผลการวิจัยดังกล่าวมาสร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรมครั้งที่ 2 อีกจำนวน 2 ชิ้น เพื่อให้ทราบว่าผลงานแต่ละชิ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับใด จึงขอความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญในประเด็นดังกล่าว ผลการสัมภาษณ์ครั้งนี้จะนำไปเป็นข้อมูลในการสรุปผลการวิจัยของข้าพเจ้าต่อไป

แบบประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์

ภาพที่ 1 ชื่อภาพ.....

1. จากภาพท่านคิดว่าชุดสีที่ปรากฏอยู่ในระดับใด
 น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

2. จากภาพท่านคิดว่ากลวิธีที่ปรากฏอยู่ในระดับใด
 น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

3. จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) อยู่ในระดับใด
 น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

4. จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ปรากฏอยู่ในระดับใด
 น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

5. จากภาพท่านคิดว่าศิลปะแสงตาที่ปรากฏอยู่ในระดับใด
 น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

6. จากภาพท่านคิดว่าผลงานมีคุณภาพอยู่ในระดับใด
 น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่อง ชุดสี

ภาพที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
ชุดสี																รวม
1. สีแดง																100
2. สีเหลือง																100
3. สีน้ำเงิน																100
4. สีเขียว																100
5. สีม่วง																100
6. สีส้ม																100
7. สีฟ้า																100
8. สีเทา																100
9. สีดำ																100
10. สีขาว																100
11. สีน้ำตาล																100
12. สีชมพู																100
N =																
ร้อยละ																
รวม																

อภิปรายผล.....

ภาพที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	รวม
กลวิธี																
14. การระบายสีให้ขอบ รูปทรงประสานกันอย่าง นุ่มนวล																100
15. การระบายสีกลมกลืน จากชั้นล่างมาสู่ชั้นบน																100
16. การวาดภาพและระบาย สีชั้นบน																100
17. เทคนิคการใช้สีหนาทับ ซ้อนกัน																100
18. เทคนิคการเขียนด้วย เกรียง																100
19. เทคนิคการเขียนด้วยนิ้ว มือ																100
20. เทคนิคการกรอกรอย																100
21. การแกะด้วยฟอยล์																100
22. การกวดด้วยของใช้ ภายในบ้าน																100
23. การกรอกรอยเพื่อเผยสี ชั้นใน																100
24. เทคนิคการจับสี																100
รวม																
ร้อยละ																

อภิปรายผล.....

การเก็บรวบรวมข้อมูล เรื่อง การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล)

วัตถุประสงค์	เนื้อหาย่อ 1	เนื้อหาย่อ 2
การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล)	1) การจัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากัน และเหมือนกัน	2) การจัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากัน แต่ไม่เหมือนกัน
ภาพที่ 1		
ภาพที่ 2		
ภาพที่ 3		
ภาพที่ 4		
ภาพที่ 5		
ภาพที่ 6		
ภาพที่ 7		
ภาพที่ 8		
ภาพที่ 9		
ภาพที่ 10		
ภาพที่ 11		
ภาพที่ 12		
ภาพที่ 13		
ภาพที่ 14		
ภาพที่ 15		
รวม		
ร้อยละ		

อภิปรายผล.....

การเก็บรวบรวมข้อมูล เรื่อง การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น)

วัตถุประสงค์	เนื้อหาข้อ 1	เนื้อหาข้อ 2	เนื้อหาข้อ 3	เนื้อหาข้อ 4	เนื้อหาข้อ 5	เนื้อหาข้อ 6
การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น)	1) เน้นด้วยขนาด	2) ความกลมกลืนด้วยสี	3) เน้นด้วยการแยกตัวออกไป	4) เน้นด้วยความผิดสัดส่วนจากความเป็นจริง	5) เน้นด้วยเส้นนำสายตา	6) การไม่ปรากฏจุดเด่น
ภาพที่ 1						
ภาพที่ 2						
ภาพที่ 3						
ภาพที่ 4						
ภาพที่ 5						
ภาพที่ 6						
ภาพที่ 7						
ภาพที่ 8						
ภาพที่ 9						
ภาพที่ 10						
ภาพที่ 11						
ภาพที่ 12						
ภาพที่ 13						
ภาพที่ 14						
ภาพที่ 15						
รวม						
ร้อยละ						

อภิปรายผล.....

ตารางสรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ครั้งที่ 1

แบบสัมภาษณ์ตามความสอดคล้องผลวิจัยกับผลงานสร้างสรรค์						
ลำดับ ที่	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ภาพ ที่ 1	ภาพ ที่ 2	ภาพ ที่ 3	ภาพ ที่ 4	สรุป
1	จากภาพท่านคิดว่าชุดสีที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับชุดสีที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร					
2	จากภาพท่านคิดว่ากลวิธีที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับกลวิธีที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร					
3	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร					
4	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร					
5	จากภาพท่านคิดว่ามีความสอดคล้องกับศิลปะดวงตาหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร					
6	ควรปรับปรุงประเด็นใดเป็นพิเศษเพื่อให้ภาพมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น					

อภิปรายผล.....

ตารางสรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ครั้งที่ 2

แบบสัมภาษณ์ตามความสอดคล้องผลวิจัยกับผลงานสร้างสรรค์ ครั้งที่ 2				
ลำดับ ที่	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ภาพ ที่ 5	ภาพ ที่ 6	สรุป
1	จากภาพท่านคิดว่าชุดสีที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับชุดสีที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
2	จากภาพท่านคิดว่ากลวิธีที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับกลวิธีที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
3	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
4	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
5	จากภาพท่านคิดว่ามีความสอดคล้องกับศิลปะดวงตาหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
6	ควรปรับปรุงประเด็นใดเป็นพิเศษเพื่อให้ภาพมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น			

อภิปรายผล/หมายเหตุ

ตารางสรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน

ลำดับ ที่	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3
1	จากภาพท่านคิดว่าชุดสีที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับชุดสีที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
2	จากภาพท่านคิดว่ากลวิธีที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับกลวิธีที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
3	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
4	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
5	จากภาพท่านคิดว่ามีความสอดคล้องกับศิลปะ ดวงตาหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร			
6	ควรปรับปรุงประเด็นใดเป็นพิเศษเพื่อให้ภาพ มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น			

อภิปรายผล/หมายเหตุ

ตารางประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์

แบบประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์													
ลำดับ ที่	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ภาพที่ 5					ภาพที่ 6					สรุป คะแนน เฉลี่ย	
1	จากภาพท่านคิดว่าชุดสี ที่ปรากฏอยู่ใน ระดับใด												
	ระดับคะแนน	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
2	จากภาพท่านคิดว่ากลวิธี ที่ปรากฏอยู่ใน ระดับใด												
	ระดับคะแนน	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
3	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ปรากฏอยู่ในระดับใด												
	ระดับคะแนน	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
4	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ปรากฏอยู่ใน ระดับใด												
	ระดับคะแนน	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
5	จากภาพท่านคิดว่ามีความสอดคล้องกับ ศิลปะดวงตาที่ปรากฏอยู่ในระดับใด												
	ระดับคะแนน	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
6	จากภาพท่านคิดว่าผลงานมีคุณภาพอยู่ใน ระดับใด												
	ระดับคะแนน	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		

อภิปรายผล/หมายเหตุ

ตารางสรุปผลการประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์จากผู้เชี่ยวชาญ ครั้งที่ 2 ทั้ง 3 ท่าน

ที่	หัวข้อประเมิน	ภาพที่ 1		ภาพที่ 2		เฉลี่ยรวม 2 ภาพ		ระดับ	ลำดับ ที่
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	จากภาพท่านคิดว่าชุดสีที่ปรากฏอยู่ในระดับใด								
2	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ปรากฏอยู่ในระดับใด								
3	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ปรากฏอยู่ในระดับใด								
4	จากภาพท่านคิดว่ากลวิธีที่ปรากฏอยู่ในระดับใด								
5	จากภาพท่านคิดว่ามีศิลปะลวงตาที่ปรากฏอยู่ในระดับใด								
6	จากภาพท่านคิดผลงานมีคุณภาพอยู่ในระดับใด								

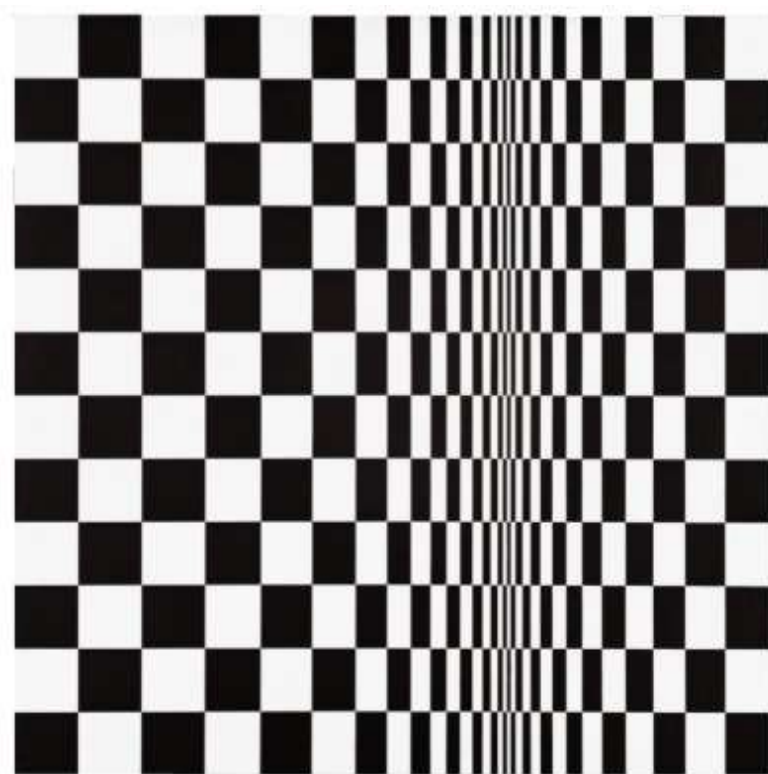
อภิปรายผล/หมายเหตุ

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างการบันทึกข้อมูลและรวบรวมข้อมูล

ตัวอย่างการบันทึกข้อมูลและรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือการสังเกตผลงานของบริดเจ็ท ไรลีย์ ในประเด็นชุดสี กลวิธี
และการจัดองค์ประกอบ ในการสร้างงาน

ภาพที่ 1 Movement in Squares

กลวิธีในการสร้างงาน ผลงานจิตรกรรมศิลปะดวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 พบว่ากลวิธีที่พบมากที่สุด คือการระบายสีขอบคมไม่พบการระบายสีแบบอื่น

ตารางสังเกตเรื่อง การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล)

ตารางบันทึกผลการสังเกต การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล)			
วัตถุประสงค์	เนื้อหาย่อ 1	เนื้อหาย่อ 2	เนื้อหาย่อ 3
การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล)	การจัดแบบซ้าย-ขวา เท่ากันและเหมือนกัน	การจัดแบบซ้าย-ขวา เท่ากันแต่ไม่เหมือนกัน	ไม่สมดุล
ภาพที่ 1	-	✓	-

การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) พบว่า ผลงานจิตรกรรมศิลปะดวงตาของบริดเจ็ต ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 พบว่า ใช้การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) โดยกำหนดให้จัดแบบซ้าย-ขวาเท่ากันแต่ไม่เหมือนกัน มีปริมาณน้ำหนักของสีเท่ากัน แต่ฝั่งใดฝั่งหนึ่งคล้ายกับมีรูปร่างขนาดใหญ่กว่าจำนวนน้อยกว่า ส่วนอีกฝั่งหนึ่งคล้ายกับมีขนาดเล็กแต่มีจำนวนมากกว่า แต่ให้ความรู้สึกที่สมดุลกัน

ตารางสังเกตการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น)

ตารางบันทึกผลการสังเกตการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น)					
วัตถุประสงค์	เนื้อหาย่อ	เนื้อหาย่อ	เนื้อหาย่อ	เนื้อหาย่อ	เนื้อหาย่อ
	1	2	3	4	5
การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น)	เน้นด้วยขนาด	เน้นด้วยการแยกตัวออกไป	เน้นด้วยความผิดสัดส่วน จากความเป็นจริง	เน้นด้วยเส้นนำสายตา	การไม่ปรากฏจุดเด่น
ภาพที่ 1	-	-	-	-	✓

การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) พบว่า ผลงานของบริดเจ็ต ไรลีย์ เฉพาะผลงานที่มีลักษณะการซ้ำกันของเส้นและรูปร่างในช่วงปี ค.ศ. 1960-2013 ไม่ปรากฏจุดเด่นและการเน้น เป็นการไม่เน้นส่วนหนึ่งส่วนใดของภาพหรือผลงานให้เป็นจุดเด่นอย่างชัดเจน แต่ให้ความสำคัญของรูปทรงทั้งหมด

ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์ความสอดคล้องผลการวิจัยกับผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 1

หลังจากสร้างสรรค์ผลงานจำนวน 4 ภาพ โดยใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ แล้ว ได้นำภาพทั้ง 4 ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยการสัมภาษณ์ สรุปผลการสัมภาษณ์ดังนี้

สรุปผลการสัมภาษณ์นายญาณวิทย์ กุญแจทอง ครั้งที่ 1						
แบบสัมภาษณ์ตามความสอดคล้องผลวิจัยกับผลงานสร้างสรรค์						
ลำดับที่	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ภาพที่ 1	ภาพที่ 2	ภาพที่ 3	ภาพที่ 4	สรุป
1	จากภาพท่านคิดว่าชุดสีที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับชุดสีที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุง ควรปรับปรุงอย่างไร	ชุดสีดูแล้วหวานดีและเกิดการลวงตาได้	ชุดสีดูสดชื่นและทำให้เกิดการลวงตา	ชุดสีคัดค้านดีมากและทำให้เกิดการลวงตามาก	หลอกสายตาได้ดี และมีการลวงตา	ภาพที่ 1 ชุดสีดูแล้วหวานดีและเกิดการลวงตาได้ ภาพที่ 2 ชุดสีดูสดชื่นและทำให้เกิดการลวงตา ภาพที่ 3 ชุดสีคัดค้านดีมากและทำให้เกิดการลวงตามาก ภาพที่ 4 ชุดสีหลอกสายตาได้ดี และมีการลวงตา

สรุปผลการสัมภาษณ์นายอนุวัฒน์ กุญแจทอง ครั้งที่ 1						
แบบสัมภาษณ์ตามความสอดคล้องผลวิจัยกับผลงานสร้างสรรค์						
ลำดับ ที่	ประเด็นที่ สัมภาษณ์	ภาพที่ 1	ภาพที่ 2	ภาพที่ 3	ภาพที่ 4	สรุป
2	จากภาพท่าน คิดว่ากลวิธีที่ ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับ กลวิธีที่ได้จาก การวิจัย หรือไม่ อย่างไร หาก ควรปรับปรุง ควรปรับปรุง อย่างไร	กลวิธีทำได้ดี สมบูรณ์	กลวิธีทำได้ดี สมบูรณ์	กลวิธีทำได้ดี สมบูรณ์	กลวิธีทำได้ดี สมบูรณ์	กลวิธีทำได้ดี สมบูรณ์
3	จากภาพท่าน คิดว่าการจัด องค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ปรากฏใน ภาพสอดคล้อง กับการจัด องค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ได้จากการ วิจัยหรือไม่ อย่างไร หาก ควรปรับปรุง ควรปรับปรุง อย่างไร	จัด องค์ประกอบ ได้ดีมาก ตรงกับ ผลการวิจัย	จัด องค์ประกอบ ได้ดีมากตรง กับ ผลการวิจัย	จัด องค์ประกอบ ได้ดีมาก ตรงกับ ผลการวิจัย	จัด องค์ประกอบ ได้ดีมากตรง กับ ผลการวิจัย	จัด องค์ประกอบ ได้ดีมากตรง กับผลการวิจัย

สรุปผลการสัมภาษณ์นายอนุวัฒน์ กุญแจทอง ครั้งที่ 1						
แบบสัมภาษณ์ตามความสอดคล้องผลวิจัยกับผลงานสร้างสรรค์						
ลำดับ ที่	ประเด็นที่ สัมภาษณ์	ภาพที่ 1	ภาพที่ 2	ภาพที่ 3	ภาพที่ 4	สรุป
4	จากภาพท่าน คิดว่าการจัด องค์ประกอบ (จุดเด่นและ การเน้น) ที่ ปรากฏใน ภาพสอดคล้อง กับการ จัดองค์ ประกอบ (จุดเด่นและ การเน้น) ที่ ได้จากการ วิจัยหรือไม่ อย่างไร หาก ควรปรับปรุง ควรปรับปรุง อย่างไร	การเน้นด้วย ขนาดของ เส้นทำให้ ภาพเกิดการ ลวงตาได้ดี มาก	การเน้นด้วย ขนาดของเส้น ทำให้ภาพเกิด การลวงตาได้ ดีมาก	การเน้นด้วย ขนาดของ เส้นทำให้ ภาพเกิดการ ลวงตาได้ดี มาก	การเน้นด้วย ขนาดของ เส้นทำให้ ภาพเกิดการ ลวงตาได้ดี มาก	การเน้นด้วย ขนาดของเส้น ทำให้ภาพเกิด การลวงตาได้ ดีมาก

สรุปผลการสัมภาษณ์นายญาณวิทย์ กุญแจทอง ครั้งที่ 1						
แบบสัมภาษณ์ตามความสอดคล้องผลวิจัยกับผลงานสร้างสรรค์						
ลำดับที่	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ภาพที่ 1	ภาพที่ 2	ภาพที่ 3	ภาพที่ 4	สรุป
5	จากภาพท่านคิดว่ามีความสอดคล้องกับศิลปะลวงตาหรือไม่อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร	ผลงานมีการลวงตาอยู่ในระดับที่ดี	ผลงานมีการลวงตาอยู่ในระดับที่ดี	ผลงานมีการลวงตาอยู่ในระดับที่ดี	ผลงานมีการลวงตาอยู่ในระดับที่ดี	ผลงานมีการลวงตาอยู่ในระดับที่ดี ดึงดูดในการรับรู้ทางสายตาส่งผลต่อการลวงตา
6	ควรปรับปรุงประเด็นใดเป็นพิเศษเพื่อให้ภาพมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น	ขนาดมีความสำคัญ น่าจะให้ใหญ่กว่านี้ และขนาดรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสบ้าง	ขนาดมีความสำคัญ น่าจะให้ใหญ่กว่านี้ และแนวตั้งอาจเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าหรือจัตุรัสบ้าง	ขนาดมีความสำคัญ น่าจะให้ใหญ่กว่านี้	ขนาดมีความสำคัญ น่าจะให้ใหญ่กว่านี้	ควรปรับปรุงเรื่องขนาดเพราะขนาดมีความสำคัญ น่าจะให้ใหญ่กว่านี้ และอาจเป็นแนวตั้งหรือเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าหรือจัตุรัส

จากการสัมภาษณ์นายณัฐวิทย์ กุญแจทองพร้อมเครื่องมือทั้ง 4 ชิ้น โดยมีข้อสัมภาษณ์ทั้ง 6 คำถาม สรุปมีดังนี้

จากภาพท่านคิดว่าชุดสีที่ปรากฏในภาพสอดคล้องกับชุดสีที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร ภาพที่ 1 ชุดสีดูแล้วหวานดีและเกิดการลวงตาได้ดี ภาพที่ 2 ชุดสีดูสดชื่นและทำให้เกิดการลวงตา ภาพที่ 3 ชุดสีตัดกันดีมากและทำให้เกิดการลวงตามาก ภาพที่ 4 ชุดสีหลอกสายตาได้ดี และมีการลวงตา

จากภาพท่านคิดว่ากลวิธีที่ปรากฏในภาพสอดคล้องกับกลวิธีที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร กลวิธีทำได้ดีสมบูรณ์

จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ปรากฏในภาพสอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร ทั้ง 4 ภาพจัดองค์ประกอบได้ดีมากตรงกับผลการวิจัย

จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ปรากฏในภาพสอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ได้จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร ทั้ง 4 ภาพมีการเน้นด้วยขนาดของเส้นทำให้ภาพเกิดการลวงตาได้ดีมาก

จากภาพท่านคิดว่ามีความสอดคล้องกับศิลปะลวงตาหรือไม่ อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร สรุปจากภาพทั้ง 4 ภาพ ผลงานมีการลวงตาอยู่ในระดับที่ดีดึงดูดในการรับรู้ทางสายตาส่งผลต่อการลวงตา

ควรปรับปรุงประเด็นใดเป็นพิเศษเพื่อให้ภาพมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ผลสรุปจากภาพทั้ง 4 ภาพ ควรปรับปรุงเรื่ององศาขนาดเพราะขนาดมีความสำคัญน่าจะให้ใหญ่กว่านี้ และอาจเป็นแนวตั้งหรือเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าหรือจัตุรัส

ภาพที่ 2 ภาพการสัมภาษณ์นายนพดล เนตรดี หลังจากสร้างสรรค์ผลงานครั้งที่ 1

ภาพที่ 3 ภาพการสัมภาษณ์นายนพดล เนตรดี หลังจากสร้างสรรค์ผลงานครั้งที่ 1

ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์ความสอดคล้องผลการวิจัยกับผลงานสร้างสรรค์และประเมิน
คุณภาพผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 2

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ครั้งที่ 2 พอจะสรุปผลการสัมภาษณ์ตามความ
สอดคล้องผลวิจัยกับผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 2 ได้ดังนี้

สรุปผลการสัมภาษณ์นายญาณวิทย์ กุญแจทอง ครั้งที่ 2				
แบบสัมภาษณ์ตามความสอดคล้องผลวิจัยกับผลงานสร้างสรรค์				
ลำดับ ที่	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ภาพที่ 5	ภาพที่ 6	สรุป
1	จากภาพท่านคิดว่าชุดสีที่ปรากฏใน ภาพ สอดคล้องกับชุดสีที่ได้จาก การวิจัยหรือไม่ อย่างไร หากควร ปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร	ชุดสีส่งผลต่อ การมองเห็นทำ ให้ภาพดูลวงตา และเคลื่อนไหว ไปมา	ชุดสีส่งผลต่อ การมองเห็นทำ ให้ภาพดูลวงตา และเคลื่อนไหว ไปมา	ชุดสีส่งผลต่อ การมองเห็นทำ ให้ภาพดูลวงตา และเคลื่อนไหว ไปมา
2	จากภาพท่านคิดว่ากลวิธีที่ปรากฏ ในภาพ สอดคล้องกับกลวิธีที่ได้ จากการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หาก ควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร	กลวิธีในการ สร้างงาน สมบูรณ์มาก มี ความคมชัด ของชิ้นงาน	กลวิธีในการ สร้างงาน สมบูรณ์มาก มี ความคมชัด ของชิ้นงาน	กลวิธีในการ สร้างงาน สมบูรณ์มาก มี ความคมชัด ของชิ้นงาน
3	จากภาพท่านคิดว่าการจัด องค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการ จัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ ได้จากการวิจัยมากน้อยเพียงใด หากควรปรับปรุงควรปรับปรุง อย่างไร	มีความสมดุล โดยไม่ต้องจัด ภาพให้อยู่ตรง กลาง	มีความสมดุล โดยไม่ต้องจัด ภาพให้อยู่ตรง กลาง	มีความสมดุล โดยไม่ต้องจัด ภาพให้อยู่ตรง กลาง

สรุปผลการสัมภาษณ์นายภูณัติ ภูญแจทอง ครั้งที่ 2				
แบบสัมภาษณ์ตามความสอดคล้องผลวิจัยกับผลงานสร้างสรรค์				
ลำดับที่	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ภาพที่ 5	ภาพที่ 6	สรุป
4	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ปรากฏในภาพ สอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ได้จากการวิจัยหรือไม่อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร	การเน้นด้วยขนาดของเส้นสีทำให้ภาพเคลื่อนไหวลวงตา	การเน้นด้วยขนาดของเส้นสีทำให้ภาพเคลื่อนไหวลวงตา	การเน้นด้วยขนาดของเส้นสีทำให้ภาพเคลื่อนไหวลวงตา
5	จากภาพท่านคิดว่ามีความสอดคล้องกับศิลปะลวงตาหรือไม่อย่างไร หากควรปรับปรุงควรปรับปรุงอย่างไร	สอดคล้องกับศิลปะลวงตาได้ดีมาก	สอดคล้องกับศิลปะลวงตาได้ดีมาก	สอดคล้องกับศิลปะลวงตาได้ดีมาก
6	ควรปรับปรุงประเด็นใดเป็นพิเศษเพื่อให้ภาพมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น	ขนาดใหญ่กำลังดี	เปลี่ยนคู่สี	ผลงานมีขนาดใหญ่กำลังดีและขั้นต่อไปควรเปลี่ยนคู่สี

จากการสัมภาษณ์นายภูณัติ ภูญแจทองพร้อมเครื่องมือทั้ง 2 ชิ้น โดยมีข้อสัมภาษณ์ทั้ง 6 คำถาม สรุปได้ดังนี้

จากภาพท่านคิดว่าชุดสีที่ปรากฏในภาพสอดคล้องกับชุดสีที่ได้จากการวิจัยมากน้อยเพียงใด ผลสรุปจากภาพทั้ง 2 ภาพ ลวง หมายเลข 5 และหมายเลข 6 คู่สีส่งผลต่อการมองเห็นทำให้ภาพลวงตาและเคลื่อนไหวไปมา

จากภาพท่านคิดว่ากลวิธีที่ปรากฏในภาพสอดคล้องกับกลวิธีที่ได้จากการวิจัยมากน้อยเพียงใด ผลสรุปจากภาพทั้ง 2 ภาพ ลวง หมายเลข 5 และหมายเลข 6 กลวิธีในการสร้างงานสมบูรณ์มาก มีความคมชัดของชิ้นงาน

จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ปรากฏในภาพสอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ได้จากการวิจัยมากน้อยเพียงใด ผลสรุปจากภาพทั้ง 2 ภาพ ลวง หมายเลข 5 และหมายเลข 6 มีความสมดุลโดยไม่ต้องจัดภาพให้อยู่ตรงกลาง

จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ปรากฏในภาพสอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ได้จากการวิจัยมากน้อยเพียงใด ผลสรุปจากภาพทั้ง 2 ภาพ ลวง หมายเลข 5 และหมายเลข 6 การเน้นด้วยขนาดของเส้นสีทำให้ภาพเคลื่อนไหวลวงตา

จากภาพท่านคิดว่ามีความสอดคล้องกับศิลปะลวงตามากน้อยเพียงใด ผลสรุปจากภาพทั้ง 2 ภาพ ลวง หมายเลข 5 และหมายเลข 6 สอดคล้องกับศิลปะลวงตาได้ดีมาก

ควรปรับปรุงประเด็นใดเป็นพิเศษเพื่อให้ภาพมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ผลสรุปจากภาพทั้ง 2 ภาพ ลวง หมายเลข 6 ควรปรับปรุงเรื่องคู่สี เพื่อความหลากหลายทางการนำเสนอชิ้นงาน

ตัวอย่างแบบประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 2

สรุปผลการประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์นายญาณวิทย์ ภูญาทอง ครั้งที่ 2										
แบบประเมินคุณภาพตามความสอดคล้องผลวิจัยกับผลงานสร้างสรรค์										
ลำดับที่	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ภาพที่ 1				ภาพที่ 2				สรุปคะแนนเฉลี่ย
1	จากภาพท่านคิดว่าชุดสีที่ปรากฏอยู่ในระดับใด	มากที่สุด				มากที่สุด				5.0
	ระดับคะแนน	1		3	4	5	1	2	3	
2	จากภาพท่านคิดว่ากลวิธีที่ปรากฏอยู่ในระดับใด	มากที่สุด				มากที่สุด				5.0
	ระดับคะแนน	1	2	3	4	5	1	2	3	
3	จากภาพท่านคิดว่าการจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ที่ปรากฏอยู่ในระดับใด	มากที่สุด				มากที่สุด				5.0
	ระดับคะแนน	1	2	3	4	5	1	2	3	

สรุปผลการประเมินคุณภาพผลงานสร้างสรรค์นายญาณวิทย์ ภูญแจทอง ครั้งที่ 2												
แบบประเมินคุณภาพตามความสอดคล้องผลวิจัยกับผลงานสร้างสรรค์												
ลำดับ ที่	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ภาพที่ 1					ภาพที่ 2					สรุป คะแนน เฉลี่ย
4	จากภาพท่านคิดว่าการจัด องค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น) ที่ ปรากฏอยู่ในระดับใด	มากที่สุด					มากที่สุด					5.0
	ระดับคะแนน	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
5	จากภาพท่านคิดว่าศิลปะดวงตาที่ ปรากฏอยู่ในระดับใด	มากที่สุด					มากที่สุด					5.0
	ระดับคะแนน	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
6	จากภาพท่านคิดว่าผลงานมีคุณภาพอยู่ ในระดับใด	มากที่สุด					มากที่สุด					5.0
	ระดับคะแนน	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

จากการสัมภาษณ์นายญาณวิทย์ ภูญแจทองพอสรุปผลการประเมินคุณภาพผลงาน
สร้างสรรค์ตามความสอดคล้องผลวิจัยได้ดังนี้

ชุดสีที่ปรากฏในภาพได้คะแนนเฉลี่ย 5.0 กลวิธีที่ปรากฏในภาพได้คะแนนเฉลี่ย 5.0
การจัดองค์ประกอบ (ความสมดุล) ได้คะแนนเฉลี่ย 5.0 การจัดองค์ประกอบ (จุดเด่นและการเน้น)
ได้คะแนนเฉลี่ย 5.0 มีความสอดคล้องกับศิลปะดวงตาได้คะแนนเฉลี่ย 5.0 ผลงานมีคุณภาพได้
คะแนนเฉลี่ย 5.0

ภาพการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหลังจากสร้างสรรค์ผลงาน ครั้งที่ 2

ภาพที่ 4 ภาพการสัมภาษณ์นายไมตรี หอมทองหลังจากสร้างสรรค์ผลงานครั้งที่ 2

ภาคผนวก จ
หนังสือตอบรับลงบทความ

Ref. No. 0564.14/375

Bansomdejchaopraya Rajabhat University
1061 Isarapap 15 Hirunrujee
Thonburi Bangkok 10600

6 July 2017

Subject Notification of Results of BSRU Conference 2017 Full Paper and
Invitation to the Conference

Attention Sornjittra Choo-In & the others

Attachment A set of schedule of paper presentation

We are pleased to inform you that your full paper entitled, **“Optical Painting: A Case Study of Bridget Riley During 1960-2013 A.D.”** was accepted for a poster presentation at the 1st National and International Conference 2017 on Education for Sustainable Locality Development organized by Bansomdejchaopraya Rajabhat University in Bangkok, Thailand on the 29th of July, 2017.

Also, you are invited to participate in the opening ceremony. After the plenary session in the morning, your presentation is scheduled in the afternoon according to the attachments informing the venue, time and room monitors. Your poster will be instantly designed and set at the venue of presentation by Graduate School and you are expected to stand by your poster in case of visitors' queries.

Please feel free to contact us regarding any questions you may have. All of us at BSRU Conference 2017 are doing our best to make this year event fruitful and memorable, and we look forward to welcoming you.

Cordially yours,

(Assistant Professor Dr. Areewan Iamsa-ard)

Dean

Graduate School of BSRU

Graduate School
Tel. +662-473-7000 Ext. 1810, 1813

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวศรจิตตรา ชูอินทร์
วันเดือนปีเกิด	25 กรกฎาคม พ.ศ. 2530
สถานที่เกิด	กรุงเทพฯ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	5/56 ถนนประชาอุทิศ เขตทุ่งครุ กรุงเทพฯ 10140
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี ศิลปกรรม สาขาออกแบบนิเทศศิลป์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพฯ
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ